

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

Beklentilerle, umutlarla...

Binali Yıldırım: İnteraktif bilişim altyapısı atlası hazırlanacak

Nejat Yavaşoğulları: Ben teknolojiye teknoloji demem...

Twitter 1 – Geleneksel Medya 0

Modelleme ve simülasyon: ODTÜ-MODSİMMER

WikiLeaks'e, felsefeci bakışı

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

- TBD YÖNETİM KURULU
Turhan Menteş, Murat Aşkar, Lütfi Varoğlu, İ. İlker Tabak, Türker Gülüm, Serhat Özeren, Levent Berkman, Kemal Karakoçak, Volkan Atalay, Ayla Altun, Koray Özer
- TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA
Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür
- YAYIN YÖNETMENİ
Koray Özer
- EDİTÖRLER
Aslıhan Bozkurt Haber, İ. İlker Tabak Genel, Mehmet Ali Köksal Hukuk, Selçuk Özdemir Eğitim, Mukaddes Burhan Savunma Bilişimi, Görkem Çetin Özgür Yazılım, Talat Postacı KOBİ, Mehmet Yılmaz Kamu BİB, Erdem Erkul E-Devlet, Gamze Ercan TBD Genç, Nihal Sandıkçı Müzik.
- YAZI KURULU
Atilla Yardımcı, Coşkun Dolanbay, Eşref Küçük, Levent Karadağ, Levent Uyanıker, Makbule Çubuk, Mehmet Pektaş, Necdet Kesmez, Nezih Kuleyin, Nihat Yurt, Onur Fenar, Serdar Gunizi, Veysi İşler, Yasemin Altun, Serdar Biroğul, Ersin Taşçı
- GÖRSEL TASARIM
Mehmet Pektaş

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Genel Merkez: Çetin Emeç Bulvarı, 4. Cadde No:3/11-12 06450 A. Öveçler-Ankara
Tel. 0312 479 3462, Faks: 0312 479 3467, e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

Yazılarla ilgili her türlü hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

→ İÇİNDEKİLER

- 03 Künye
04 İçindekiler
06 Yayın Yönetmeninden - Koray Özer
08 Bilişim Ajandası - Aslıhan Bozkurt
28 Söyleşi-Nejat Yavaşoğulları - Nihal Sandıkçı
32 Bizzyon -Enerji, su, gıda ve bilgi - Atilla Yardımcı
34 WikiLeaks'e, felsefeci bakışı
38 Bilişim aktörleri: WikiLeaks, "önemli bir güvenlik zafiyeti"
40 Ufkun Ötesi- INTERNET, gerçekte ne? - Nezh Kuleyin
42 Twitter 1 - Geleneksel Medya 0 - Nihal Sandıkçı

Dosya: 2010 Değerlendirmesi - 2011 Öngörülleri

- 46 İşbirliği, koordinasyon, partiler üstü politika, Ar-GE ve teşvikle sektör güçlenir - Aslıhan Bozkurt
48 **Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım:**Türkiye İnteraktif Bilişim Altyapısı Atlası'nı oluşturacağız
54 **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer:** ICT'de bölge ülkelerinin de ihtiyacını karşılayacak eğitim merkezi kuracağız
56 **Alcatel-Lucent Teletaş Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kançal:** Ar-Ge mühendislerine verilen teşvik, teknik destekçileri de kapsamlı
58 **Avea CEO'su Erkan Akdemir:** Verimli yatırımların teşviki, düzenleyici kurumların önceliklerinden olmalı
62 **Deloitte Türkiye Yönetim Kurulu Üyesi M. Sait Gözüm:** Daha fazla sayısal içeriğe erişim, cazip ve kolay hale getirilmeli
66 **HP Türkiye Genel Müdürü Serdar Urçar:** G10 ülkesi olmak istiyorsak BT'ye 2 kat daha fazla mali kaynak ayırmalıyız
70 **Intel Türkiye Genel Müdürü Çiğdem Ertem:** Bilişim sektörü, stratejik olarak konumlandırılmalı ve derinliği artırılmalı
74 **Koç Bilgi Grubu Genel Müdürü Mehmet Nalbantoğlu:** Sadece BT alanında değil, tüm sektörlerde KDV oranı, yüzde 8'e düşürülmeli
78 **Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen:** Bilişimde ilerlemenin ilk koşulu, özgün yazılımlar ve üretken yazılımcılardır
82 **Nortel Netaş Genel Müdürü C. Müjdat Altay:** Türkiye, Ar-Ge ile küresel pazarda "farklılık" yaratmalı
86 **OYTEK Genel Müdürü Altay Elbek:** Teknoloji politikasının devamlı ve partiler üstü geliştirilmesi gerekir
90 **SAP Türkiye Genel Müdürü Cem Yeker:** Tamamlayıcı yazılımlar, Türkiye'nin üzerinde duracağı bir alan olabilir
94 **Turkcell Genel Müdür Yardımcısı Koray Öztürkler:** Vergilerin daha makul seviyelere çekilmesi sektörümüz için önemli
98 **Türkiye Bilişim Derneği Başkanı Turhan Menteş:** Kurulacak müsteşarlıkla yazılım üretim ve ihracatının önü açılmalı
100 .. **Türkiye Bilişim Güvenliği Derneği (TBGD) Başkanı Dr. Nafiz Ünlü:** Beraberce genel bir teknoloji politikası oluşturulmalı
102 .. **Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) Başkanı Turgut Gürsoy:** Teknolojik bilgi üretimine, ileri teknoloji ve bilgi kullanan sanayi ve hizmetlerde yoğunlaşmaya önem vermeliyiz
108 .. **Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) Başkanı Faruk Eczacıbaşı:** "Katılımcı" bir yaklaşımla, geçmişin hatalarına düşmeden ileriye bir atılım yapılmalı
112 .. **TTNet Genel Müdürü Tahsin Yılmaz:** "Yeni Nesil Şebekeler" konusunda bir yol haritası hazırlanmalı

- 116 .. Simge - İki elin sesi - İller Tabak
118 .. Söyleşi-MODSİMMER - Aslıhan Bozkurt
132 .. Endüstri - Devlet kapısında değişen bir şey yok - Eylem Cülcüoğlu
134 .. Üç soru, üç cevap - TBMM Araştırma Merkezi Sosyal Politika Bölüm Sorumlusu Cengiz Çukur - Arzu Kılıç
140 .. Adı bilgisayar olsun - Prof. Dr. Aydın Köksal
142 .. Anayasal bir hak: Kişisel verilerin korunması - Dr. Elif Küzeci
150 .. Çevremizde bir şeyler oluyor- Ahmet Ayvalı
156 .. Yazılım Destekleri- DTM'nin sağladığı yazılım destekleri - Sami Dönmez
162 .. Sektörden yansımalar -Aslıhan Bozkurt
172 .. Kitap Tanıtımı- Çevreci Peri- Edip Koraylı
174 .. Totem - Hikmet Temel Akarsu

Nejat Yavaşoğulları 28

Binali Yıldırım 48

Tayfun Acarer 54

Ali Kançal 56

Erkan Akdemir 58

M. Sait Gözüm 62

Serdar Urçar 66

Çiğdem Ertem 70

Mehmet Nalbantoğlu 74

C. Müjdat Altay 82

Tamer Özmen 78

Altay Elbek 86

Cem Yeker 90

Koray Öztürkler 94

Turan Menteş 98

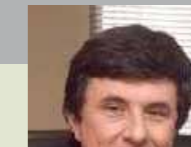
Nafiz Ünlü 100

Turgut Gürsoy 102

Veysi İşler 118

Faruk Eczacıbaşı 108

Tahsin Yılmaz 112

Cengiz Çukur 134

Koray Özer

koray.ozertbd.org.tr

Felsefe, strateji, 2011 ve ötesi

Dil'i önemseyen ve onu araştırma konusu yapan **Varoluşçu** felsefenin önde gelen isimlerinden biri olan Alman filozof **Heidegger**'e (1889-1976) göre "dil, varlığın evi"dir. Yani insanın evi konuştuğudur. Pek çok yazar ve ozan da yazdıkları dilin anayurtları olduğunu dile getirmişlerdir. Günümüzün dünyasındaysa dil yalnızca en yalın iletişim aracı diye nitelendirilebilir. Heidegger'den yola çıkarak, dili yayan ve dili yeniden üreten İnternet ve sosyal medyanın, varlığın yeni evsahibi olduğu ileri sürülebilir... Ev metaforunu günümüz için yeniden düzenlersek "dil" evimizin artık üç katlı olduğunu söyleyebiliriz: Birinci kat, içerik, yani dilin kendisi; ikinci kat, bilgisayar ve mobil cihazlar; üçüncü kat, İnternet ve sosyal medya... Böylece birinci katta üretilen dil içeriği, ikinci kat aracılığıyla üçüncü kata ulaşarak, her katta teknolojinin ve yazılımın kendine özgü değiştirici etkiyle etkileşe etkileşe/değişe değişe bütün dünyaya dağılır.

Biçim mi önemlidir, içerik mi? Genellikle biçimin içerik için var olduğunu düşünürüz. Ancak bilişim teknolojilerini biçim, bu teknolojilerin taşıdığı bilgi ve enformasyonu da içerik olarak kabul ettik mi biçimin içerik için olduğu konusunda pek çok kuşkuya kapılabiliriz. Bir kere, neden elimizdeki bilgiyi/enformasyonu/düşünceyi aynı anda hem web sitesine, hem bir bloga, hem Facebook'a hem twitter'a koyup hem e-posta yoluyla başkalarına gönderebiliriz? Bilişim ve iletişim şirketlerinin borsa değerleri neden bu kadar yükseliyor? Neden artık teknoloji, İnternet ve sosyal medyanın kendisi de diğer içerik konuları gibi çok konuşuluyor? Bu sorular artırılabilir. Öte yandan sunulan yeni iletişim biçimleri hepimizi anlamlı ya da anlamsız, içerik üretmeğe ve bunu paylaşmağa zorluyor. Bunu modayla, öykünmeyle, elimizden birşeyler kaçırmama duygusuyla yapıyor olabiliriz. Ancak davranışlarımızı kapitalin, teknolojiye yaptığı yatırımın bir türevi diye de yorumlayabiliriz.

Bilişim teknolojileri ve İnternet/sosyal medya söz konusu olduğunda, aynı biçim ve içerikte olduğu gibi amaçla araç da birbirine karışabiliyor. Çünkü sosyal medyada olmak hem araç, hem amaç... Yazacak birşeyimiz yoksa bile canlılık verilerimizi sosyal medyaya girmek bazen bize bir amaç sağlayabiliyor. Örneğin, nasıl nefes aldığımızı, nasıl su içtiğimizi, nasıl öldüğümüzü de sanal arkadaşlarımıza ballandıra ballandıra anlatabiliyoruz. Burada intiharı sırasındaki ölme sürecini yazan yazar Beşir Fuat'ı da anmak gerek. Fuat, şimdi yaşıyor olsaydı, izlenimlerini büyük olasılıkla sosyal medya aracılığıyla aktaracaktı.

Sözün kısası, bilişim teknolojileri, geçtiğimiz yüzyılın felsefi anlayışlarını ciddi bir biçimde sarsıyor. İyi veya kötü, hudutsuz, sınırsız yeni bir toplum düzeni ortaya çıkıyor. Ticaret, değerler, ahlak, sanat, iş yapma, idare ve düşünme biçimleri yeni kullanıcıların sosyal medyaya girme oranlarında değişiyor...

TBD Bilişim Dergisi olarak, bu sayımızda 2010 yılıyla ilgili değerlendirmelerden, 2011 ve ötesine yönelik beklentilerden bir dosya oluşturduk. Büyük bilişim firmalarının yöneticilerine, STK başkanlarına, BTK Başkanı Dr. Tayfun Acarer'den Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım'a işin felsefesine girmeden çeşitli sorular sorduk... Ancak Rönesans'ı ateşleyen 15. yüzyıl Gutenberg dönemine; Sanayi Devrimi'ni tetikleyen 18. yüzyıl "buhar gücü dönemine" benzetilen günümüzdeki bu büyük değişimin herkes farkında. Bu yüzden de bilişim sektörü paydaşlarının, ülkemizi G10 potasına sokacak bir atılım için ayrıntılarını dosya sayfalarında okuyacağınız stratejiye değin çeşitli istekleri var. Ülke hedefleri için bu istekleri ciddiye almamız gerekiyor... Öte yandan TBD Bilişim Dergisi olarak biz de yaşadığımız değişimi çeşitli açılardan ele alıp sizlere değişik görüşler sunmayı sürdüreceğiz...

Saygı ve sevgilerimle
Koray Özer

ASELSAN'dan “sızıntıya” karşı yeni sistem

Güvenlik düzeyi yüksek resmi kurumlar arasında güvenilir bilgi paylaşımı ve iletişimi sağlamak üzere ASELSAN, “2180 Sanal Hava Boşluğu-SAHAB” isimli yeni bir sistem geliştirdi.

Aslıhan Bozkurt
aslihanbozkurt@tbd.org.tr

ABD gizli belgelerinin WikiLeaks'te yayınlanmasının ardından tüm dünyada sızmalara engel olacak sistemler üzerinde yapılan çalışmalar yoğunlaştı. Bu arada Askerî Elektronik Sanayii (ASELSAN), güvenlik düzeyi yüksek resmi kurumlar arasında, güvenilir bilgi paylaşımı ve iletişimine olanak veren, “2180 Sanal Hava Boşluğu-SAHAB” isimli yeni bir sistem geliştirdiğini duyurdu. Yazışma ve belgelerin tutulduğu iç ağ ile İnternet arasında bir “hava boşluğu” yaratarak belgeleri koruyan sistem, gizli devlet yazışma ve belgelerinin İnternet üzerinden dışarıya sızmasının engellenmesini hedefliyor.

ASELSAN 2180 Sanal Hava Boşluğu (SAHAB), farklı güvenlik seviyesine sahip ağların (Cross Domain Networks) yüksek güvenlik seviyesine sahip ağın güvenlik seviyesini ihlal etmeden birbirleriyle güvenli bilgi alışverişini sağlayan bir sistem çözümü olarak, WikiLeaks belgelerinde olduğu gibi bilgi sızmalarının da önüne geçiyor. SAHAB, gerçek zamanlı hizmet alan/veren kuruluşlar için gündemde olan güvenlik tehditlerine karşı durmak ve onları ortadan kaldırmak amacıyla tasarlandı. Dış ağ (İnternet) ile kurum ağı (iç ağ) arasında konuşlandırılan sistem, kendi içinde IP tabanlı iletişim kullanmıyor ve böylece iki ağ arasında yüksek düzeyde güvenlik sağlayan bir “sanal hava boşluğu” (virtual air gap) sınırı oluşturuyor. Sistemin bu özelliği güvenlik düzeyi yüksek (kritik) görev yapan kurumsal ağlar için düşük güvenlik seviyesine sahip ağlara güvenli olarak bağlanma konusunda arzu edilen bir güvenlik çözümü sağlıyor.

2180 Sanal Hava Boşluğu sistemi, üç katmanlı bir yapıya sahip. En altta disk erişim, kriptolama ve sayısal imza işlemlerinin yapıldığı çekirdek katmanı yer alırken, ortada yer alan mesaj katmanında ise mesajlaşma paketlerinin içinden verinin çıkarılması ve/veya yeniden mesajlaşma paketlerinin yaratılması ile yönetim işlevleri, alarm ve log kayıtlarının tutulması gerçekleştiriliyor. En üstte ise birden fazla protokolün desteklendiği uygulama katmanı yer alıyor.

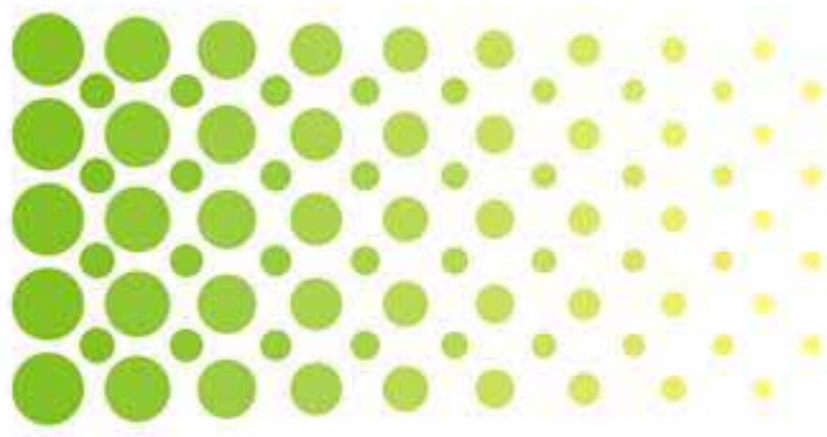
Bilgiler “anlık ve şifreli” ...

SAHAB sisteminin sunduğu güvenlik avantajları ise şöyle belirtiliyor:

- » İç ve dış sunucularda çalışan, özelleştirilmiş ve güvenliği artırılmış bir ‘Linux’ işletim sistemi çekirdeği yer alıyor.
- » Paylaşılan disk üzerinden sadece iki sunucunun bildiği özgün bir veri alışveriş protokolüyle iç ve dış sunucular arasında paket alışverişi gerçekleştiriliyor.
- » İç ve dış sunucuların paylaştığı disk ünitesi özgün bir yöntemle biçimlendiriliyor. Ayrıca disk üzerine bilgiler anlık ve şifreli olarak yazılıyor ve böylece herhangi bir nedenle ele geçirilen disk ünitesi üzerinde yapılan çalışmalar ile sağlıklı bir bilgi edinilmesi mümkün olmuyor.
- » Sistemin iç ve dış ağ arayüzleri üzerinden IP protokolü kullanılarak gelebilecek zararlı ve/veya gereksiz tüm trafiğin denetlenmesi, filtrelenmesi ve kayıt altına alınması amacıyla sistemde iç ve dış güvenlik duvarı özelliği bulunmuyor.

Saldırığı tespit ediyor

SAHAB, güvenlik duvarından geçen ve sisteme erişen ağ trafiğinde barınabilecek muhtemel saldırıları önlemek ve kayıt altına almak amacıyla iç ve dış sistemde ağ ve sistem tabanlı saldırı tespit özelliği bulunuyor. Sistem, dış ve iç güvenlik bileşenleri arasında paylaşılan bellek üzerinden iletilen kimlik denetleme (authentication) ve canlılık (heartbeat) mesajlaşması özelliğinin yanı sıra, dış ve iç güvenlik bileşenleri üzerinde anlaşılmazlık/şaşırtma (obfuscation) işlemlerini de gerçekleştirilebiliyor. Sistemde, izleme/günlükleme ile ilgili kayıtlar tutuluyor ve sistem bütünlüğünü denetleme mekanizmaları bulunuyor.

3. Bilişim Teknolojileri Zirvesi İTÜ'de yapıldı

İTÜ'de 10-11 Aralık 2010 tarihlerinde düzenlenen 3. Bilişim Teknolojileri Zirvesi'nde; "Bilişim Dünyasında Fütürizm", "Dijital Pazarlama", "Private Shopping", "Sosyal Medya" ve "Online Oyun Dünyası" gibi konular ele alındı.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de hızlı bir gelişim gösteren bilişim sektörünü geniş içeriğiyle incelemeyi, aynı zamanda sektörün önde gelen kuruluşlarını üniversitelilerle ve sektörün takipçileriyle buluşturmayı hedefleyen Bilişim Teknolojileri Zirvesi (BTZ), 10-11 Aralık 2010 tarihlerinde İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) İşletme Mühendisliği Kulübü organizasyonu ile Maçka Yerleşkesi'nde 3. kez gerçekleştirildi.

En yeni teknolojilerin sunulduğu BTZ'de, İnternet, yazılım, iş dünyasında mobil çözümler, bilişim sektörünün dünya ekonomisindeki yeri, bilişimde pazarlama, bir stratejik güç olarak "bilgi", Türkiye'de bilişim sektörünün gelişim süreci tartışıldı. Zirvede; "Bilişim Dünyasında Fütürizm", "Dijital Pazarlama", "Private Shopping", "Sosyal Medya" ve "Online Oyun Dünyası" gibi konular ele alındı. Türkiye ve dünyanın önde gelen bilişim firmalarının da destek verdiği organizasyonda katılımcılar, bilişim teknolojileri alanında birçok firma temsilcisiyle birebir görüşebilme olanağı bulup en yeni teknolojileri izleyebildi.

BTZ, bu yıl organizasyona eklenen inovatif yönleriyle dikkat çekti. BTZ 2010 kapsamında paneller, workshoplar, BT Alanı'nın yanı sıra ilk kez Sosyal Medya Ödülleri verildi. Sosyal Medya'yı aktif kullanan kurumlara ve bireylere çeşitli kategorilerde yapılacak oylamanın sonucunda ödüller dağıtıldı.

Bir başka yenilik olarak da, Türkiye'de ilk defa bir öğrenci organizasyonu kapsamında Business Networking Akademi liderliğinde Speed Networking oturumu düzenlendi. Katılımcıların birbirleriyle hızlı bir şekilde tanışmalarını ve uzmanlık alanlarını paylaşmalarına fırsat veren Speed Networking'in ardından Coffee Time ve BTZ Webinar gerçekleştirildi. Organizasyonda RFID sistemiyle takip edilen katılımcılardan 8 oturumun 5'ine katılım gösterenler, e-imza teknolojisinin kullanıldığı "BTZ E-Sertifika" aldı.

Katılımcıların özel sınıflarda takip edebileceği 45 dakikalık workshoplarda "Kişisel Site Tasarımı", "Etkili Sunum Yöntemleri" ve "İnternet Kullanımı ile Satışların Arttırımı" başlıkları altında eğitimler verildi. Bu eğitimlerde ayrıca "webinar" vasıtasıyla web üzerinden yayın yapıldı ve eğitimlerden yararlanmak isteyen herkes bu eğitimleri takip edebildi.

Sosyal medyanın parlayan yıldızları

Toplam 18 kategoride adaylara ödülleri, 11 Aralık 2010'da İTÜ İşletme Fakültesi Konferans Salonu'nda verildi.

Marka Bilinirliği Kategorisi

Sosyal Medya Çalışmalarıyla Marka Bilinirliğini En Fazla Sağlayan Kurum: **LIPTON**

Hizmet Kategorisi

Sosyal Medya'yı Kullanarak Müşterilerine En Etkili Hizmet Desteğini Sağlayan Marka: **YEMEK SEPETİ**

Viral Pazarlama Kategorisi

Sosyal Medya Üzerinden En İyi Viral Pazarlama Çalışmasını Yapan Marka: **GİTTİGİDIYOR**

Haber Ajansı Kategorisi

Sosyal Medya'yı En Aktif Kullanan Haber Ajansı: **NTVMSNBC**

Televizyon Kanalı Kategorisi

Sosyal Medya'yı En Etkili Kullanan TV Kanalı: **CNBC-E**

Radyo Kategorisi

Sosyal Medya'yı En Aktif Kullanan Radyo İstasyonu: **POWER FM**

Televizyon Programı Kategorisi

Sosyal Medya İle En İyi Entegre Olan TV Programı: **5N1K**

Gençlik Kampanyası Kategorisi

Etkili Sosyal Medya Kullanımıyla Genç Kesime Yönelik En İyi Kampanyaları Yapan Kurum: **EFES-HAYATI DOLDUR**

Müziyen Kategorisi

Sosyal Medyayı En Etkili Kullanan Müziyen: **MANGA**

Yazar Kategorisi

Sosyal Medyayı En Etkili Kullanan Yazar: **CAN DÜNDAR**

Spor Kategorisi

Sosyal Medyayı En Etkili Kullanan Spor Mecrası: **SPORX**

Teknoloji Kategorisi

Teknoloji Konusunda En Kaliteli İçerik Sağlayan Kullanıcı: **SERDAR KUZULOĞLU**

Sanat Kategorisi

Sosyal Medyayı En Etkili Kullanan Sanat Mecrası: **BEŞİKTAŞ KÜLTÜR MERKEZİ**

Blog Kategorisi

En Kaliteli İçerik Sağlayan Kişisel Blog: **FİL UÇUŞU**

En Beğenilen Kullanıcı

Paylaşımları En Çok Beğenilen Sosyal Medya Kullanıcı: **NİL KARABRAHİMGİL**

En Çok Takip Edilen Kullanıcı

Sosyal Medyada En Çok Takip Edilen Kullanıcı: **SERTAB ERENER**

İMK Özel Ödülü

İşletme Mühendisliği Kulübü Tarafından En Beğenilen Sosyal Medya Kullanıcısı: **BEYAZIT ÖZTÜRK**

Kamuya, “3 yılda IPv6’ya geç” genelgesi

Türkiye’deki bütün kamu kurum ve kuruluşlarının gelişmiş yapısı ile gerek İnternet, gerek şirket içi ağlarda daha yüksek bir güvenlik sağlayan İnternet protokolü versiyon 6’ya (İnternet Protokol Versiyon-IPv6) geçişlerini tamamlamaları için bir genelge yayımlandı. Plansız ve ani bir geçiş halinde süreçte gecikmeler olması, maliyetin artmasının yanı sıra bu yeni alanda araştırma yapma ve rekabet olanaklarının kaçırılmaması için bir yol haritası çıkarıldı. 8 Aralık 2010 tarihli Resmi Gazete’de Başbakan Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşları İçin IPv6’ya Geçiş Planı Genelgesi ile tüm kamu kurum ve kuruluşlarının 31 Ağustos 2012’ye kadar IPv6’ya geçişlerini tamamlamaları öngörüldü.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin özellikle de İnternet’in, son yıllarda büyük bir hızla gelişip yaygınlaştığı belirtilen genelgede, İnternet bağlantısı için dünya çapında kullanılan IPv4 adreslerinin tükendiğine dikkat çekildi. Bu soruna çözüm olarak geliştirilen IPv6 protokolünün yakın bir gelecekte IPv4’ün yerini alacağına işaret edilen genelgede, İnternet’in sürekliliğinin sağlanması ve gelişiminin devamı için IPv6’ya hazır olunması ve geçiş çalışmalarına başlanmasının önem kazandığı vurgulandı.

IPv4 protokolünde sayıların tükenmek üzere olması nedeniyle tüm kamu, en geç 31 Ağustos 2013’e kadar İnternet’ten verdiği halka açık tüm hizmetleri, IPv6’ya destekler hale getirecek.

2011’de envanter çıkarılacak, 2012’de işlem tamamlanacak

Üç aşamalı planın uygulanacağı genelgeye göre, 1 Ocak 2011-31 Ağustos 2012 tarihlerini kapsayan 1. Aşamada, öncelikle kamu, 31 Mart 2011’e kadar üçüncü seviye anahtarlama cihazları, yönlendirici cihazlar, güvenlik cihazları, İnternet üzerinden dışarıya verilen hizmetler ve bu hizmetlerin verilmesini sağlayan yazılımlar konusunda IPv6 desteğinin olup olmadığı konusunda bir envanter çıkarılacak.

Yol haritasına göre, 1 Eylül 2012-31 Aralık 2012 tarihlerini içeren 2. Aşamada, IPv6 bağlantısı ve adresini alan kamu kurum ve kuruluşları, İnternet’ten verdikleri en az bir hizmeti, pilot uygulama olarak IPv6 destekli hale getirecek. Ve, 31 Ağustos 2012’den sonra IPv6’ya desteklemeyen hiçbir ağ donanım ve yazılımına yatırım yapılmayacak.

1 Ocak 2013-31 Ağustos 2013 dönemini kapsayan 3. Aşamada ise, kamunun halka açık tüm hizmetleri, IPv6’ya destekler halde sunulacak.

Kamu, bilgi işlem personelinin IPv6’ya geçiş ve IPv6 destekli hizmetlerin verilebilmesi konusunda eğitim ihtiyaçlarını belirleyecek, gerekli eğitimler, 1 Mart 2012’ye kadar tamamlanacak. Kamu, eğitim ihtiyaçlarını ücret karşılığında Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi (ULAKBİM) bünyesinde oluşturulacak “IPv6’ya Geçiş Eğitimi Merkezi”nden karşılayacak. Bu eğitimin içeriği ve programı ULAKBİM tarafından belirlenecek ve duyurulacak. Genelgede ilgili eğitimin, “IPv6’ya Geçiş Eğitimi Merkezi”nden alınmadığı hallerde, eğitim alınacak kuruluşun bilgisayar ağları eğitimi hususunda TS EN ISO/IEC 17024 veya ISO/IEC 17024 standardına göre akredite edilmiş, “personel belgelendirme kuruluşu” olması gerektiğine dikkat çekildi.

BTK, çalışmaları yürütmekle görevli

TÜBİTAK ULAKBİM, 2003’ten beri IPv6 araştırmaları yapıyor ve IPv6 altyapısı olan üniversitelerin bağlanarak araştırmalar yapabildikleri ULAK6NET’i kurdu. Türkiye’de IPv6’ya geçişe ilişkin farkındalık oluşturulması, yol haritasının hazırlanması, ilgili tüm paydaşlarla işbirliği içerisinde ihtiyaç duyulan önlem ve politika önerilerinin geliştirilmesi çalışmalarını yürütmek üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) görevlendirildi. BTK, 2007’de Türkiye IPv6 Forumu oluşturuldu. Türkiye IPv6 Forumu, üniversite, devlet kurumları, İnternet servis sağlayıcılar (ISS) ve sivil toplum kuruluşlarından katılan üyeleriyle; ekonomik, eğitsel, yönetsel ve teknik çalışmalar yürüttü.

Ayrıca TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı çerçevesinde kabul edilen ve www.ipv6.net.tr adresinden ulaşılabilen “Ulusal IPv6 Protokol Altyapısı Tasarımı ve Geçiş Projesi” kapsamında “Kamu Kurum ve Kuruluşları İçin IPv6’ya Geçiş Planı” hazırlandı. Yeni nesil IP protokolü “IPv6”, İnternet Mühendislik Görev Ekibi (İnternet Engineering Task Force-IETF) tarafından IPv4’ün yerini alması amacıyla tasarlandı. Avrupa Birliği (AB), IPv6 görev gücüyle 2004’ten beri IPv6 geçiş faaliyetlerini hızlandırdı. Görev gücü, IPv6’ya ilgili İNİT, 6WINIT, 6NET, Euro6IX, 6DEPLOY gibi projelere 100 milyon Euro’dan fazla finansal kaynak sağladı.

Yerli arama motoru Epiri, "hızda" iddialı

Türk yazılım şirketi Horizon, geliştirdiği arama algoritması ve Epiri adlı yazılımının Google'dan daha hızlı sonuç sağladığı iddiasında.

Bilkent Teknopark'ta faaliyet gösteren Horizon Yazılım Genel Müdürü Murat Karaveli, geliştirdikleri yeni İnternet arama algoritması ve Epiri isimli yazılımları ile istenilen bilgiye, hızlı ve kesin olarak ulaşıldığını, Google'dan daha hızlı sonuç sağladıklarını savundu.

Anadolu Ajansı'na bilgi veren Karaveli, Epiri yazılımının dünyada ilk defa Horizon Yazılım tarafından geliştirilen sıra dışı arama teknolojisi ile binlerce kaynaktan, sanki 10 sayfa arasında arama yapıyormuş gibi hızlı arama yaptığını açıkladı. Epiri'nin, farklı tür ve yapıdaki veri tabanlarından veri çektiğine dikkat çeken Karaveli, dünyada bunu başarabilen başka bir programın olmadığını bildirdi. Sadece lokal bilgisayarda değil, İnternet, İnternet ve servislerde eş zamanlı arama yapabilen Epiri'nin, arama teknolojisinde çığır açtığını söyleyen Karaveli, "Milyarlarca doküman arasında arama yaparken asenkron arama teknolojisi kullanan Epiri, sonuç buldukça getirir. Google gibi arama motorlarının aksine, bulunacak sonuç sayısını tahmini değil, kesin olarak getirir. Doğru sonuç sayısını öğrenmek için son sayfaya kadar ilerlemenize gerek kalmadan, kesin sayıya ulaşırsınız" dedi.

CRM, ERP, sözlük, ansiklopedi, ilaç rehberi, haber, bülten, makale, katalog ve daha birçok farklı dokümanda aynı anda arama yaparak inanması çok zor bir yapıyı sunduklarına işaret eden Karaveli, "Daha da inanılmazı, farklı tipteki dokümanları aynı pencerede tek dosya gibi birleştirebilme özelliği taşıyor. Arama sırasında sonuçlar belirli sayıda kaynaktan aranmakta ve sonuçlar öneri listesinde sayfalı halde gösterilmekte. Önceki sayfa, sonraki sayfa şeklinde kayıtlar arasında gezilebilmektedir. Dilerseniz öneri listesini belli bir kaynaktan alabilmektesiniz" diye konuştu. Horizon'un İnternet sitesinde 16 TL fiyatla satılan Epiri, sözlük, ansiklopedi, e-kitap, ilaç rehberi, wikipedia gibi çok çeşitli dokümanların arşivlenip düzenlenebileceği ve görüntülenebileceği MultiCore Kütüphane Sistemi. MultiCore Kütüphane Sistemi'ni Horizon Yazılım, farklı türdeki dokümanlarda aynı anda arama yapabilen özel bir arama sistemi olarak geliştirdi. Epiri, dünyanın en geniş koleksiyona sahip kütüphanesi olan ABD Kongre Kütüphanesi'nde bulunan kaynak sayısının yaklaşık 10 katı veriyi arşivleyip sadece aramak istenilen bilgiye hızlıca ulaşılabilir.

Terabytlarca çevrimdışı kaynak içinde hızlı arama

Türk mühendisler tarafından geliştirilen programın özelleştirilmiş arama motoru Epiri Ask, terabytlarca çevrimdışı kaynak içinde çok hızlı arama yapabiliyor. Çevrimdışı Vikipedi, çevrimiçi Vikipedi'ye oranla bin kat hızlı sonuç görüntülenebiliyor. İstenirse kişiler ve kurumlar Epiri ile kendilerine özel arama motoru yapabiliyor.

Epiri sözlüklerinin bir diğer özelliği de şiveler, fiil çekimleri, isim halleri ve daha birçok arama kriterine göre arama yapabiliyor olması. Böylece "celiyrum" yazan biri "geliyorum" sonucunun birçok dildeki karşılığını görüntüleyebiliyor. Yazılışı karıştırılan ya da yanlış bilinen kelimelerde dahi kullanıcıyı doğru çevirilere götürüyor.

Kocaeli, BM'nin hayalini gerçekleştiriyor

6. sınıf öğrencilerine 5 yılda 130 bin bilgisayar dağıtılmasını öngören projenin 2 etabı için Kocaeli genelinde 26 bin 587 öğrenciye, 29 Aralık'tan itibaren laptoplar dağıtmaya başlandı.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNPD) tarafından kabul gören ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından "Her öğrenciye bir bilgisayar" sloganıyla geçen yıl hayata geçirilen proje, 2.nci yılında. 5 yılda toplam 130 bin 6. sınıf öğrencisine bilgisayar dağıtılması planlanan projeye geçen yıl 26 bin 587 öğrenciye ücretsiz bilgisayar dağıtan belediye, bu yıl 26 bin 709 öğrenciyi daha bilgisayar sahibi yapacak. Öğrenciye verilecek "BilgePisi" olarak adlandırılan dizüstü bilgisayarlar (laptoplar), 29 Aralık 2010'dan itibaren dağıtmaya başlanacak.

Beş yılda toplam 130 bin çocuğu bilgisayar sahibi yapmayı hedefleyen ve Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından düzenlenen "Bilişim 2009 Yerel Yönetim Uygulama" dalında birincilik ödülü alan projenin ikinci etabı, 21 Aralık 2010'da İstanbul Swiss Otel'de Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı İbrahim Karaosmanoğlu ve Exper Genel Müdürü Orhan Korkusuz'un katıldığı basın toplantısıyla tanıtıldı.

Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı Karaosmanoğlu, 2009'da 26 bin 587 bilgisayar için 14 Milyon TL fatura ödediklerini bildirdi. Dağıtılan bu bilgisayarlarla Kocaeli'ndeki bilişim sınıflarının 900'e ulaştığını, bu yıl ki dağıtımla birlikte 1800 bilişim sınıfına ulaşacaklarını anlatan Karaosmanoğlu, 242 köy okulunun da bu projeden yararlandığını belirtti.

Projenin bilgisayarlarını geliştiren Exper'in Genel Müdürü Korkusuz ise, Intel ile geliştirdikleri BilgePisi'ler sayesinde çocukların eğitimlerindeki tüm ihtiyaçlarını rahatlıkla karşılayabileceklerini söyledi.

Çalınma ve satılması engellendi

Çalınmaya ve kırılmaya karşı bir yıl sigortalı olan BilgePisi'ler, Intel Anti-Theft teknolojisi ile uzaktan kilitlenebiliyor. Bu özellik sayesinde ürünler çalındıkları ya da kaybolduklarında

merkezden kilitlenebiliyor. Formatlama, sabit disk değişikliği, işletim sistemi değişikliği gibi durumlarda sistem açılmayarak bilgisayarların çalınması veya satılmasını anlamsız kılıyor. Çocukların düşürebileceği, zaman zaman üzerine bir şeyler dökülebileceği hesap edilerek geliştirilen bilgisayarlar, darbe ve düşmelere dayanıklı kırılmayan gövde, su geçirmez tuş takımı ve 6 saate varan uzun pil ömrüne sahip.

1.54 kg ağırlığa sahip olan bilgisayarlar, özel tasarımı nedeniyle çocuklar tarafından kolayca taşınabilen BilgePisi'lerde Intel® Atom® işlemcisi bulunuyor. 160 GB hard diske sahip olacak laptoplarda 1 GB RAM mevcut. 10,1 inç büyüklüğünde ekrana sahip olan bilgisayarlar üzerinde, kablosuz iletişim için tümleşik ağ kartı, tümleşik ses kartı, 1.3 megapiksel dahili webcam, tümleşik hoparlör ve mikrofon var. Okul yöneticileri bilgisayarları teslim alırken, diğer yandan Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından öğretmenlere dizüstü bilgisayarların kullanımına yönelik özel eğitimler veriliyor.

ODTÜ ve IBM'den "Akıllı Toplum Güvenliği Laboratuvarı"!

Toplum ve çevre güvenliğinde karşılaşılabilecek olağanüstü durumlara yanıt verme amacıyla oluşturulan laboratuvar, akıllı sistemler geliştirilecek, araştırma ve prototipler üretilecek.

IBM ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nün işbirliğiyle kurulan Akıllı Toplum Güvenliği Laboratuvarı, 9 Aralık 2010'da açıldı. Laboratuvar, toplum ve çevre güvenliği ile ilgili değişik uygulamalarda karşılaşılabilecek olağanüstü durumlara yanıt vermek amaçlı akıllı sistemlerin sunulmasını sağlayabilmek üzere ileri araştırma, test ve prototip geliştirilmesi konularında çalışacak. Yeni teknolojilerin gerçek hayatta kullanımını test etmek üzere pilot çalışmalar gerçekleştirilecek ve bu yeni teknolojilerin sahada elde edilen bilgi ve deneyime göre iyileştirilmesi sağlanacak. Semantik görüntü işleme, çokluortam, veri madenciliği, kablosuz sensör ağları, dağıtık ortamlarda veri işleme, bilgi tabanlı sistemler gibi konularda daha akıllı toplum güvenliği sağlamaya yönelik araştırma ve geliştirme çalışmaları yapılacak. Böylece akademisyenlerin akıllı toplum güvenliği çözümleri konularındaki tez çalışmaları da desteklenecek.

Laboratuvarın açılışı dolayısıyla düzenlenen törende konuşan ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet Acar, bu laboratuvarın üniversite-endüstri işbirliğine iyi bir örnek teşkil ettiğini anlatıp özellikle teorik bilginin gerçek hayatta uygulanabilirliğini görmenin öğrenciler için büyük önem taşıdığı, öğrenme sürecini hızlandırıp, kalıcı bir bilgiye dönüşmesini sağladığına işaret etti. Acar, "Temennimiz bu tür işbirliklerinin artması ve gerçek dünya problemleri üzerinde araştırma ve çözümlerin ülkenin sosyo-ekonomik gelişimine katkıda bulunmasıdır" dedi.

ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Adnan Yazıcı ise IBM'le laboratuvar kurma hazırlıklarının 7 ay önce başladığını anımsattı. "İnanıyorum ki, bu laboratuvarla çevreden, petrole, jeoloji mühendisliğinden, elektronik mühendisliğine tüm alanlardaki akademisyenler kendilerine yer bulacaktır" diyen Yazıcı, laboratuvarla erken uyarı tetikleme sistemleri ile görüntü ve video akışının işlenmesi konularında iki taslak projeyi hayata geçirmeye hazırlandıklarını bildirdi. Laboratuvarın IBM tarafında koordinatörlüğünü üstlenen IBM Danışmanlık Hizmetleri Kamu Sektörü Lideri Giovanni Aliverti ise akıllı toplum güvenliği çözümlerinin dünya genelinde yaşanan doğal afetlerde güvenlik ekiplerinin yönetiminde çok önemli olduğunu vurgulayarak şunları söyledi: "Tüm dünyadaki kentler sensörler, global konum belirleme sistemleri, kameralar, telsiz frekansı etiketleri ve bütünleşik iletişimden beslenen analitik bilgilerden güç almayı hedefliyor. Akıllı ulaşım, akıllı gıda, akıllı enerji, akıllı su ve benzeri alanlarda değer katan bu tür sistemler ve çözümlerin toplum güvenliğinin iyileştirilmesi alanında da geliştirilmesi son derece önemlidir. Toplum güvenliği, akıllı dünya, akıllı şehir, akıllı toplum kavramlarının vazgeçilmez bileşenidir." Toplantıda IBM Üniversite İşbirlikleri hakkında bilgi veren IBM Orta ve Doğu Avrupa ve Türkiye Üniversite İlişkileri Lideri Jale Akyel, toplum güvenliği konusunda terör ya da suç bilimi gibi konular üzerine araştırmaların yapılmayacağını belirtti. Akyel, "Biz insanların toplum içinde daha iyi şartlar içinde yaşamaları için araştırmalar yapmak istiyoruz. Projeler arasında olayın akışını izleyip verileri toplayıp, bunların içinden anlamsal sonuçlar çıkarıp erken uyarı sistemlerinin hayata geçirilmesi gibi konular olacak" diye konuştu.

Gizli belgelere “siber” koruma

Türkiye, gizli belgelerini çıkaracağı yasa ve TÜBİTAK imzalı gelişmiş güvenlik yazılımlarıyla koruyacak.

Amerika Birleşik Devletleri'nin diplomatik sırlarının ortaya döküldüğü “WikiLeaks” depremi, birçok devletin ‘gizlilik’ kavramını yeniden sorgulamasına neden oldu. İnternet yoluyla yapılan saldırı ve gelen tehditler, geçtiğimiz aylarda Milli Güvenlik Kurulu'nda (MGK) da gündeme gelmişti. Türkiye, bir yandan Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'ne de giren “siber tehdit” konusunda yasa hazırlarken bir yandan da sanal saldırılardan daha iyi korunmak için “milli” yazılımlar geliştirilmesi amacıyla “Siber Kalkan Projesi” başlattı. Başbakanlık'ın koordinasyonunda, aralarında TÜBİTAK'ın da yer aldığı kamu kurum ve kuruluşlarınca hazırlanan Ulusal Bilgi Güvenliği Teşkilatı Hakkındaki Kanun Taslağı'na göre, Türkiye'de Başbakan'ın Başkanlığında Ulusal Bilgi Güvenliği Kurulu oluşturulacak. Kurul, devletin güvenliğini tehlikeye sokabilecek veya devlet aleyhine kullanılacak her türlü bilgiyi, üretim, kullanım, işleme saklama, nakletme ve imha sırasında yetkisiz kişilerin elektronik müdahalesine karşı önlem alacak. Kurulacak özel güvenlik merkezi savunma stratejilerinin yanısıra siber saldırı senaryolarını uygulamaya sokacak.

25- 28 Ocak 2011'de “Siber Terör” tatbikatı

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ve UEKAE koordinasyonunda, 25- 28 Ocak 2011 tarihleri arasında Ulusal Bilgi Güvenliği Tatbikatı (Siber Terör) gerçekleştirilecek. Ulusal Bilgi Güvenliği Tatbikatı ile, Ülkemizde bilgi güvenliği konusunda idari, teknik ve hukuki kapasitenin geliştirilmesi; kurumlar arasında bilgi ve tecrübe paylaşımına ve farkındalık oluşumuna önemli katkılar sağlanması ve Kurumların bilgi sistemi olaylarına müdahale yeteneğinin tespit edilmesi amaçlanıyor.

Tatbikata başta kamu kurumları, telekomünikasyon ve finans sektöründen kuruluşlar ve üniversiteler olmak üzere 34 kurum ve kuruluş katılacak. Tatbikatın ilk 2 günlük kısmında herkes kendi kurumunda olacak ve gönüllü olan kurumlara önceden belirlenmiş zamanlarda başta DDOS, İnternet sayfası tahriyat testi ve port tarama olmak üzere sistemlerine zarar vermeyecek şekilde gerçek saldırılar gerçekleştirilecek. Tatbikatın son 2 günlük kısmı ise Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nda gerçekleştirilecek ve Kurumlar kendilerine iletilecek yazılı enjeksiyonlara yanıt verecekler. Bu süreçte tatbikat için özel hazırlanmış bulunan bir platform kullanılacak. Siber Güvenlik Tatbikatları dünyada özellikle son yıllarda önem kazanarak ulusal ve uluslar arası boyutta düzenleniyor. Ocak 2011'de BTK ve UEKAE eş koordinatörlüğünde düzenlenecek olan bu tatbikatta kurum ve kuruluşların teknik, hukuki ve idari kabiliyetleri ortaya konulacak ve tespit edilen eksiklikler raporlaştırılarak karar alıcı makamlara ulaştırılacak.

“Siber Kalkan”lı koruma

TÜBİTAK bünyesinde yürütülen “Siber Kalkan Projesi”nde ise, tamamı Türk mühendislerce geliştirilecek olan güvenlik yazılımları ve kriptolar, gizli belgelerin “online” yoldan çalınmasını engelleyecek.

Tamamlandığında gizliliğe haiz bütün resmi belgelerin korunmasını gerçekleştirecek olan “Siber Kalkan Projesi”, TÜBİTAK bünyesinde faaliyet gösteren Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojileri Araştırma Merkezi (BİLGEM) geliştiriliyor. BİLGEM, geçtiğimiz aylarda TÜBİTAK bünyesindeki iki önemli enstitünün TÜBİTAK Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (UEKAE) ve TÜBİTAK Bilişim Teknolojileri Enstitüsü (BTE) birleşimi sonucu kuruldu.

Bin 200 kişinin çalıştığı BİLGEM, kriptoloji, elektronik harp, sensör sistemleri, yazılım, bilgi ve ağ teknolojileri alanlarında faaliyet gösterirken, birim ekipleri tarafından geliştirilen yazılımlar NATO ülkeleri tarafından da yaygın biçimde kullanılıyor.

Özeren, İnternet kafelere “Business Center” konsepti önerdi

**İnternet kafelerin markalaşp
şirketleşmelerini öneren İnternet
Kurulu Başkanı Özeren, iş dünyası ve
KOBİ'lere hizmet verebilecek
“Business Center” konseptinde
çalışabileceklerini söyledi.**

İnternet Kafelere ilişkin İçişleri Bakanlığı ile Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB) işbirliğinde bir eğitim seminerleri düzenlendi. Seminerin açılış konuşmaları İçişleri Bakanlığı Daire Başkanı Sabri Başköy, İnternet Kurulu Başkanı Serhat Özeren ve TİB Başkanı Fethi Şimşek tarafından yapıldı.

İlinde ya da ilçesinde 15'in üzerinde İnternet kafe bulunan TİB Yazı İşleri müdürlerinin ve emniyet yetkililerinin katıldığı eğitim seminerinde; 5651 Sayılı Kanun ve İnternet aktörleri, güvenli İnternet kullanımı, ticari amaçla İnternet toplu kullanım sağlayıcılar ve yükümlülükleri, İnternet toplu kullanımı sağlayıcılarda denetim ve e-içişleri İnternet kafe modülü gibi konular ele alındı, bununla birlikte uygulamada karşılaşılan zorluk ve deneyimler paylaşıldı.

İnternet Kurulu Başkanı Özeren, açılışta yaptığı konuşmada Türkiye'de İnternet kafe oluşumunun İnternet kullanımının gelişmesinde önemli rol oynadığını vurguladı ve İnternet kafeleri işletmecilerine önerilerde bulundu. Evlerde internert kullanım oranı arttıkça İnternet kafelerde

İnternet kullanım oranının düştüğüne dikkat çeken Özeren, İnternet kafe işletmecilerine markalaşmaları ve şirketleşmelerini önerdi ve “Business Center” konsepti üzerinde çalışabileceklerini söyledi.

Dünya çapında zincir İnternet kafe markalarının da oluşturulabileceğini belirten Özeren, “Her alanda olduğu gibi burada da fırsatlar mevcut. İnternet kafelerin markalaşarak güvenlik, konfor, hizmet olarak üst seviyelere gelebilme çalışmaları yapmaları ve hatta şirketleşmeleri yollarıyla daha vesayetçi ve sağlıklı yapılara kavuşabilirler. Ayrıca, iş dünyasına, KOBİ'lere hizmet verebilecek 'Business Center' konseptinde çalışabilirler. İnternet ölmez bir teknolojidir. Yeter ki İnternet kafe yatırımcılarımız bu trendi doğru yerde kullanabilsinler, doğru planlamaları kurabilsinler ve rekabeti avantajları haline getirebilsinler” diye konuştu.

TİB Başkanı Şimşek ise, 5651 sayılı yasa ile; İnternet aktörleri ve sorumluluklarının ilk kez belirlendiğini, yasada yazılı katalog suçlar bakımından erişimin engellenmesi usul ve esaslarının ilk kez düzenlendiğini ve konusu suç teşkil eden içerik kapsamında filtreleme usulü ilk kez öngörüldüğünü anlattı. Şimşek, yine aynı yasa ile, TİB'in, “bilşim ve İnternet alanında denetim işlevi görecektir, çözüm üretecek, sivil toplum örgütleri, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve bu alandaki diğer tüm aktörlerle iletişim içerisinde, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar ile koordinasyonu sağlayacak Kurum” olarak belirlendiğini anımsattı.

İnternet kafelerde meydana gelebilecek suç konusuna karşı korunmasına yönelik çalıştıklarını bildiren Şimşek, kanunun yürürlükte bulunduğu üç yıllık süre sonunda, faaliyette olan İnternet kafeler hakkında sağlıklı bilgiye sahip olduklarını söyledi. İlgili mevzuatın yürürlüğe girmesinden günümüze kadar geçen süre içerisinde; TİB web arayüzü aracılığıyla girişi yapılan kayıtlı İnternet kafe sayısının yaklaşık 23 bin adet olduğunu açıklayan Şimşek, en fazla İnternet kafe kaydı yapan ilin İstanbul, en az kaydın ise Şırnak'ta olduğunu belirterek, “Türkiye'de nüfusuna oranla en fazla İnternet kafe bulunan iller sırasıyla Bartın, Niğde ve Çanakkale'dir” dedi.

AB ülkelerinin gerisindeyiz

Türkiye, internet kullanımından yine AB ortalamasının çok altında

İnternet kullanım oranı Avrupa Birliği (AB) genelinde yüzde 69 iken, Türkiye'de bu oran yüzde 38'de kaldı. AB istatistik kurumu Eurostat'ın verilerine göre Türkiye, İnternet kullanımında AB üyeleri arasında sadece Romanya'yı geride bıraktı.

Eurostat'a göre, son 3 ayda en az bir kez internet kullandığını belirtenlerin oranı Norveç'te yüzde 93, İsveç'te yüzde 91, Lüksemburg ve Hollanda'da yüzde 90, Danimarka'da yüzde 88, Finlandiya'da yüzde 86, İngiltere'de yüzde 83, Almanya'da yüzde 80, Fransa'da yüzde 79, Belçika'da yüzde 78, Slovakya'da yüzde 76, Avusturya ve Estonya'da yüzde 74. Bu ülkeler, İnternet kullanımında AB ortalamasının üzerine çıktı.

İnternet kullanım oranı Slovenya'da yüzde 68, İrlanda'da yüzde 67, Çek Cumhuriyeti ve Letonya'da yüzde 66, İspanya'da yüzde 64, Macaristan ve Malta'da yüzde 62, Litvanya'da yüzde 60, Polonya'da yüzde 59, Hırvatistan'da yüzde 54, Kıbrıs Rum kesiminde yüzde 52, İtalya ve Portekiz'de yüzde 51, Yunanistan'da yüzde 44, Bulgaristan'da yüzde 43, Türkiye'de yüzde 38 ve Romanya'da yüzde 36 oldu.

Türkiye'de internet kullananların yüzde 36'sı bilgisayarına virüs bulaştığını belirtirken, bu oran AB genelinde yüzde 31'e geriledi. İstenmeyen elektronik postayla (spam) karşılaşanların oranı ise Türkiye'de yüzde 32, AB genelinde yüzde 56 çıktı

Türkiye, ileri teknoloji ürünlerde “üretim üssü” olacak

“Teknoloji odaklı” Sanayi Strateji Belgesi’nde, ileri teknoloji ve yüksek katma değerli ürünlerde Türkiye’nin, Avrupa ve Avrasya’nın üretim üssü haline getirilmesi hedefleniyor.

Türkiye’nin 2011-2014 Sanayi Strateji Belgesi (SSB) Yüksek Planlama Kurulu’nda imzaya açıldı. Toplam 72 eylem içeren SSB’nin hedefi, “Orta ve yüksek teknolojili ürünlerde Türkiye’yi Avrasya’nın üretim üssü haline getirmek” olarak belirlendi. Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, 2011-2014 Türkiye Sanayi Strateji Belgesi’nin Yüksek Planlama Kurulu belgesi olarak kamuoyuna açıklanacağını ve uygulanmaya başlanacağını bildirdi. Belgede, girişimciliğin yaygınlaştırılması, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı’nın yasalaştırılması ve

sonrasında ikincil mevzuat çıkarılması, kamu kurum ve kuruluşlarının sanayi alanında yürüttükleri hizmet ve görevlerin elektronik ortamda gerçekleştirilmesi gibi eylemler yer alıyor.

İstanbul Sanayi Odası’nın (İSO) düzenlediği 9. Sanayi Kongresi ve İnovasyon Sergisi’nin açılışında konuşan Ergün, birçok ülkenin bilgi toplumuna geçiş yaptığı bir süreçte, Türkiye’nin sanayi stratejisini hayata yeni geçiriyor olmasının, bu ülke için bir kayıp olduğunu söyledi. Öncelikle, rekabet gücünü ve verimliliği artırmayı, çevreye duyarlı ve sosyal sorumluluk sahibi bir sanayi sektörü yapısı oluşturmayı amaçladıklarını belirten Ergün, “Türkiye’yi ileri teknoloji ve yüksek katma değerli ürünlerde Avrupa ve Avrasya’nın üretim üssü haline getirmeyi sanayi stratejimizin merkezine, temeline oturtmuş bulunuyoruz” dedi.

Bu vizyona ulaşmak için; orta ve yüksek teknolojili sektörlerin üretim ve ihracat içindeki payının artırılması, düşük teknolojili sektörlerde katma değeri yüksek ürünlere geçişin sağlanması, becerilerini sürekli geliştirebilen şirketlerin ekonomideki ağırlığının artırılması başlıkları stratejik hedef olarak belirlendi.

SSB ile birlikte, 2010-2014 yılları için ortaya koyacakları vizyon ve kararlılığın özel sektör tarafından da paylaşılacağına inandığını dile getiren Ergün, belgeyi katılımcı bir yaklaşımla, özel sektörle birlikte hazırladıklarını söyledi. Ergün, strateji belgesi ile Türkiye’nin teknoloji, Ar-Ge, markalaşma ve tasarım gibi alanlarda yaşadığı sıkıntıları çözmeye yönelik önlemleri daha net bir biçimde uygulayabileceklerini anlatan Ergün, daha fazla katma değer üretmek ve ihracat gelirlerini artırmak için özellikle teknoloji, Ar-Ge, tasarım ve markalaşma gibi alanlara ağırlık verilmesi gerektiğine dikkat çekti.

Bu noktada özellikle nano-teknoloji, biyomedikal, genetik ve bilişim gibi alanlara özel bir önem verilmesi gerektiğine işaret eden Ergün, bakanlık olarak, Ar-Ge merkezleri, teknoparklar, teknogirişim sermayesi desteği ve Santez gibi programlarla, Türk sanayisinin teknoloji kapasitesini artırmaya çalıştıklarını anlattı.

Ergün, Sanayi Strateji Belgesi’nde yer alan 72 eylemin 20’sini de firmaların teknolojik gelişimine ayırdıklarını sözlerine ekledi.

BT yönetim ve denetim deneyimleri paylaşıldı

2-3 Aralık'ta Ankara'da bir ilk olarak gerçekleştirilen konferans, farkındalığı artırmayı, teorik ve pratik konuların paylaşılmasını hedefliyor.

Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) de desteğiyle Semor Organizasyon tarafından 2-3 Aralık'ta Hilton Ankara'da "Bilgi Teknolojileri Yönetişim ve Denetim Konferansı- BTYD" düzenlendi. Ankara'da bir ilk olma özelliği taşıyan Konferansta kamu ve özel sektörün tecrübeli isimleri, bilgi teknolojilerine ilişkin deneyimlerini katılımcılarla paylaştı. BTYD 2010, bilgi teknolojileri yönetim ve denetimdeki farkındalık düzeyini artırmayı, bu konudaki teorik ve pratik konuların paylaşılmasına öncülük etmeyi hedefliyor.

Etkinliğin açılışında konuşan TBD Başkanı Turhan Menteş yaptı. TBD olarak bu konularda daha önce çalışmalar yapıldığını anlatan Menteş, etkinlikle bilgi teknolojileri yönetişimi ve denetimi alanındaki farkındalık düzeyinin artacağını belirtti. Günümüzde yönetim ve denetim modellerinin yoğun olarak kullanıldığını söyleyen Menteş, bilişim sektörünü tek başına değil, etkileriyle birlikte ele alınması gerektiğini vurguladı.

ISACA İstanbul Chapter Başkanı Kaya Kazmirci, Türkiye İç Denetim Enstitüsü Başkanı Özlem Aytaç, Northeastern Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Bilgi Sistemleri Bölümü Direktörü Kal Bugrara, Coca Cola Enterprises Başkan Yardımcısı ve Bilgi Teknolojileri Başkanı Esat Sezer'in konuşmacı olduğu Konferansa, birlikte birçok kamu kurumu ve özel sektör profesyoneli katıldı.

Konferansta, BT Denetimi; BT Yönetişimi; İç Denetim; Bilişim Hukuku; Adli Bilişim; BT'de Fraud; Yönetişim, Risk ve Uyum (GRC); COBİT; Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (ISO 27001); İş Sürekliliği (BS 25999) ve Sertifikalı Bilgi Sistemleri Denetçisi (CISA) konu başlıkları ele alındı.

Etkinlikte, BT Yönetişimi ve Denetiminde Kamu Kurumları; BT Yönetişimi ve Denetiminde Bakanlıklar; BT Yönetişimi ve Denetiminde Yaşananlar ve Beklentiler ile BT Denetimi başlıklı 2 oturum düzenlendi.

BT Yatırım Yönetimi, COBİT, BT Teknolojileri Altyapı Kütüphanesi (ITIL), ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi ve ISO 25999 İş Sürekliliği Yönetimi başlıklı 5 seminer gerçekleştirildi.

Bilgi Teknolojileri
Yönetişim ve Denetim Konferansı

Nejat Yavaşoğulları: “Ben teknolojiye teknoloji demem...”

26 Aralık 2010, Pazar günü Ankara ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezinde gerçekleştirilen Türkiye 15. Zeka Oyunları Yarışmasının ödül töreni sonrasında bir de konser vardı. Salon Bulutsuzluk Özlemi için dolmuştu, sözlerini geri alamayanlar, yaşamaya mecbur olanlar, acil demokrasiye tempo tuttular. “Bir Şey Yapmalı” grubun şarkısı değildi ama bu konserlerinin adı olmuştu ve çok anlamlıydı.

Konser sonrası grubun atar damarı Nejat Yavaşoğulları ile bir araya geldik, bu küçük birlikteliğin deşifresi burada. Sosyal algısı yüksek, özgünlüğü tartışılmaz bir sanatçı ve mimar Nejat Yavaşoğulları. Sıkı sıkıya bağlı olduğu geleneksel bir tarafı olduğunu düşünüyorum ama 25 yılı geçen başarılı sanat yaşamı onun her daim yeni bir insan, yeni bir sanatçı olduğunun kanıtı. Yazdığı, söylediği şarkılarının hepsinin Türkiye’yle bir bağı var. Yaşadığı ülkeyi tartışmaya her zaman hazır, umut dolu, inançlı.

Ona göre teknolojinin karşılığı “daha insanca yaşamak”. Değer üretimle doğru orantılıysa Yavaşoğulları ülkemizin en değerli insanlarından.

P.S: Konserden sonra daha bir bardak su içmeden kulise onlarca genç hayranı doluştu, hepsiyle tek tek konuştu, fotoğraf çektirdi, kimseyi geçiştirmedi, hepsini de çok önemsendi. Bu tavrından çok etkilendiğimi söylemek isterim çünkü şimdiye kadar bir araya geldiğim bir sürü ünlü sanatçıda edindiğim deneyim tam tersi bir yerde duruyor.

Nihal Sandıkçı

Teknolojiyle aranız nasıl?

Mimarlık büromda tabii ki bilgisayar teknolojisiyle çalışıyoruz ama her şeyin başında insan olduğunu düşünüyorum. Mimarlık özel bir alan sonuçta, bilgisayarsız yürümez işler, fakat bir mimarın aynı zamanda bireysel olarak da yeteneklerini sergilemesi gerektiğine inanıyorum. Sizin elektrik olmayan bir yerde de mimarlık yapmanız lazım. Müziğe dönersek elektrik olmayan bir yerde de sizin o gitarı alıp çalmanız lazım. Teknoloji var diye, şuradan ekrandan bir tane Fender Stratocaster seçeyim, bir yerden Latin tarzı gitarıcı, bir de a) Eric Clapton b) BB King seçeyim, bunlar gibi çalsınlar diyeyim. Bunun müzik olmayacağını düşünüyorum. Aslolanın o gitarı eline alıp o odada, o duvarlarda, o atmosferde titreşen sesleri elde etmek olduğunu akıldan çıkartmamak lazım. Bilgisayar, teknoloji tabii ki işleri çok kolaylaştırdı, eskiden çok zor olan bir sürü şey şimdi çok daha kolay yapılıyor. Ama her şey teknoloji değil, bence teknoloji insanların daha insanca yaşamasına hizmet etmeli yani; parasız, daha az çalışarak yaşamayı teknoloji sağlamalı. Ben o zaman teknolojiye teknoloji derim. Benim daha az çalışarak hayattan daha çok zevk almamı sağlayabilecek vakti bana sağlıyorsa...

Sizi çokça etkileyen birileri oldu mu?

John Lennon var, başka şu anda aklıma gelmiyor.

Kendi çalışmalarınız dışında müzikle aranız nasıl, sürekli dinler misiniz mesela?

Çalışırken hiç müzik dinlemem, benim müzik dinleme alışkanlığım normal bir insanın müzik dinleme alışkanlığı gibi değil. Ben müzik dinlerken bütün detaylarına dikkat ediyorum, yani benim gibi dinlemiyor sıradan birisi. Ben onun hangi akor olduğunu düşünüyorum, adam burada yedili ses çıkarmış diyorum.

İhtiyacım olduğu zaman, yani albüm yaptığımızda başkaları nasıl kaydetmiş diye teknik açıdan faaliyete geçip dinliyorum. Normalde çok araştırmacıyım, her yeni çıkan grubu dinlerim, kaçırmamaya çalışırım.

Çocukluğunuzun şimdiki yeteneklerinize ve başarılarınıza katkısı olmuş mudur? Bugüne ilişkin ipuçları var mı sizce?

Farklı bir çocukluk yaşadığım kesin; bir sürü şey yapardım mahalledeki çocuklarla. Mesela bir skeç yazardım, kendime göre birilerini bulurdum, bir sahne yapardık bodrumda. Çıkar oynardık sonra, hatta Bal Arısı Ahmet gibi müzikler yapmaya çalışırdık. Espriler yapıp mahalleyi güldürmeye uğraşırdık, cam paralarla mahallenin çocukları gösteriyi izlerlerdi. Tabii bunda hem müzik var, hem de bir text yazıyorum, yaratıcılık açısından başlangıç denilebilir. Bunlar 8-10 yaşında olan şeylerdi.

Bir de harpçilik oyunlarına, stratejiye falan çok meraklıydım. Hatta beni bir gün harpçilik oynarken babamın bir arkadaşı görmüş ve babama "Sen bu oğlanı askeri okula ver, bu çocuk acayip taktikler yapıyor." demiş. Ben hep bir sürü şeyle meşgul olan bir çocuktum. Şimdi o çocuğa şöyle bir baksam hoşuma gider. Çünkü ne bileyim, bir futbol takımımız var; gidiyoruz pazardan tişörtler alıyoruz, kazanlar kaynatıp onları kumaş boyalarıyla boyuyoruz. Gizli geçitlerimiz var, çetemiz var, falan filan. Benim çocukluğum çok özgürdü, belki yaratıcılık açısından öyle bir ortam fayda etmiş olabilir.

Türkiye'nin geleceğiyle ilgili bir öngörünüz var mı, ya da beklentileriniz nedir?

Çok kişi karamsar aslında, bugün yine birçok defa konusu açıldı... Sonuç olarak bana göre; nehirler ne yapar-eder denize ulaşırlar, geriye dönerek bile olsa bu böyle. Belki geçici gerilemeler olabilir ama sonuçta toplumların kaçınılmaz olarak daha gelişmiş sosyal yapılara doğru gittiğini kabul etmek lazım. Bilimsel bir bakış açısıyla tarihe baktığımızda bunun böyle olduğunu görüyoruz. Köleler vardı, ücretli köle haline geldiler, derebeylik sistemi çöktü, bugün demokrasi dediğimiz daha katılımcı bir model oluştu. Her şey dini kurullarla açıklanırken daha somut ve gerçek kriterler önemli oldu, bilim gelişti ve bazı şeylerden şikayet ediyor bile olsak günümüzdeki toplumun bundan yüz sene öncesine göre daha gelişmiş bir toplum olduğunu kabul etmek lazım. Şimdi Türkiye'nin yönetiminden endişe duyan çok sayıda insan var aslında, ama ben aynı zamanda ülkeyi çok dolaşan da birisi olarak ülkemizin potansiyelini hiç küçümsemiyorum. Yüzyıllardan beri Anadolu'da gelişmiş olan bir İslam anlayışı, tasavvuf, Mevlevilik, Bektaşilik, Alevilik bu toprakların moral dünyasını oluşturuyor. Bunları değiştirmek kolay bir şey değil. Geleceğe umutla bakmak açısından da böyle konuşmuş olabilirim ama umuda da ihtiyacımız var aynı zamanda.

Geçici gerilemeler olarak nitelediğiniz dönemde Türk sanatçıların üzerlerine bir görev düşüyorsa eğer, bu görevi yerine getirdiklerini düşünüyor musun?

Aslında eksiklik hissediyorum, ama bir yandan da nesnel olarak kendilerinin, ailelerinin de durumunu düşünüyor olabilirler. Maddi kaygıları olabilir

düşüncesiyle bunu söylüyorum. Bu durum tabii insanları engelliyor. Sert bir davranış şekliyle de karşı karşıyayız; coplarla, biber gazlarıyla. Bunlar da insanların sokağa çıkmasını zorlaştıran şeyler, kabul etmek lazım, zor geliyor insana. Dünyanın başka ülkelerinde de polis görüyoruz ama onlar öyle vurmuyor, İngiltere'de silah taşımıyor polis. Hatta Güney Kore'de dikkat ettim, çok sık sokak kavgaları var onların, polisler dayanıyorlar birbirlerine, ne gaz sıkıyor ne copla vuruyorlar. Öyle olunca karşı taraftan da bir reaksiyon görmüyorlar. Benim hoş karşılamadığım kesim; "Günümüzün, zamanımızın ruhu budur, bunlar yeni fikirler yeni düşünceler..." deyip, aslında sermayenin yanına geçen, iktidarın yanına geçen, bu yaklaşımla da rahat ortamlar edinenler. Tabii bu sadece bizim ülkemizde böyle değil, bütün dünyada böyle. Kendinize düstur edindiğiniz alışkanlıklarınız, farklılıklarınız mutlaka vardır...

Galiba ben çalışkan biriyim. Hiç boş durduğumu hatırlamıyorum. Bir de üstüme bir iş aldıysam, mesela bir grupta bana "Sen bu odunları buradan şuraya taşıyacaksın." dediler. Eğer ben "Evet" dediysem mutlaka o odunları taşıyım. "Aa ben sıkıldım ya, başkası taşısin bunları." demem, taşıyım. Yaptığım işi ciddiye alırım, bunun insanın kendine olan saygısı gereği olduğunu düşünüyorum. Belki de kendimden büyük kişilerden bana geçmiş özellikler olabilir bunlar, mimarlık alanında falan.

Enerji, su, gıda ve bilgi

Atilla Yardımcı
atilla.yardimci@tobb.org.tr

Bazı konularda vizyon belirleme ve hedeflere ulaşma konularında ağır davranmamıza karşın, bu konuda en azından şimdilik hızlı hareket ettiğimizi söyleyebiliriz. Umarım bu hızla devam ederiz. Bilgi ve üreten beyinlere sahip olunması da enerji, su ve gıda gibi gelecekte büyük krizlerin çıkmasının nedenlerinden olacak. Günümüzde, kaynağından doğru bilgiye, zamanında ve tam olarak erişebilmek için kişiler, şirketler hatta devletler büyük yatırımlar yapmakta ve inanılmaz maliyetlere katlanmaktadır. Etkin ve yanlıgısız kararlar verebilmek için doğru, rakiplerinizin önüne geçmek için güncel, teknoloji üretmek için yenilikçi bilgilere ihtiyaç duyulmaktadır. İstenilen kalitede bilginin üretilmesi, stratejik kararların verilmesinde kullanılması için yetişmiş ve eğitilmiş beyinlere ihtiyaç duyulmaktadır. Artık insana yatırım yapılması ve eğitilmiş beyinlerin içinde saklanan bilgilere ulaşmak ve bunlardan yararlanmak için politikalar geliştirilmeye başlanmıştır.

Yurtdışındaki Türk araştırmacıları, ülkemiz politikaları, vizyonu ve hedefleri konularında bilgilendirip bu konularda araştırma yapmalarını ve ülkemize transfer etmelerini sağlamalıyız.

Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) 22. toplantısı bu ay içinde yapıldı. Gündemin önemli maddelerinden birisini 2011-2016 yıllarını kapsayan "Bilim ve Teknoloji Strateji Belgesi"nin görüşülmesi oluşturuyor. Strateji belgesi ve BTYK'nın önceki toplantılarında kabul edilen maddelere bakıldığında, özellikle enerji, su ve gıda konularında yapılacak Ar-Ge çalışmalarına özel önem verildiği ve devlet tarafından en üst düzeyde sahiplenildiği görülmektedir. Bunun yanında "gelecek uzmanlarının (fütürist)" yaptıkları öngörüler incelendiğinde, eğer olursa dünya savaşlarının bu üç nedenden birinden dolayı çıkacağı tahmin edilmektedir. Ülkemizin sahip olduğu değerler dikkate alındığında, özellikle gıda ve su konularında doğal avantajlarımız olduğunu söyleyebiliriz. Aslında bu iki konuda da yakın zamanda bazı ciddi sıkıntıların ortaya çıkacağı tahmin edilmesine karşın, gerekli önlemlerin zamanında alınması ile bunların aşılabileceğini varsayabiliriz. Enerji konusunda sahip olduğumuz kaynaklar dikkate alındığında, dışa bağımlılığın getirdiği olumsuzluklar ve çeşitlilik azlığının yaratacağı baskılar sonucunda, daha büyük açmazlarla karşılaşmamız kaçınılmaz olacak. Enerji, su ve gıda alanında yapılacak Ar-Ge çalışmalarının desteklenmesi bu noktada çok önemli.

II. Dünya Savaşı'nın başlangıcında ve sonrasında bilim insanlarının maruz kaldıkları baskılar hatırlanırsa gelecekte benzer durumların yaşanacağını bekleyebiliriz. Bu nedenle yurtdışında yerleşmiş bulunan bilim insanlarımızın buldukları ülkelerde çalışmalarını sürdürmelerini ancak anavatanları ile bağlarını koparmamalarını sağlamaya çalışmalıyız. Bu insanlarımızın Ar-Ge faaliyetlerini yetiştikleri topraklarda sürdürmeleri en ideal olanı. Ancak ihtiyaç duydukları araştırma ortamını, huzuru ve maddi imkânları sağlamadıktan sonra geri dönmelerini beklemek fazla iyimserlik olur. Bunun yerine ülke politikaları, vizyonu ile hedefleri konularında bilgilendirip bu konularda araştırma yapmaları, ülkemize bilgi ve teknoloji transfer etmelerini sağlamaya çalışmak daha akılcı değil mi? Örneğin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından teknogirişim sermayesi desteği programı kapsamında, yurtdışında yerleşik Türk araştırmacılarının ülkemizde şirket kurmaları desteklenemez mi? Bilindiği gibi teknogirişim sermayesi desteğinden, üniversitelerden bir yıl içinde mezun olabilecek durumdaki öğrenciler, yüksek lisans veya doktora öğrencileri ile lisans, yüksek lisans ya da doktora derecelerinden birini ön başvuru tarihinden en çok beş yıl önce almış kişiler başvurabiliyor. 2011 yılı için 300 genç girişimci desteklenecek. Girişimci başına yaklaşık 100 bin TL hibe desteği veriliyor. Ülkemiz sahip olduğu doğal, yeraltı, yerüstü ve insan kaynakları açısından bakıldığında, bölgesinde ve Dünya da önemli bir yere sahip. Ancak en büyük eksikliğimiz olan koordinasyonsuzluk ile yapılan planlamalara ve belirlenen hedeflere sadık kalmama konularını aştığımızda her alanda başarılı olacağımız da ortada.

WikiLeaks'e, felsefeci bakışı

WikiLeaks İnternet sitesinin, ABD Dışişleri Bakanlığı'na ait diplomatik yazışmaları yayımlaması, uluslar arası ilişkiler ve medyanın rolü tartışmasını başlattı. Dergi olarak konu hakkında görüş belirten filozofların değerlendirmelerden özellikle "İnternet ve bilgi paylaşımı" ile ilgili bölümlere yer veriyoruz.

Ntvmsnbc'den Kayhan Karaca, Fransız Liberation gazetesinin bu tartışmaya platform olmak için açtığı sayfalara görüş belirten ünlü filozofların değerlendirmelerini yazdı. Gazeteye açıklamalarda bulunan İtalyan filozof Umberto Eco'ya göre, bu olay her şeyden önce, devlet, vatandaş ve medya arasındaki ilişkilerde ikiyüzlülüğü göstermesi bakımından bariz bir skandal. Skandal olmanın dışında, uluslararası düzeyde derin değişiklikler yaşanacağını da göstergesi.

Her kültürlü bireyin, İkinci Dünya Savaşı sonundan bu yana diplomatik temsilciliklerin aslında "casusluk merkezi" olarak kullanıldığını bildiğini söyleyen Eco, ancak "bunu açıkça dile getirmek ikiyüzlülük ödevini ihlal edeceği için" kaçındığını belirtti.

Eco, iktidarların her vatandaşını kontrol ettiği, ama her vatandaşın da – en azından "hacker"lar- iktidarların sırlarını öğrenebildiği bir devirde yaşandığına dikkat çekti. Günümüz teknolojisiyle telefonda gizli ve özel ilişki sürdürmenin artık mümkün olmadığını vurgulayan Eco, gelecek için bir tür geriye dönüş senaryosu çizdi ve "teknolojinin yengeç biçiminde", yani geri geri giderek ilerlediği görüşünü yineledi.

"Saydamlık diktası"

Paris-Diderot Üniversitesi öğretim üyelerinden filozof Elisabeth Roudinesco, Wikileaks'e saydamlık penceresinden bakıyor. Günümüzde bir tür "saydamlık diktası" yaşandığına işaret eden Roudinesco'ya göre, bu dikta, devletler tarafından işlenen suçların (işkence, savaş suçları, tecavüz...) ortaya çıkarılması bakımından pozitif bir yöne sahip.

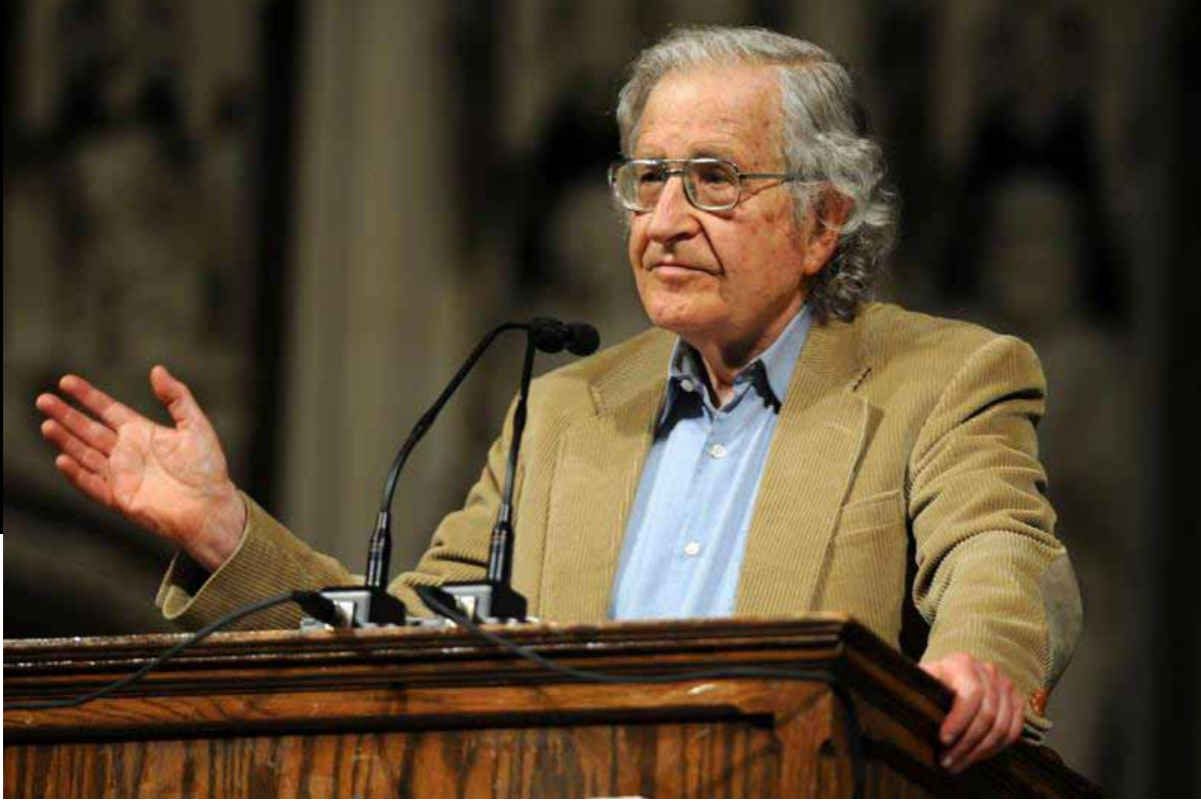

"Hükümetler gayri meşru uygulamalarda safları sıklaştıracak"

Newsweek Türkiye'den Nevra Yaraç'a, Wikileaks'i değerlendirmede bulunan ABD'li düşünür Noam Chomsky, "Sizce bu olay gizliliği meşrulaştırır ve dünyayı daha kapalı hale getirir mi?" sorusunu şöyle yanıtladı:

"Açığa çıkmış arşivler üzerinde çalışan herhangi biri, hükümetlerin gizliliğinin başlıca nedeninin kendilerini halklarına karşı savunmak olduğunun farkına varmalı.

Bunun karşılığında hükümetlerin bu gayri meşru uygulamalar konusunda saflarını sıklaştıracaklarını düşünüyorum. Burada belirtmem gereken bir ironi var. O da, hükümetlerin bir yandan vatandaşlarının kendi yaptıklarına sınırlı bir erişim kazanmalarından yakınırken eş zamanlı olarak da vatandaşlarının yaşamlarının her yönü hakkında son derece güçlü gözetim ve bilgi toplama sistemleri kurmaları."

Hükümetler açık olmalı, kişilerin özel hayatları gizli tutabilmeli

BBC Türkçe'den Selin Girit'in sorularını yanıtlayan Chomsky, Wikileaks belgelerinin açığa vurduğu en vahim şeyinin "demokrasiye nefret" olduğunu savundu. "Acaba, Wikileaks, gazeteciliğin günümüzde geldiği noktanın -yani araştırmaktan öte bildirmeye dayalı bir gazetecilik biçiminin- doğal bir sonucu mu?" sorusuna Chomsky'nin yanıtı şöyle oldu:

"Bence Wikileaks, elektronik iletişimin İnternet, Facebook ve diğer kanallar üzerinden yayılmasının kaçınılmaz bir sonucu.

Bu vaka özelinde bakarsak, Dışişleri Bakanlığı çok aptalca bir hata yaptı ve bunu biliyorlar da. Yüzbinlerce belgeyi küçük bir kartta tutuyorlardı, bu bilgilere dünya genelinde binlerce kişinin erişimi vardı. Yani sızıntıların olması kaçınılmazdı. Özellikle de günümüzün elektronik bilgi çağında...

Ben Wikileaks'in bu tür iç iletişim kanallarının sınırlandırılmasına yol açacağını düşünüyorum. Ama sızıntılar hep olacaktır. İletişimin bu kadar kolay olduğu açık toplumlarda her zaman sızıntı olabilir. Ama bu hükümetin sırlarının ifşa edilmesinden şikâyet etmesi biraz komik kaçıyor. Çünkü bu, vatandaşlarının ayrıntılı takibatına büyük önem veren bir hükümet. Her bir vatandaşın ne yaptığını, ne düşündüğünü, ne yazdığını bilmek istiyor. Şimdi ise vatandaşların hükümetlerinin ne düşünüp yaptığını bakmasından şikâyet ediyorlar. Halbuki tam tersi olmalı. Yani hükümetler açık olmalı, kişiler ise kendi özel hayatlarını gizli tutabilmeli."

"Julian Assange, bilgi teknolojisinin Robin Hood'u"

ABD'de felsefe okuyan, Boğaziçi Üniversitesi'nde yüksek lisans yapıp gazeteciliğe BBC'de başlayan Taraf gazetesi yazarı Nilüfer Kuyaş'ın "Pandora'nın Kutusu" köşesinde yayımlanan "Anarşistlerin Bayramı" yazısından bir bölüm ise şöyle:

"İşte İnternet'in gücü. Bu şeffaflık ille olacak, kodamanlar istese de istemese de olacak. Sansür arzusu da oradan kaynaklanıyor zaten. Bakın nasıl gazaba geldiler hemen, şaşkına döndüler. Bu şaşkınlık, öfkelenme, karşı saldırıya geçme furyası, bu toz duman hali çok eğlendiriyor beni. Bundan daha iyi seyirlik keyfi olur mu? Medya şenlendi, uykudan uyandık, şüphecilik kaslarımız geliştirdi, tekrar uyuyana kadar hiç değilse biraz entelektüel cephane stoklayacağız. Biz yönetilenlerin başka gücü mü var şu dünyada? Bilgi teknolojisinin Robin Hood'u adını verdim Julian Assange'ye.

Şimdi tek dileğim benzer ölçekte sızmaların Türkiye'de büyüyerek devam etmesi. Sızma zeytinyağı gibi dolsun inşallah ifşaat fıçılarımız. İlk baskı, ikinci baskı, özel üretim sızma, öyle gitsin. Eminim bu ülkede de en az Assange kadar yetenekli korsanlar vardır."

WikiLeaks Yorumları

Bilişim aktörleri: WikiLeaks, “önemli bir güvenlik zafiyeti”

Dosya sayfalarımız kapsamında sektör aktörlerine WikiLeaks’e ilişkin bir soru da yönelttik. Ancak 2010’u değerlendirip 2011 yılına yönelik öngörülerini bildiren Ulaştırma Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, sektör sivil toplum kuruluşları (STK) ve şirketlerden önemli bir bölümü WikiLeaks konusundaki sorumuzu yanıtlamak istemedi. Konuya ilişkin yönelttiğimiz soru şuydu:

“Bildiğiniz gibi WikiLeaks, 28 Kasım 2010’da, çoğunluğu Türkiye ile ilgili birçok Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Dış İşleri kaynaklı belge yayınlamaya dünya diplomasi gündemine damgasını vurdu. Açıklanan bilgilerin ‘ABD için teknolojik bir yenilgi, yayınlayanlar için de teknolojik bir zafer’ olduğu belirtilirken olay ‘Vahim bir güvenlik zafiyeti’ olarak değerlendiriliyor. Ocak sayımızda bu konuya ilişkin kişisel/kurumsal görüş veya değerlendirmenizi alabilir miyiz? Bu bir ‘güvenlik zafiyeti’ mi? Web sitesine erişim engellenemez miydi? Ve, engellenmeli miydi?”

Bu soruya verilen yanıtlar ise şöyle:

Avea CEO’su Erkan Akdemir

“Güvenlik geniş kapsamlı bir konu, bu sebeple bu konuyu genel olarak ele almak da fayda var. Örneğin; güvenliğin sadece teknoloji ile sağlanacağını düşünmek, trafik kazalarının sadece arabaların geliştirilmesi ile önlenebileceğini düşünmek gibi.

Bildiğiniz üzere insanların bilgiye ulaşması için web sitelerinin tek yol olduğu dönem gerilerde kaldı. Dahası erişimin bu kadar yaygınlaştığı hemen herkesin yanında İnternet’e girebilen, fotoğraf çekebilen telefonlar taşıdığı günümüzde, güvenliği sağlamak için sadece teknolojiye güvenerseniz, insanları bu teknolojiler yokmuş gibi davranmaya zorlamış olursunuz.”

Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen

“Bilgi teknolojilerinde kesintisiz ve artan bir hızla yaşanan gelişmeler, beraberinde bilgi güvenliği ve kişisel verilerin gizliliği gibi konularda yeni yaklaşımlara ve çözümlere ihtiyaç doğurmaktadır. Bu konunun bireysel boyutu yanında kurum politikalarında ve stratejilerinde de giderek artan bir ağırlık teşkil ettiğini söylemek ve gözlemlemek mümkün. Dolayısıyla kurumsal bilgi güvenliğinin sağlanması ve

korunmasını amaçlayan TSE27001 gibi yönetim standartları, kurum içi iş süreçlerinin bilgi güvenliğini ön planda tutmaktadır. Buna paralel kurum içi ve dışında dokümanların sirkülasyonunda güvenliği tesis ve temin edecek Kullanım ve Erişim Hakları Sistemi (Rights Management System), kurumlardan istek dışı bilgi çıkarılmasını engellemekte ve her çalışanın sahip olduğu izinler ölçüsünde dokümanlara erişmesini güvence altına almaktadır. Biz de Microsoft olarak Kullanım ve Erişim Hakları Sistemini (Rights Management System) hem kullanmakta hem de bir çözüm olarak müşterilerimize sunmaktayız.”

OYTEK Genel Müdürü Altay Elbek

“Herkesin bu konuda çeşitli görüşleri olabilir. Banka şubesinde çalışan kritik bir iki kişiyi ayarlayıp şubede bir soygun gerçekleştiriyorsanız bunu da zafer olarak niteliyorsanız bu olayı da ancak o kadar zafer olarak görürsünüz. Aynı şekilde çok iyi korunan bir depodan güvenlik kameralarını ayarlayıp çalınan mallar gibi görüyorum. Bu vahim bir güvenlik zafiyeti değil adi bir hırsızlık. Web sitesine erişim engellenemezdi. Biz ‘YouTube’u engelledik de hiç mi o siteye giremedik? Bence doğrusu yapıldı ve engellenmedi. Günümüzde hırsızlık artık bu boyutta olabiliyor.”

SAP Türkiye Genel Müdürü Cem Yeker

“Bu durum ilgili kurumların bir güvenlik zaafiyetidir. Kendi istemleri dışında, gizli dokümanların başkaları ile paylaşımı söz konusudur. Bu olay, İnternet ortamında doküman güvenliği konusunu daha da önemli hale getirecektir.”

Türkiye Bilişim Güvenliği Derneği Başkanı Dr. Nafiz Ünlü

“Bence bu önemli bir güvenlik zafiyetidir. Bilişim ve iletişim konusunda güvenliğin ne kadar yetersiz olduğu bir daha ortaya çıkmıştır. Gerçi içerik olarak dünya için iyi bir olay olmuştur. Ama bilişimciler için güvenlik uzmanları için dünyaya güvenliğin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermiştir. Kendini mükemmelişmiş gibi gösteren kurum veya devlet Alt yapılarının ne kadar zayıf olduğunu ortaya koymuştur. Web sitesine engel koymayı iletişim özgürlüğü açısından doğru bulmuyorum.”

INTERNET, gerçekte ne?

Nezh KULEYIN
nezih@semor.com.tr

Bizimkilere sorarsak size muhtemelen "Internet Yaşamdır", "Internet Bağımsız Haberciliğin Kaynağıdır", "Internet Gerçek Demokrasi'nin Oluşturulduğu Katılımcı Platformun Adıdır" ya da "Internet Doğru Bilgiye Ulaşmanın En Hızlı Yoludur" türünden açıklamada bulunacaklardır.

Arkadaşlarımızın bu görüşlere canı gönülden inandıklarının son göstergesi de WikiLeaks skandalı konusunda yaptıkları değerlendirmelerde ortaya çıktı hepsi bu skandalın gizli bilgi diye bir şeyin olamayacağını ortaya çıkarttığını böylece artık herkesin elindeki bilgiyi diğerleri ile paylaşmaktan başka seçeneği olmadığı konusunda açıklamalarda bulundular.

Ben böyle düşünmüyorum. Birkaç örnek ile neden böyle düşünmediğimi sizlere açıklamak istiyorum. Şu anda ortaya çıkan WikiLeaks skandalının tüm istihbarat kuruluşlarında "Nasıl olsa bilgiyi saklayamayacağız o zaman ellerimizdeki bilgiyi hem ülkemiz hem de dünya kamuoyu ile bir an önce paylaşalım" gibi bir düşünce değişikliği başlattığına dair herhangi bir gösterge olmadığı gibi yapılan açıklamalardan ellerindeki bilginin dışarıya sızmasını önleyecek yeni teknikler peşinde oldukları gözlenmektedir.

Internet'in demokratik kazanımlara çok büyük katkısı olduğu ülkelerin Internet'ten dolayı hızla demokratikleştikleri de tartışmaya açık bir konudur. Internet'in hızla yaygınlaştığı günümüzde bu altyapı kullanılarak katılımcı demokrasi konusunda ne gibi olumlu sonuçlar alındığını düşünmemiz gerekmektedir. Internet'in hızla yaygınlaşması bazı toplum kesimlerinin kendi düşüncelerini daha rahat aktarma şansı doğurmuş olmakla birlikte diğer kesimlerin karşıt görüşlere olan hoşgörüsünün arttığını iddia etmek çok zordur. Hatta tartışma listeleri insanların birbirinin yüzüne karşı söyleyemedikleri şeyleri Internet ortamında çok daha rahat söylüyor olmalarından dolayı zamanla tartışma listesi olmaktan çıkıp önce hakaret sonra da konuşmama listesine dönüşmektedir. Bu konuda onlarca tartışma listesinin zaman içerisinde ne duruma düştüğünü hepimiz birlikte yaşadık.

Üçüncü ve en önemli konulardan bir tanesi de Internet'ten elde ettiğimiz bilginin sağlığını her geçen gün daha fazla kaybetmesi olgusudur. Birçok verdiği bilgi doğru olmayan site, sadece popüler olmayı başarmış olmasından dolayı, diğer sitelere göre daha fazla tıklanmakta ve bu nedenle de arama motorlarında ilk sıralarda yer almayı başarmaktadır. Ya da doğru olmayan bir açıklama daha çok sayıda kişi tarafından okunmuş olması durumunda sıralamada daha öne çıkabilmektedir.

Her iki durumda da doğru bilgiye erişim zorlaşmakta yanlış bilgi daha hızlı yayılmaktadır. Bir örnek vermek istiyorum; Internet'te "don" sözcüğünün karşılığını aradığınızda onlarca karşılık bulabilmektesiniz ama bunlar arasında elbise anlamına geldiğini ya hiç görememekte ya da çok az yerde görmektesiniz. Oysa Pir Sultan Abdal yüzlerce yıl geriden "Türlü donlar giymiş gülden naziktir- Bülbül cevreyleme güle yazıktır" diye seslenmektedir.

Tüm bunları teknolojik gelişmenin önemli bir sıçrama tahtası olmayı başarmış Internet'i karalamak için yazmıyorum şüphesiz. Yazmamın amacı şu, her kesimden gönüllü kuruluşa yeni bir görev düşmektedir. Kimimiz doğru bilginin oluşmasını sağlayacağız yanlış bilgiyi denetleyerek kaldırılması için mücadele edeceğiz. Kimimiz toplumu ilgilendiren gizli bilgilerin açığa çıkması için çaba göstereceğiz.

Kısaca bu hali ile Internet kendisine yüklenmeye çalışılan olumlu sıfatları taşımamaktadır.

TWITTER 1-0 GELENEKSEL MEDYA

Nihal Sandıkçı

Geçtiğimiz yıl kişisel alanların dışında kamu, diplomasi ve siyasetteki aktörlerin çoğunun sosyal paylaşım ağlarının stratejik önemini fark ettiğine dair hiçbir şüphemiz kalmadı. Tahmini değeri 3 milyar dolara ulaşan Twitter, sanatçısından Cumhurbaşkanıya, en sıradan kullanıcılarından siyasi parti liderlerine ve milyon dolarlık özel işletmelere, sırtlarını dönemeyecekleri bir alan olduğunu ispatladı. Onlar da Twitter'a günlük kaydolan, neredeyse 400 bin kullanıcıdan biri oldular.

Twitter'ın gündem belirleme ve yaratmadaki hızına hayran kaldık, herkesin her şey hakkında bir sözü, tavrı, tarafı olduğunu gördük. Belki şimdiye kadar hayranlık duyduğumuz bir sürü sanatçıya, gazeteciye burada gıcık kaptık, belki de nefret ettiklerimizden hoşlandık. Bence göz önünde olan pek çok farklı kesimden insanın kendine çeki düzen verme hızını artırdı, e bir de en sosyal olduğumuz ortak zevklerimiz televizyonun, dizilerin, reklamların ve siyasilerin bol bol dedikodusunu yapacak yeni bir yerimiz oldu. Aşk, kadın-erkek ilişkisi ve de hayat üzerine kendi aforizmasını ararken kişiliğini bulanları dikizledik. Tweetimiz, retweet edilince dünyalar bizim oldu.

Böyle olunca da gündem orada belirlendi, haber vermede ve almada Twitter geleneksel medyayı 1-0 mağlup etti.

Yeni yılın bu ilk sayısında Twitter'da geçen yıl ilgi çeken, gündem belirleyen kişileri ve sevimli bulduğum bazı tweet'leri seçtim, eğlenelim diye. Mutlu yıllar hepimize. Bu arada mesaj vermeden olmaz... O yıl, bu yıl, şu yıl... Hangi yılda olduğumuzun çok da bir önemi yok sanki, önemli olan yaşadığımız hayattan zevk alacağımız kanalların sayısını artırmak. Kısa olduğunu ya da az kaldığını düşündüğüm bu hayatı daha anlamlı hale getirmek için uğraşmak. Eğlenebilmenin, sevecek yeni insanlar ve zevkler yaratmanın bir yolunu ve azıcık bile olsa hayatın olağan akışını bozacak formülü bulmak.

Nasılsa göz açıp kapayıncaya kadar bu yıl da bitecek ve biz hala aynı şikayetçi, sıkkın, mutsuz insansak pek de bir şey değişmeyecek.

twitter

The best way to discover what's new in your world.

Have an account? Sign in

Search

Prosperous TRENDING TOPICS Gary Neville New Half-Blood Prince Year Everyone MMXI Foy DDang TREND

See who's here

Top Tweets View all >

<http://twitter.com/#!/FilmReplikleri>
"Uçaklarda neden oksijen maskesi var biliyor musun? Çünkü saf oksijen kafa yapar." (Fight Club)

"İmkansız ulaşmanın tek yolu, onun mümkün olduğuna inanmaktır." (Alice In Wonderland)

"Senin bir karakter olman, bir karakterin olduğu anlamına gelmez." (Pulp Fiction)

<http://twitter.com/#!/ceriLevis>
pc'de bi fotoğrafı yakınlaştırıncı görüntü kalitesinin bozulması gibi, birini tanımak isteyip yakınlaşmak... yaklaştıkça bozuluyor ilişkilerde

fatmagül'ün suçu ne, mete'nin derdi ne, egemen başış'ın ceketine n'oldu, benzin neden 4 lira, acun boynuzladı mı, sinem kobal neden öyle bakıyor?

sevgilisinden ayrılır ayrılmaz çevresinde 'çok mutluyum' imajı yaratmaya çalışan insan... şimdi sakın ol ve elindeki içkiyi yavaşça yere bırak

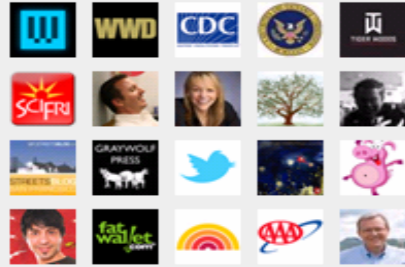
'sen arkadaşlarınla eğlen aşkım yaa, ben evdeyim' diyen sevgilinin samimiyetine inanacağına, seneye AB'ye gireceğimize inan, daha az üzülürsün

© 2010 Twitter

About Us Contact Blog Status Resources API Business Help Jobs Terms Privacy

Language: English

See who's here

Friends and industry peers you know. Celebrities you watch. Businesses you frequent. Find them all on Twitter.

Top Tweets [View all >](#)

<http://twitter.com/#!/GaniMujde>

Polis Bodrum hava alanı girişinde ehliyet kontrolü yapıyor.Başka yer mi yok?Ya uçağa zar zor yetişiyorsam.İnsaf yaa...

Aynı polis (!?) Pazar akşamı Dalaman Havaalanı girişinde ehliyet ruhsat kontrolü yapıyordu.

<http://twitter.com/#!/PuCCaa>

Bir su bardagina icerisine atilmis izmaritten tiksindim bir de sizden ali kaptan ve caroline pislikleri. O ev mezar olacak bugün ali kaptan!

Asure sevmiyorum ya, tatlinin icinde kuru fasulyenin ne isi var yahu. Suffle haftasi olsa teyzeler suffle getirse dondurmali falan ohh mis

Antibiotik ictigin hafta kesin icmeli sicimli bir eglence vardir ortamda. Hasta mi olmami bekliyorsunuz anlamiyorum yahu

<http://twitter.com/#!/MetinUca>

Twitteri haram bulan ve bunu okuyamayacak olan diyanet isleri baskanina siz sorun ayse sucu icin yeniden yapılanma yuvasinin yapılmasimiydi

Sevgili ahmet(hakan) gunde uc politik espriyi asma basini agritma demistin ama gorduklerim duyduklarim doz asimina neden oluyor

<http://twitter.com/#!/ayseozyilmazel>

Allah'ım 2011'de Tarkan gibi kusursuz biri olmak istiyorum. Büyük göçlerim olsun, ışık saçayım, op op doyamayayım, herkesi mesaja boğayım.

<http://twitter.com/#!/mesutyar>

Günaydın dostlar!Günün aforizmaları; "Yavaş gitmekten korkma, öylece durmaktan kork" ve "Nefret sadece sinek avlarken işe yarar". Sevgiler!

<http://twitter.com/#!/Kocabasoglu>

Taksim'de yılbaşında "Noel baba kılığında tebdil-i kıyafet polisler" olacakmış... E kıyafeti TV'den ilan edince nasıl tebdil olacakmış bu?

New to Twitter?

Easy, free, and instant updates. Get access to the information that interests you most.

[Sign Up >](#)

A #NewTwitter

Catch a glimpse of the new Twitter.com.

Yumurta pazarında yeni tüketiciye yönelik ambalajlama faaliyetleri

İşbirliği, koordinasyon, partiler üstü politika, Ar-GE ve teşvikle sektör güçlenir

Bilişimin stratejik olarak konumlandırılması, Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun çıkartılması konusunda hem fikir olan sektör temsilcilerince, kurumsal ve katılımcı yönetim modelinin benimsenmesi gerektiği vurgulandı.

Aslıhan Bozkurt

Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) aylık yayını olan BİLİŞİM dergisi, 2011 yılı itibariyle 39. yılını geride bırakıyor. Ocak başında yine İnternet'te okurlarıyla buluşacak olan dergimizin 128. sayısında, sektörün önde gelenlerinin 2010 ve 2011 beklentilerine ilişkin görüşlerine yer veriyoruz. Bilişim sektörünün nabzını yansıtmak amacıyla hazırlayacağımız "Dosya" bölümünde başta Ulaştırma Bakanlığı ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) olmak üzere yaklaşık 30 şirket ve sektör sivil toplum örgütüne dört soru yönelttik ve sektör için 2010 yılını değerlendirmelerinin yanı sıra 2011 yılına ilişkin öngörülerini almaya çalıştık.

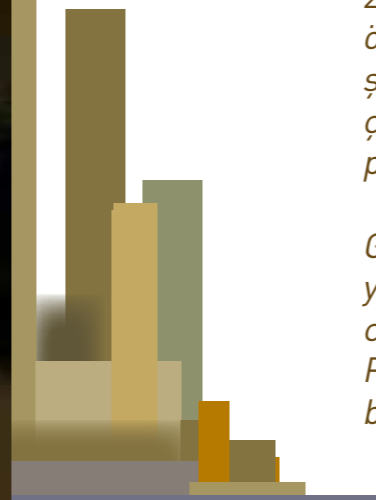
Dergimize değerlendirme yapan sektör aktörleri, 2010'da küresel krizin etkisini kaybetmesiyle kamuda önemli projeler başlatıldığını anımsatırken bilişimin stratejik olarak konumlandırılması, tüm tarafların katılımıyla genel bir teknoloji politikası oluşturulması ve Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) çıkartılması konusunda hem fikir oldukları görüldü. Bilişim sektörünün ülkemizde gelişmesi ve güçlenmesinin yatırım teşviki, Ar-Ge ve eğitim konularında yapılacak projelerle mümkün olacağı vurgulanırken özel sektör-üniversite-kamu işbirliğinin güçlendirecek teknoloji politika ve teşviklerinin yanı sıra hizmet ihracatı yapan firmalara Ar-Ge'de olduğu gibi teşvik

verilmesi önerildi. Sektöre uygulanan vergi indiriminin sürmesi; BT sektörünü teşvik etmek için özel düzenlemeler yapılması, devamlı ve partiler üstü bir teknoloji politikası geliştirilmesi istendi. Kamu, özel sektör ve üniversite temsilcilerin oluşturacağı uzman bir kurulun düzenli aralıklarla teknolojik gelişmeleri değerlendirip Türkiye'nin teknoloji politikalarına yön vermesi önerilirken uygulama ve süreklilik adına kurumsal ve katılımcı yönetim modelinin benimsenmesi bir zorunluluk olarak gösterildi.

eDevlet hizmetlerinin kullanımının zorunlu hale getirilmesine ilişkin girişimlerin uygulamaya konulması, BT'ye 2 kat daha fazla mali kaynak ayrılması istenirken yasal mevzuat yetersizliği BT'nin önündeki en büyük engel olduğuna dikkat çekildi. Türkiye'de liderlik müessesesinin, karar ve faaliyetlerinde bilgi ve teknolojiyi öne çıkaran bir yaklaşım sergilemesi istenirken bilişimde ilerlemenin ilk koşulunun "özgün yazılımlar ve üretken yazılımcılar" olduğu vurgulandı. Türkiye'nim Ar-Ge ile küresel pazarda "farklılık" yaratması istenirken yatırım olanak ve koşullarının yabancı yatırımcılara daha cazip hale getirilmesi önerildi. KİK Yasası'nda değişikliklere gidilmesi, kamu ihalelerinin belli kural ve standartlara oturtulması, belirsizliklerin ve düzenli değişikliklerin sona erdirilmesi istenirken yazılım sektöründe özellikle büyük yazılımların eksik yönlerini tamamlayacak, sektörel açılım ve uyarlamalarını yapacak yazılımların Türkiye'nin üzerinde duracağı bir alan olabileceğine işaret edildi. Vergilerin daha makul seviyelere çekilmesi ve "Yeni Nesil Şebekeler" konusunda bir yol haritası hazırlanması gerektiğinin altı çizildi.

Sorularımıza yanıt veren yetkililerin değerlendirmelerine göre, daha fazla sayısal içeriğe erişimin, cazip ve kolay hale getirilmesi ve sadece BT alanında değil, tüm sektörlerde KDV oranının, yüzde 8'e düşürülmesi de sektör şirketlerinin beklentileri arasında yer alıyor. 2011 yılında BT'de dışkaynak kullanımındaki talebin daha da artacağı ve bunun sektöre önemli bir ivme kazandıracığı düşünülüyor. Ayrıca küresel bilgi ve iletişim teknolojileri şirketlerinin Türkiye'ye direkt yatırım yapma ve Türkiye'yi bölgede bir üs olarak ön plana çıkarma taleplerinin 2011'de yoğunluk kazanması, şirket evlilikleri ve ortaklıklarının ön plana çıkması, uluslararası BT projeleri yapan sektör oyuncu sayısının artması bekleniyor.

Güvenlikte ilerleme sağlanacağı, sanallaştırma, bulut bilişim ve BT Outsourcing'in giderek yaygınlaşacağı, Wireless'in hızla artıp ucuzlayacak. Bilgiye erişmek için kullanılan cihazlar daha da çeşitlenecek ve akıllanacak. PC'lerin telefonlaşması, telefonların ise PC'leşmesi trendi 2011'de daha da belirgin hale gelecek. Akıllı cihaz kullanımında artış bilgiye erişimde çeşitlilik getirecek. Teknolojiler ve cihazlar daha da yakınsanacak.

Dosya: 2010 Değerlendirmesi-2011 Öngörüler

01011011101111011101101011010101111001010101101

Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım:

Türkiye İnteraktif Bilişim Altyapısı Atlası'nı oluşturacağız

İşletmeci, yatırımcı ve düzenleyicinin daha verimli ve doğru karar almasında önemli bir işlev göreceğini vurguladığı "İnteraktif Bilişim Altyapısı Atlası"nı hazırlayacaklarını bildiren Yıldırım, son beş yılda kamu bilişim projelerinde ciddi bir azalma yaşandığına dikkat çekti.

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Bilişimdeki gelişmeler, dünyanın her noktasını pazar ve yatırım alanı haline getirdi. Sermaye birikiminin, yetişmiş insan gücünün, yatırım imkân ve fırsatlarının küresel dolaşımında olduğu, bilişimin her girişimciyi normal şartlar altında eşit kıldığı bir dünyada yaşıyoruz.

Bugün, küreselleşen dünyanın her alanında en dinamik sektör, tartışmasız bilişim sektörüdür. Etkileri ve katkıları itibariyle, eğitimde, sağlıkta, sosyal ve kültürel ilişkilerde, seyahatte, alışverişte, güvenlikte, özetle hayatın her alanında bilişimden daha baskın bir tetikleyici göremiyoruz. Bilişim, her ne kadar sektör olarak tanımlansa da, artık bir sektör olmaktan çıkmış, alışkanlıklarımızı, bağımlılıklarımızı, zorunluluklarımızı değiştiren ve dönüştüren yeni bir yaşam tarzı haline gelmiştir.

1983'te kurulan Türkiye'de bilim politikalarının oluşturulmasında en yüksek karar organı olan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK), TÜBİTAK koordinasyonu ile Başbakan başkanlığında toplanıyor ve Türkiye'nin bilim ve teknoloji alanındaki politikalarını belirliyor, gelişmeleri izliyor ve değerlendiriyor. BTYK, Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında Aralık ayında 22. kez toplandı. Bu en üst seviyede oluşturulan politikalar da kamu ve özel sektör kuruluşları, üniversiteler,

araştırma kuruluşları, siyaset ve devlet adamları tarafından izlenip uygulamaya konuluyor.

Küresel rekabette ülkemizin gücünü artırmak, insanımızın yaşam kalitesini yükseltmek, halkımızı bilgi toplumuna dönüştürmek Hükümetimizin öncelikli politikalarından biridir. Geliştirdiğimiz politikaların hedefi, bir taraftan altyapı, işletmecilik, üretim ve tedarik süreçlerini tam bir serbest rekabet ortamı içinde sürdürülmesini sağlamaktır. Diğer taraftan da kaynak israfını önlemek ve çevreyi korumayı sağlamak üzere, ortak kullanımları artırmak, atıl kapasite yaratılmasının önüne geçmektir.

Bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde, genişbant kullanımının yaygınlık derecesi, teknolojisi ve erişilebilirliği önem taşıyor. Bu dönüşüm sürecinde, kaynakların etkin ve verimli kullanılması, genişbant uçurumun daraltılması amacıyla "Sayısal Kentlere Dönüşüm Projesi" geliştiriyoruz. Bu proje, Türkiye'de genişbant İnternet ve fiber optik altyapısının geliştirilmesini hedefleyen bir projedir. Proje; kamu ve özel sektör imkânlarını etkin biçimde kullanmayı öngörüyor. Bu projenin başarıya ulaşması için en üst düzeyde bir sahiplenme olması gerekiyor. Bakanlığımız dışında, Maliye Bakanlığı, belediyeler, toplu konut kuruluşları, işletmeciler, bankalar gibi ilgili özel ve kamu kuruluşları bu projenin önemli paydaşları olacaklar. Bu kapsamda, Türkiye İnteraktif Bilişim Altyapısı Atlası'nı oluşturacağız.

Türkiye haritası üzerine işlenecek birçok veriyi içerecek olan İnteraktif Bilişim Altyapısı Atlası, işletmecilerin, yatırımcıların ve düzenleyicinin en verimli ve doğru kararları alması bakımından da önemli bir işlev göreceğine inanıyorum.

Bakınız, bilişim sektörünün gelişmesi için önemli düzenlemeler yapıldı ve yapılmaya da devam ediyor. 2004 yılından bu yana arabağlantı ücretleri mobilde yüzde 52, sabitte yüzde 17 oranında düşürüldü. Kablolü erişimin olmadığı 5 bin civarındaki köy okuluna uydu üzerinden İnternet sağladık.

40 bin okulumuzun 620 bin dersliğinin tamamını 3 yıl içerisinde akıllı sınıf haline getirecek olan Fırsatı Araştırma, Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi'ni Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte başlattık. 11 bin civarındaki telefon santralinin tamamını sayısal hale getirdik. 2002 yılında genişbant İnternet yokken, bugün 8 milyon aboneye ve 35 milyon kullanıcıya ulaştık. e-Devlet kapısını hizmete açtık. 223 ayrı kamu hizmetini e-Devlet kapısından veriyoruz. 2002 yılında 23 milyon olan cep telefonu abone sayısı 62 milyona yükseldi. "3. nesil hizmetleri"ni hayata geçirdik. 15 milyon insanımız 3. Nesil hizmetinden yararlanıyor. Türkiye'ye yeni bir istihdam alanı yarattık. Avrupa'nın çağrı merkezi üssü haline getiriyoruz. Sosyal sorumluluk anlayışımızın gereği olarak "Ulaşımında iletişimde hayatın her yerinde ben de varım" projesini başlattık. Bu şekilde yüzlerce gencimizi çağrı hizmetlerini evinden vermelerini sağladık. Böylece onları hayata bağladık.

Hedefimiz; 2023'te genişbant İnternet abone sayısını 30 milyona, bilgisayar kullanıcılarını 70

milyona ulaştırmak. Siber güvenlik tatbikatına ilişkin çalışmayı da TÜBİTAK ile birlikte sürdürüyoruz. Çağrı merkezlerinde engelli vatandaşlarımızın istihdamını sağlıyoruz. GSM işletmecilerinin yanı sıra Türk Telekom ve büyük tedarikçiler Ar-Ge merkezleri kurdular ya da yazılım şirketlerine sahip oldular. İdare olarak sektörün gelişmesi yönünde tüm destekleri verdik ve vermeye de devam ediyoruz.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-Bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde İnternet abone ve kullanıcı sayısını, bilgisayar sahipliği ve okur-yazarlığını, bilgisayar ve İnternet erişimine kendi olanakları ile sahip olmayanların, sahip olanlarla aralarında sayısal uçurumun olmaması için okullara ve kamuya açık yerlerde bu olanakların devlet tarafından

sağlanması konularında yaptığımız çalışmalar çok önemlidir.

3. Nesil hizmetlerin uygulamaya başlanması ve kısa süre içinde kullanıcı sayısında önemli artışlar olması, mobil İnternet kullananlar ve kullanım kapasitesindeki artışlar da aynı şekilde bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde de önemli çalışmalar yaptık.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-Bilişim sektöründe, üretici konumuna geçmekte gecikmiş olmamız, sektörün önündeki en önemli sorunlardan biri. Ar-Ge yasası, teknoparkların desteklenmesine yönelik teşvik ve indirimler, üretici konuma geçmemiz için önemli adımlardan bazılarıdır. Yine, dünya ile rekabette en önemli kaynağımız teknolojiye meraklı genç ve dinamik nüfusumuzdur. Bunun avantajlarını kullanmaya çalışıyoruz.

Serbestleşme ve özelleştirmede geç kalınmış olması da engellerden biri idi ancak bu engel çok hızlı bir şekilde aşıyor. Yetkilendirme usullerinin basitleştirilmesi ve yeni iş alanlarının açılması bu konuda olumlu gelişmeye imkân sağlamaktadır.

Bilişim alanında Türkiye'de önemli gelişmeler

kaydediliyor. Özellikle de bilişim ürünlerinin yurtdışına ihracatı konusunda KOBİ'ler destekleniyor. İhracat konusunda diğer bölge ülkelerine göre rekabetçi avantajımız korunmakta. Ancak özellikle de son beş yıl içerisinde kamu bilişim projeleri sayısında ciddi bir azalma yaşandığı gözlemleniyor. Entegratör firmaların sayısının azalmasına baktığımızda bu üzücü bir durum. Kamu tarafında yıllarca özel sektör güvensizliğinden ya da teknik bilgi eksikliğinden dolayı projelendirilemeyen pek çok bilişim çözümü ihtiyacını, hızlı bir şekilde teknik çözümleme ve ihaleye hazır hale getirme hedefini gütmekteyiz. Buna ek olarak TÜRKİSAT ile kurumlardan almış olduğumuz projeleri özel sektördeki firmalara rekabetçi bir ortam içerisinde ihale ederek hem bilişimdeki pastayı büyütme hem de yerli bilişim firmalarının yetkinlik konusunda kendilerini ilerletmeleri konusunda lokomotif etkisi gerçekleştirmeyi planlıyoruz.

Son yıllarda çevre ülkelerle yapılan işbirliği anlaşmaları kapsamında Türkiye ile bilişim alanında çalışmak isteyen ülkelerin sayısında artış var. Hem hükümetler düzeyinde hem de firmaların yapmış oldukları görüşmeler bunun en önemli gerekçesi. Çevre ülkelere nispeten Türkiye bilişim alanında önemli başarılar imza atmış durumda. Örneğin elektronik bankacılık konusunda Türkiye, Avrupa'da ilk sıralarda yer alıyor. Türkiye'den bilişim alanında hizmet talebi çevre ülkelere çok olacak. Ama önemli olan bu potansiyelin orta ve uzun vadeye yansımaları için hem devlet düzeyinde hem de şirketler düzeyinde kaliteyi hedefleyen bir stratejiyi ortaya koyabilmek. Aksi halde şu andaki talepler geçici bir dalganın sönmesinden öteye gidemeyecektir.

Genç ve dinamik bir nüfusa sahip olan Türkiye'nin, dünyanın sayılı yazılım şirketlerine sahip olması hiç de uzak bir ihtimal değil. Halen yurtdışı pazarlarda da aranan Türk yazılım şirketleri var. Bunların artması, yurt içinde de desteklenmeleri ile yakından ilgilidir. İdare olarak bu konuda her türlü teşvik ve desteği veriyoruz.

Ancak, Türkiye'de bilişim sektörü, hâlâ ağırlıklı olarak donanım işi olarak görülüyor. Oysa birçok şirket 100 liralık donanımının 20 liralık kısmını kullanabiliyor. Bu nedenle yazılım konusu çok önemli. Öncelikli olarak bilişim ekibinin eğitilmiş olması gerekiyor.

-2011'de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

2011'de, bilişim sektöründe genişbant altyapılarda kapasite artışına bağlı olarak daha fazla içerik üretileceğini ve kullanılacağını düşünüyorum. IPv6 dönüşümün hayata geçirilmesinde önemli gelişmeler olacaktır. Bilgisayar okur-yazarlığı artışı da devam edecektir.

Son yıllarda, bölge ülkeleri ile bilgi ve iletişim sektöründe ilişkilerimiz ve işbirliği çalışmalarımız arttı. Bölge ülkeleri ile bu ilişkilerin ve işbirliğinin daha da artmasını hedefliyoruz. Bu ülkelerde, bilgi ve iletişim sektöründe büyük fırsatlar var. Bu çerçevede, 2011 yılında "Almanya CeBIT2011" etkinliğinde Türkiye'nin partner ülke seçilmesi de bizim için büyük önem taşıyor.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer:

ICT'de bölge ülkelerinin de ihtiyacını karşılayacak eğitim merkezi kuracağız

- Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası elbette var. Biz bir yürütme organı olarak belirlenen politikalar çerçevesinde, düzenlemeler yapıyoruz. Türkiye, 1. Nesil, 2. Nesil ve hatta 3. Nesil teknolojilerinde, üretim konusunda ne yazık ki istenilen bir seviyeye gelemedi. Hatta neredeyse tamamen dışarıya bağımlı oldu. 3. Nesilde, donanımda olmasa da içerik geliştirmede, yazılımda önemli işler yapılıyor. Bunun 4. ve daha sonraki nesil teknolojilere büyük faydası olacak. Hiç değilse bu teknolojilerde kullanıcı konumundan çıkarak, üretici konumuna geçebiliriz diye düşünüyorum.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-Bilgi toplumuna dönüşümde İnternet önemli rol oynuyor. Genişbant ile daha hızlı ve daha yüksek kapasiteli erişim bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin en belirleyici unsuru olacak. Bu nedenle, gerek geliştirilen politikalarda ve gerekse bizim düzenlemelerimizde, sayısal uçurumun azaltılması ve genişbant erişimin yaygınlaştırılması büyük önem taşıyor. 2010 yılında, yalın ADSL konusunda verilen kararımızla, alternatif işletmeciler daha fazla iş yapabilmeye ortamına, kullanıcılar ise daha fazla seçeneğe sahip oldular. Vergi oranının da yüzde 5 olarak belirlenmiş olması sevindirici bir gelişme. Yalın DSL aylık erişim ücreti, vergiler hariç 8,13 TL olarak onaylandı. Bu bedel, farklı Türk Telekom tarifelerine göre 4-30 TL arası bir indirim demek.

Ayrıca bir düzenleme ile de DSL aboneleri en fazla 2 saat veya en fazla 3 saat hizmet kesintisi ile İSS'lerini değiştirme imkânları temin edildi. Şu anda 9 milyon ADSL, 2 milyona yakın mobil genişbant aboneliği bulunuyor. Bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde, bilgisayar okur-yazarlığı oranının artırılmasının da önemi büyük.

Sayın Ulaştırma Bakanının çok yakından ilgilenmesi ile bu konularda da önemli gelişmeler olmaktadır. 2010 yılı içinde bu açıdan, planladığımız halde yapamadığımız bir çalışmamız olmadı.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-Bilişim sektöründe yazılımın payının artırılması büyük önem taşımaktadır. Bu konuda çalışmalar var halen ve önemli başarılar da elde ediliyor. Yazılım sektörünün payının, GSYİH içindeki payının artırılması ve ihracattaki payının da artırılması önemli hedeflerimizdendir. Ar-Ge'ye ayrılan payın artırılması da yine son derece önemli. 5809 sayılı kanunla getirilen önemli bir düzenleme de BTK gelirlerini yüzde 20'sinin sektörümüze Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılmak üzere aktarılması konusudur ki bu, Sayın Ulaştırma Bakanımızın da yakından ilgilendiği bir konudur. Tabii ki yerli fikri mülkiyetin geliştirilmesi ve yerli içeriğin artırılması da önemlidir.

-2011'de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

-ICT sektöründe bölge ülkelerinin de eğitim ihtiyacını karşılayacak şekilde eğitim merkezi kurma projesi geliştiriliyor. Bunu gerçekleştirmeye yoğunlaştık. Bölge ülkeleriyle daha fazla işbirliği için teşebbüslerimiz devam ediyor ve olumlu sonuçlar alıyoruz. 2011'de de devam edeceğiz. İşletmecilerin, genişbant erişim altyapısına yatırımları artıyor. Daha da artacağını ve abone sayısının ve hizmet kalitesinin artacağını düşünüyorum.

Alcatel-Lucent Teletaş Yönetim Kurulu Başkanı Ali Kançal:

Ar-Ge mühendislerine verilen teşvik, teknik destekçileri de kapsamalı

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu (BTK), teknolojinin geliştirilmesine yönelik son derece başarılı çalışmalar yapıyor. Alcatel-Lucent olarak, bu çalışmaların başarısına katkıda bulunmak amacıyla önerilerimizi 30 Kasım'da düzenlediğimiz bir toplantıyla Ulaştırma Bakanı Sayın Binali Yıldırım ile paylaştık.

Türkiye'nin teknoloji alanında hizmet ihracatına öncelik vermesi gerekiyor. Örneğin, Alcatel-Lucent olarak, küresel düzeyde yaklaşık 20 bin teknik destek ve servis mühendisi barındırıyoruz. Bu sayının yüzde 10'unu 3 yıl içinde Türkiye'ye çekmeyi başarabilirsek, yılda yaklaşık 100 milyon Avro değerinde hizmet ihracatına ulaşabiliriz. Benzer yaklaşımı telekom, bilgi teknolojileri, tüketici elektroniği, otomotiv elektroniği sektörlerindeki diğer firmalar da izlerse, ülke olarak yılda 500 milyon Avro tutarında mühendislik hizmeti ihracatı yapabiliriz. 2023'e kadar toplam 5 milyar Avroluk ihracat potansiyelimiz bulunuyor.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-Bu konudaki en önemli önerimiz, hizmet ihracatı yapan firmalara Ar-Ge'de olduğu gibi teşvik verilmesidir. 5746 sayılı kanunla Ar-Ge mühendislerine verilen teşviklerin teknik destek mühendislerini de kapsamı gerekiyor. Bu sayede, teknik destek sağlayacak mühendislik hizmetlerinin Türkiye'den ihracatının önemli oranlarda artırılması mümkün olabilir. Özellikle teknik destek mühendisliği alanında ülkemiz birçok avantaja sahip bulunuyor. Uluslararası telekom üreticileri, maliyetlerini azaltmak için her ülkede teknik destek kurmak yerine bölgesel bir teknik destek merkeziyle çalışmayı tercih ediyor. Ülkemizin mevcut avantajlarına ek olarak bir teşvik paketiyle uluslararası firmaların bu alandaki yatırımlarını Türkiye'ye yönlendirebiliriz.

2011'de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

• **Daha çok genişbant:** Türk Telekom genişbant İnternet'te hızları katlayacak teknoloji için düğmeye bastı. Alcatel-Lucent'ın VDSL2 Bonding ve Vectoring yenilikleri ile Bell Laboratuvarları'nın yenilikçi DSL Phantom teknolojisinin gücünden faydalanarak, DSL hızlarını yükseltecek bu ileri teknoloji sayesinde hem Türk Telekom müşterileri yüksek hız, yüksek bant genişliği ve yüksek kaliteye ulaşacak, hem de ülkemizin bilgi toplumu olma sürecine büyük katkı sağlanacak.

• **Application Enablement:** Etkin Uygulama Açılımı (Application Enablement) vizyonumuza paralel olarak, 2011'de, operatörlerin şebekelerinden gelen değer ve kabiliyetlerini medya ve reklam ajanslarına, üçüncü parti uygulama geliştiricilere ve benzer diğer kanallara kontrollü bir biçimde açarak yeni gelir kaynakları yaratacaklarını düşünüyoruz. Global olarak baktığımızda, geçtiğimiz iki yıl içinde bu konu Ar-Ge ve satınalma yatırımlarımızın odak noktası oldu. Bu alanda son dönemde ProgrammableWeb ve OpenPlug satınalmaları ile daha da kuvvetlenen şirketimiz, WAC (Wholesale Applications Community) tarafından 2010 yazında bu konu ile ilgili yayınlanan şartname sorularından en yüksek puanı alan Telco sağlayıcısı olarak bu alandaki üstünlüğünü kanıtladı.

• **Mobile Backhaul:** Mobil operatörlerde Mobile Backhaul (toplayıcılar) alanındaki IP ve optik teknolojilerine yatırımların hızlanmasını bekliyoruz. Femtocell (*) teknolojisinin yaygınlaşacağını ve yatırımların artacağını düşünüyoruz.

(*) Geniş band DSL ve 2.5G kablosuz standartlarını destekleyen ve IP standartının kullanılması nedeniyle özellikle pahalı GSM antenleri yerine daha küçük alanlara hizmet verilmesi için tasarlanan Femtocell, "ev baz istasyonu", "erişim noktası baz istasyonu", "3G erişim noktası", "küçük hücre baz istasyonu" ve "kişisel 2G-3G baz istasyonu" gibi tanımlanılıyor.

Avea CEO'su Erkan Akdemir:

Verimli yatırımların teşviki, düzenleyici kurumların önceliklerinden olmalı

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası elbette var. Bunun en büyük göstergesi Vizyon2023 strateji dokümanı temel alınarak tanımlanan Türkiye Araştırma Alanı (TARAL), 2005-2010 yılları için hazırlanan ve 2011-2016 yılları için yeniden oluşturulacak ulusal bilim ve teknoloji politikaları uygulama planıdır.

Söz konusu politika dokümanların hazırlanması ve kamuoyuna duyurulması sürecinde Sayın Başbakanımızın başkanlığında yılda iki kez toplanan Bilim Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) değerlendirmeleri ve önerilerinin ülkemiz açısından çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Fakat mevcut politika uygulama planına bakıldığında özel sektörün bilim ve teknoloji performansının güçlendirilmesi başlığı altında tanımlanan eylemlerin ihtiyaçları karşılamada yetersiz kaldığı görülüyor. Özel sektöre yönelik teknoloji politikalarının ve teşviklerin uzun vadeli, araştırmacı istihdamını özendirici, özel sektör-üniversite-kamu işbirliğini güçlendirecek yaklaşımlarla, ihtiyaçlar dikkate alınarak planlanmasının ve somut eylemlerle güçlendirilmesinin ülkemizin teknolojik yetkinliğinin ve rekabetçi gücünün arttırılmasına katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Bu bağlamda, 5746 sayılı kanun kapsamında kurulan Ar-Ge merkezlerinin geliştirilmesi ve işletilmesinin kolaylaştırılmasının stratejik bir eylem olarak planlanması önemli olacak. Ayrıca Ar-Ge merkezleri, üniversiteler ve kamu kurumlarının işbirliği yapmasını mümkün kılacak kanuni düzenlemelerin ve destek sistemlerinin kurgulanması ve özellikle üniversitelerle yapılan işbirliklerinde döner sermayenin varlığının getirdiği zorlukların ortadan kaldırılmasının teknoloji politikasının bir parçası olarak değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Bahsedilen somut eylemlere ek olarak, ülkemizin rekabetçi gücünü yukarı taşıyacak, yüksek istihdam ve teknoloji ihracatı potansiyeline sahip sektörler belirlenerek bu sektörlerin Ar-Ge yeteneğinin geliştirilmesine yönelik düzenlemeler yapılması ve teşvik sistemlerinin kurgulanması hususu elzem bir konu olarak ele alınmalıdır.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-Ülkemizde bilgi toplumuna dönüşüm sürecinin hızlandırılması, bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaygınlaştırılması ve etkin kullanılmasıyla mümkün olacaktır. Geçtiğimiz yıl, ülkemizin küresel rekabet gücünün ve refah düzeyinin artmasına katkı sağlayacak "rekabetçi mobil iletişim pazarı"nın teşvik edilmesi yönünde önemli adımlar atıldı. Bu adımlardan biri olan mobil ara

bağlantı ücretlerindeki düşüşün abonelere oldukça olumlu yansıdığı, her yöne tarifelerle de beraber tüketicilerin mobil iletişim hizmetlerini daha uygun koşullarda almaya başladığı da görülüyor. Bununla birlikte, 2010 yılında numara taşınabilirliği tüketiciler tarafından yoğun ilgi görmeye devam etti. 2010 yılı aynı zamanda, 2009 yılında sunumuna başlanılan 3G hizmetlerinin de ivmelendiği bir yıl oldu.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-Birçok sektörün lokomotifi rolündeki bilişim sektörü, ülke ekonomisini doğrudan etkileyebilecek güce sahip. Bu kapsamda, mobil iletişim sektöründe rekabetin sağlanması, pazarın ve ekonominin potansiyel gelişiminin desteklenmesi bakımından oldukça önemli.

- Bu anlamda önümüzdeki dönemde düzenlemelerin, diğer Avrupa ülkelerinde uygulandığı gibi işletmeciler arası farklılıklar göz önünde bulundurularak asimetrik bir şekilde yapılması gerektiğini düşünüyoruz.
- En az bunun kadar önemli diğer bir konu, işletmeciler arasında spektrumun adil dağılımının sağlanması. Rekabetin teşvik edilmesi için, mevcut spektrum dağılımının gözden geçirilerek spektrumun dengeli dağılımının sağlanması gerekiyor.
- Dünya genelinde yaygın olarak uygulanan altyapı paylaşımının ülkemizde de sağlanması, ülke genelinde mobil iletişimin yaygınlaştırılması da kaynakların verimli kullanılması bakımından önem taşıyor.

Mobil iletişimde rekabeti artıracak mobil hizmetlerin ülke genelinde yaygınlaştırılmasını teşvik edecek bu konuların öncelikli olarak ve hassasiyetle ele alınması gerektiğini düşünüyoruz.

-2011’de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

-Ülkemizde bilim ve teknoloji üretme becerisinin geliştirilmesi, ülkemizin geleceği ve uluslararası pazarlarda rekabet edebilmesi bakımından büyük önem taşıyor. Teknoloji üretmeyen, Ar-Ge’ye yatırım yapmayan, kaynaklarını verimli kullanmayan bir ülkenin küresel rekabette öne çıkması oldukça zor. Bu anlamda, Türkiye telekomünikasyon sektöründe “Ar-Ge Merkezi Belgesi”ni alan tek operatör olan Avea, hem telekomünikasyon sektörünün hem de Türkiye’nin teknoloji üssü olmayı hedefliyor.

Özetle, sektörde rekabetin gelişmesi ve tüketici refahına katkı sağlanması bakımından da verimli yatırımların teşvik edilmesinin düzenleyici kurumların öncelikleri arasında olması gerektiğini düşünüyoruz. Önümüzdeki dönemde, yapılan düzenlemelerin etkin şekilde uygulanmasını, yapılacak düzenlemelerde de mevcut pazar koşullarının ve işletmeciler arası farklılıkların göz önünde bulundurulmasını bekliyoruz.

Deloitte Türkiye Yönetim Kurulu Üyesi M. Sait Gözüm:

Daha fazla sayısal içeriğe erişim, cazip ve kolay hale getirilmeli

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Bilindiği gibi Türkiye'de bir bilim ve teknoloji politikasının ilk ele alınması Yedinci Beş Yıllık Planda (1996-2000) gerçekleşmiştir. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun liderliği ve ilgili tarafların katkısı ile 20 yılın bilim ve teknoloji politikasının oluşmasını amaçlayan Vizyon 2023 projesi

hazırlanmıştır. Bunların yanı sıra Avrupa Birliği müktesebatına uyum çerçevesinde 2010 yılı itibari ile Ar-Ge'nin Gayrisafi Yurtiçi Hasıla içerisindeki payının yüzde 2'ye çıkartılması hedeflendi, 2005 yılından itibaren bu alanda uygulanan teşvikler artırıldı ve yeni Ar-Ge yasası yürürlüğe kondu.

Tüm bu olumlu gelişmelere karşın Türkiye teknoloji üretimi, örneğin patent alanında çoğu OECD ülkesinin gerisinde yer alıyor.

Bunun temel nedenleri arasında uygun hukuki ve ekonomik ortamın oluşmaması ve ilgili kesimler arasındaki koordinasyonun eksikliği sayabiliriz. Ülkemizde geç de olsa dikkatler büyük oranda Ar-Ge çalışmalarına yönelmiş olup yapılan teşvikler doğrudan doğruya Ar-Ge'ye dönük olmaktadır. Oysa Ar-Ge resmin sadece bir unsurudur. Gerçek bir dönüşüm için, başta eğitim sistemi, üniversite-sanayi işbirliği, fikri mülkiyet hakları, yenilikçi finansman modelleri gibi birçok alandaki politikaların birlikte bu perspektiften ele alınmasına gereksinim vardır.

Türkiye'deki uygulamaya bakıldığında, göze çarpan iki temel eksiklik, denetim ve koordinasyon alanında ortaya çıkıyor.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşebilmesi ve bu endüstrinin ülkemize daha çok iş ve fırsat yaratması için aşağıdaki öncelikler listesine önem vermeliyiz:

a- Türkiye, bir an önce eDevlet dönüşüm projesini hayata geçirmelidir. Türkiye'nin eDevlet alanındaki hedefi, bilgi ve iletişim teknolojilerini en iyi şekilde kullanan, vatandaşlarına hızlı ve kaliteli hizmet sunan, etkin bir kamu yönetimi anlayışını hayata geçirmek olmalıdır. Bu anlayışın yanında hem merkezi yönetim düzeyinde, hem de yerel yönetimler ve belediyelerde tüm hizmetlerin on-line olması ve vatandaşın İnternet'e girme alışkanlığının ve İnternet üzerinden hizmet alma hakkının hâkim olması gelmelidir.

b - Tüm KOBİ işletmelerini on-line'a geçirecek olan Yeni Türk Ticaret Kanunu (TTK) derhal çıkartılmalıdır.

c - Sayısal ekonomi, bir an önce yenilikçi hüviyetleri ile bilinen küçük işletmelere açılmalıdır. Her

türlü web tabanlı yönetim aracı ve hizmetleri yeni iş fırsatları oluşturmanın yanında verimliliği artıracak ve ülke rekabetçiliğine önemli katkılarda bulunacaktır. Bu tip yönetim araçlarının yaygın kullanımını sağlayacak destek, teşvik ve eğitim programları hızla devreye sokulmalıdır.

d - Türkiye veya Avrupa veya Kuzey Amerika, nerede yaratıldığı fark etmeksizin daha fazla sayısal içeriğe erişim cazip ve kolay hale getirilmelidir.

e - Elektronik eğitim (eEğitim), eğitim ve öğrenimin kalitesini artırmak ve fırsat eşitliğini sağlamak açısından ülkemizin bir numaralı önceliği olmalıdır.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

a- Etkin bir fikri mülkiyet hakları sistemi

b- Etkin bir yenilikçilik finasman modeli yaratılmalı, mevcut sisteme devlet desteği sağlanmalı

c- e-Devlet projelerinde koordinasyon

-2011'de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

- TTK'nın Meclis'ten onaylanarak çıkması ve 2011 sonunda uygulamaya geçmesi,
- e-devlet uygulamalarının yaygınlaştırılması ve birçok kamu uygulamasının manuel uygulamaları terk edip tümüyle İnternet uygulamalarına geçebilmesi için mevzuat ve kanunlarda gerekli değişiklikleri yaparak bunları kanunlaştırmak,
- e-eğitim konusunda milli seferberlik ilan etmek; kaynak, bilgi gibi her türlü imkânın bu alana teksif edilerek eğitim eşitliğini ve kalitesini artırmak.

HP Türkiye Genel Müdürü Serdar Urçar:

G10 ülkesi olmak istiyorsak BT'ye 2 kat daha fazla mali kaynak ayırmalıyız

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Basında çıkan haberlerde Türkiye'de bilişim için ayrı bakanlık kurulmasının düşünüldüğünü öğreniyoruz. Ancak, bana göre öncelikle yapılması gereken uzun yıllara dayalı, sektörü beşer yıllık gelişme periyotlarına bölen sağlam bir bilişim politikasının belirlenmesidir. Bunun için de bakanlık veya müsteşarlık düzeyinde doğrudan başbakana bağlı olarak çalışan bir yetkilinin bulunması lazım. ABD'de buna benzer bir yapı var. Biz de aradaki bürokratik kademelerin atıldığı ve üst yönetimle doğrudan bağ kurulduğu böyle bir modelden yararlanarak 2004 yılından itibaren BT dönüşümümüzü tamamladık. HP olarak yeniden yapılanarak iş süreçleri maliyetlerimizi düşürmemiz ve BT alanında son teknolojileri müşterilerimizin ayağına getirmemizi sağlayan bilgi dönüşümünde başarılı olmamızın en büyük sebebi o dönemdeki CEO'muzun verdiği destektir.

Bence en ideal senaryo BT dönüşümüne başbakanın öncülük etmesidir. Bu yeni bir bakanlıkla veya müsteşarlıkla ya da mevcut Ulaştırma Bakanlığı üzerinden olur; ancak bakan veya müsteşar üzerinden doğrudan başbakana ulaşan basitleştirilmiş bir hiyerarşi gerekiyor. Böylece kalıcı, sağlam, yenilikçi ve istikrarlı bir BT politikası geliştirebiliriz.

-Geçtiğimiz yıl bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-2009 bir kriz yılı olarak geçti. Firmalar mevcut müşterilerini korumaya çalışırken pazar 2008 seviyesinin altına geriledi. 2010 yılında bu açığın büyük ölçüde kapatıldığını görüyoruz ve 2011'de pazarın tırmanışa geçeceğini tahmin ediyoruz. Bununla birlikte bankalar, diğer finans kuruluşları ve telekomünikasyonu da işin içine katarsak mobil iletişim operatörlerinin 3G'ye geçmesi, geniş bant internet erişiminin yaygınlaşması ülkemizde bilgi toplumuna dönüşüm için atılan en önemli adımlardır. 2009 yılında e-devlet projeleri de gecikmeli olmakla birlikte uygulanmaya devam etti. 2010 kesin rakamları henüz yayımlanmadı, ancak İnterpromedya'nın Temmuz 2010 tarihli Bilişim 500 analizine göre BT pazarının büyüdüğünü söyleyebiliriz. Yılsonuna ilişkin öngörülerimizde telekomünikasyonu da dahil edersek pazarın 26,2 milyar dolar büyüklüğünde olduğunu tahmin ediyoruz. Yılsonu itibarıyla bilgi teknolojileri yüzde 9 büyüyerek 7,7 milyar dolar, iletişim teknolojileri de yüzde 5 büyüyerek 18,5 milyar dolar büyüklüğe ulaşacak.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-Bilişim sektörüne baktığımızda, telekomünikasyonu hesaba katmasak bile dünyada BT'ye GSMH'nin yüzde 2,5'u kadar para harcandığını görüyoruz. Bu oran ülkemizde yüzde 1'dir. Eğer biz 2023 yılında devlet büyüklerimiz tarafından verilen sözü yerine getirerek G10 ülkelerinden biri olmak istiyorsak öncelikle BT'ye 2 kat daha fazla mali kaynak ayırmamız gerekiyor.

Tabloyu bu şekilde ortaya koyduğumuzda Türkiye'de bunun önünde bazı engeller olduğunu görüyoruz. Öncelikle biz henüz bir KOBİ'ler ülkesiyiz, yani Türkiye'nin en büyük 75 kurumsal yapısı dışında özel sektörde BT'ye kişisel sistemlerin dışında büyük bir yatırım yapacak durumda değiliz. Önümüzdeki yıllarda KOBİ'lerin birleşerek yeni ulusal holdinglerin kurulmasını veya mevcut yapılar altında konsolidasyona gidilmesini bekliyoruz.

BT'nin önündeki ikinci büyük engel yasal mevzuat yetersizliğidir. Türkiye'deki hukuki altyapı geniş bant internet erişimi, sosyal medya, yazılım güvenliği, bulut bilişim gibi en son BT teknolojilerinden yararlanarak teknoloji ithalatı ve ihracatını kolaylaştırmak üzere özel sektör ile kamu sektörünü teşvik etmeye yeterli değildir. Kriz döneminde sektörümüze uygulanan vergi indiriminin sürmesini istiyoruz; ancak ihale kanununun inşaatçılara, ithalat-ihracat kanunlarının da otomotivcilere özel olmaktan çıkmasını, BT sektörünü teşvik etmek için özel düzenlemeler yapılmasını bekliyoruz.

Üçüncü engel ise, Türkiye’de telekomünikasyon şirketlerinin modern BT olanaklarından yeni yeni yararlanmaya başlamasıdır. Günümüzde yazılım uygulamaları otomasyonu ile bankaların ve yurtdışındaki telekom şirketlerinin müşterilerine son derece yenilikçi BT hizmetlerini hızla verdiğini görüyoruz. Dünyada yazılım ile donanımın tüketici gözünde geri planda kaldığı ve BT’nin müşterilere cep telefonu ile ödeme, salt internet bağlantısı üzerinden telefon etme gibi seçeneklerle bir hizmet olarak verildiği bir dönemden geçiyoruz. Biz ise 3G teknolojisine daha yeni geçtik ve henüz 3G altyapısını yaygınlaştırmadık, dolayısıyla şu anda bir ara aşamadayız. Ancak, Telekom operatörlerinin önümüzdeki yıllarda bulut bilişim uygulamalarına geçerek Türkiye’de BT’yi cep telefonu hizmetleriyle sınırlı olmaktan kurtaracağı bir dönem geleceğine inanıyoruz. HP olarak kurumsal yapılara, KOBİ’lere ve bireysel kullanıcılara sunduğumuz hesaplı seçeneklerimizle son teknolojiyi ülkemize sunmak üzere tüm fırsatları değerlendirmek istiyoruz.

-2011’de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

-Önümüzdeki yıllarda Türkiye’de BT dönüşümünü tamamlamak üzere ciddi planlarımız var. Örneğin, Türkiye’de 21 yıllık kök salmış bir şirket olarak ülkemizi bölge ülkelerine teknoloji ihraç eden bir tedarik zinciri üssü yapmak üzere Tayvanlı iş ortağımız Foxconn’la bir anlaşma yaptık ve bu anlaşma çerçevesinde Foxconn, Çorlu Avrupa Serbest Bölgesi’nde bir masaüstü PC fabrikası açıyor. Yılda 2,4 milyon HP marka masaüstü PC üretecek olan fabrikada üretilen ürünlerin yüzde 90’ı başta Doğu Avrupa, Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Güney Afrika bölgesi ülkelerine sevk edilecek.

Foxconn’la birlikte HP’nin 50 global tedarikçisini de Türkiye’ye getirmiş olduk. İlk etapta Foxconn’un 1500 kişiye istihdam sağlayacağı projenin ileriki aşamalarında PC yedek parçaları sağlamak için yerli üreticilere dayalı bir ulusal tedarik zinciri oluşturarak ülke ekonomisine büyük ölçüde katkıda bulunmamız mümkündür. Bu fabrika tıpkı Prag’daki üretim tesisi gibi ileride laptop ve sunucu üretimini de başlatarak daha da genişleme potansiyeli taşımaktadır.

Bunun dışında HP-İTÜ Yazılım İnovasyon Merkezi’imiz var. Bu merkezde HP’nin dünya çapında tanınan HP Laboratuvarları araştırma kolunun desteğiyle yerelleştirilmiş uygulamalar geliştiriyoruz. HP-İTÜ Yazılım İnovasyon merkezi özel sektör-üniversite işbirliğinin sağlanmasıyla Türkiye’de Ar-Ge’yi geliştirmek için atılmış büyük bir adımdır ve önemli bir gelişme potansiyeline sahiptir.

Son olarak, önümüzdeki dönemde e-devlet uygulamalarının yaygınlaşmasını ve hız kazanmasını umuyoruz. Böylece aslında banka ve finans kuruluşlarından daha büyük bir mali potansiyeli olan kamu sektörü de devreye girerek BT sektörünün gelişmesine destek olacaktır.

Intel Türkiye Genel Müdürü Çiğdem Ertem:

Bilişim sektörü, stratejik olarak konumlandırılmalı ve derinliği artırılmalı

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Intel olarak hükümetin bilişim ve teknolojinin gelişmesi için gerçekleştirdiği çalışmalarını destekliyoruz. Ancak daha uzun vadeli politikalar olması gerektiğine inanıyoruz.

Intel Türkiye olarak Türkiye'nin modern çağa ayak uydurabilmesi ve geleceğin dünyasında ön saflarda yerini alabilmesi için devletin önceliğinin bilgisayar ve İnternet kullanımının yaygınlaştırılması konusundaki çalışmalar olduğunu düşünüyoruz. Bilgisayar ve İnternet'in yaygın kullanımı, bireylerin ve ülkenin gelişimi için büyük önem taşıyor. Bu nedenle devletin bu konuda ciddi biçimde çalışması gerekiyor. Ülkemizde bilgi toplumu ve bilgi ekonomisinin oluşturulması için İnternet'in ucuzlaması ve bilgisayar sahipliğini artırıcı teşvik programlarının olması gerekiyor.

Türkiye'de bu konuda yapılacak çalışmaları 3 başlık altında toplayabiliriz:

- 21. yüzyıl eğitimine yatırım yapılmalı. Doğru hedefler ve müfredat belirlenmeli, öğretmenler günümüzün modern araçlarını kullanmak için eğitilmeli, bire bir eğitime önem verilmeli.
- Araştırmaya önem verilmeli; vergi politikaları, göçmen politikası ve yatırımlarla araştırma teşvik edilmeli.
- Doğru ortamlar yaratılmalı:
 - Devlet herkesin İnternet ve modern araçlara erişimi olmasını sağlamalı.
 - KOBİ'lerin yeni teknolojiler aracılığıyla daha verimli ve etkin olmalarını sağlamak için vergi ve yatırımlarla yeni fikirleri teşvik etmeli.

Öte yandan rakamlar Türkiye'de araştırmalara baktığımızda, KOBİ'lerin de bilgisayar ve teknolojiye çok az yararlandığını görüyoruz. Oysa bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı, KOBİ'lerin verimliliklerinin ve ülkeye katma değerlerinin artması için büyük önem taşıyor. Bu nedenle rekabetçilik açısından kritik olduğunu ve kamu destekleri ile desteklenmesi gerektiğine inanıyoruz.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-Bu yıl atılan en önemli adım Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından duyurulan Türkiye'deki bütün sınıfların İnternet'e bağlanması ve öğretmenlerin bilgisayar sahibi olmasına yönelik FATİH Projesi oldu. Bu proje ile sınıfta teknoloji kullanımına geçiş sağlanmış olacak. Bunun birkaç faydası bulunuyor:

- 1- Teknoloji destekli eğitim ile derslerin daha verimli işlenmesi, böylelikle öğrencilerin başarısının artması.
- 2- Öğrencilerin öğretmenlerini rol model olarak bilgisayarı bir eğitim aracı olarak kullanmaya başlamaları.
- 3- Öğretmenlerin motivasyonunun artması ve hizmet içi eğitim olanaklarının kolaylaşması.

Bu öğrenciler ve öğretmenleri ilgilendiren bir proje gibi gözükse de toplumsal dönüşüm için çok önemli bir adım. Bu sayede hane halkının bilgisayar kullanım yetkinliklerinin topyekün artması bekleniyor. Bu projenin toplumsal dönüşümü de beraberinde getireceğine inanıyoruz.

Öte yandan Türkiye’de e-Devlet yatırımları ve bunların vatandaşa anlatımıyla ilgili çabalarda bir yavaşlama söz konusu. Vatandaş odaklı hizmet anlayışı, yorulmadan büyük bir hızla devam etmeli. Aksi takdirde gelişmiş ülkelerle aramızdaki farkın kapatılması mümkün gözüküyor.

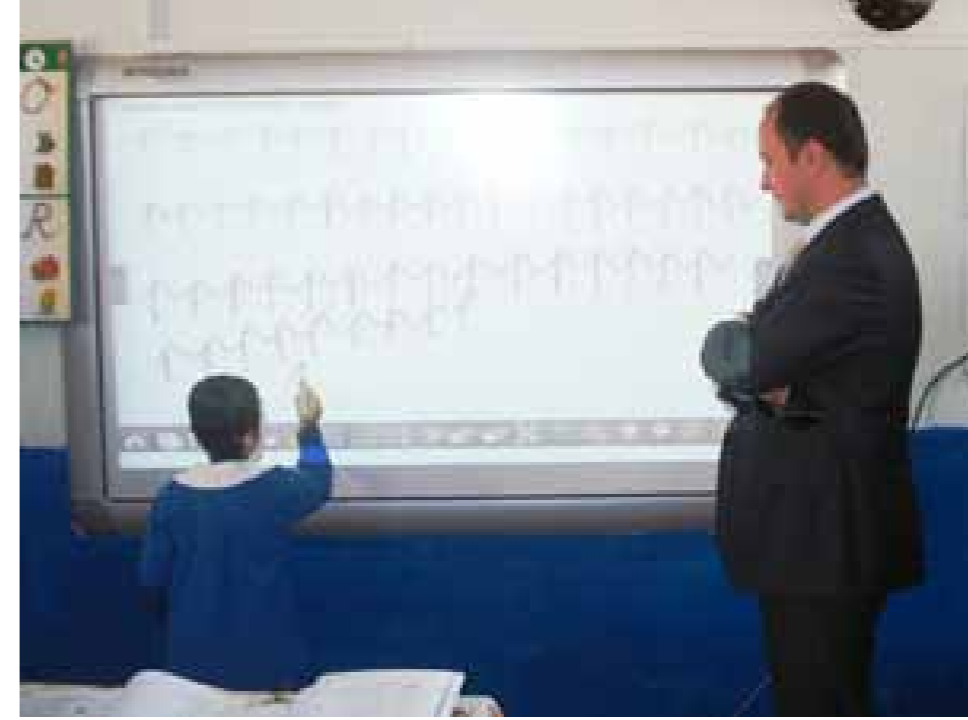
-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-Türkiye’de bilişim sektörünün dünya ile rekabet etmesinin ilk şartı; turizm, inşaat ve otomobil gibi stratejik sektör olarak konumlandırılmasıdır. Stratejik olarak konumlandırılmayan bir sektörün Türkiye’nin geleceğinde önemli rol oynaması mümkün değildir. Bilgi çağında bütün diğer sektörlerle doğrudan veya dolaylı girdi ve fayda sağlayan bu sektörün mutlaka stratejik olarak konumlandırılması gerekmektedir. Bununla beraber bilişim sektörünün derinliği artırılmalı, topluma/kurumlara yaygınlaştırılmasının yolları aranmalıdır. Sektörün dünya ölçeğinde rekabetçi olabilmesi için kendi içerisinde derinlik kazanması gerekmektedir. Bunun için talep bazlı sübvansiyonlar, Dijital Hayat/Uygulamalar ile ilgili eğitim programlarının verilmesi, eDevlet hizmetlerinin kullanımının zorunlu hale getirilmesi gibi inisiyatifler hayata geçirilebilir.

-2011’da bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

-Bilgisayar pazarının son 10 yıl içinde 6 katına çıktığını göz önünde bulundurduğumuzda, 2011’de de artış grafiğinin devam edeceğini söyleyebiliriz. IDC’nin son tahminleri de bu öngörümüzü destekliyor. IDC’nin son verilerine göre Türkiye bilgisayar pazarının 2011 yılında yüzde 27,8 büyüme kaydederek 4 milyar 530 bin adede ulaşması bekleniyor.

Sektörde 2011 yılında tüketici pazarı ve mobil ürünler alanında büyük potansiyel görüyoruz. Notebook ve netbook momentum kazandı ve bu trendin devam edeceğini öngörüyoruz. Özellikle Intel’in TV’lere içerik yayını yapmaya yönelik kablosuz görüntüleme özelliği gibi HD ve grafik bağlantılı bir dizi yeni özellik getiren Intel® Core™ işlemcileri sayesinde 2011’de dizüstü bilgisayar satışlarında önemli artış olacak. Intel Anti-Theft (Hırsızlığa Karşı) Teknolojisi gibi gelişmiş iş özellikleri ile sunucu, bilgisayar ve dizüstü bilgisayar yükseltmelerinde de artış bekliyoruz. Öte yandan farklı form faktörler ve işletim sistemleri ile Tablet PC’lerde de 2011’de önemli bir artış

olacak gibi görünüyor. Hibrid tablet/netbook ürünleri daha fazla görülmeye başlayacak, akıllı televizyon pazarında da büyük bir canlanma olacak, All-in-One PC olarak tabir edilen TV-PC hibrid cihazlarda da talebin artacağı bir yıl yaşanacak. Türkiye’deki yüksek GSM penetrasyonu, yaygın sosyal medya kullanımı ve genç nüfus göz önüne alındığında akıllı telefonların da halihazırda yakaladıkları ivmeyi devam ettireceklerini düşünüyoruz.

Öte yandan bilişim sektöründe 2010’un en önemli gündem maddelerinden biri olan Bulut Bilişim kavramını 2011’de daha da sık duymaya başlayacağız gibi görünüyor. Kurumlara bilişim ürün ve hizmetlerine İnternet bağlantısı bulunan her yerden ulaşma ve bu hizmetler için kullandıkları kadar ödeme yapma olanağı tanıyan Bulut Bilişim, artan veri merkezi maliyetlerini ve veri merkezi enerji maliyetlerini de ortadan kaldırıyor. Bu nedenle önümüzdeki yıllarda küçük ve orta ölçekli kurumlar da bu alana daha fazla yönelmeye başlayacak. Bu da bilişim sektörünün büyümesinde önemli bir rol oynayacak.

2011 yılında tüketici cihazlarının iş hayatında daha yoğun kullanılmaya başlanacağı bir yıl olacak. Çalışanlar kendi kişisel çözümlerini iş verimliliği için kullanmak, işverenler de verimliliği artırmak için bu cihazlarla kurumsal ortamı genişletmek isteyecekler. Bu nedenle güvenlik bilişim sektörünün en önemli önceliklerinden biri olmaya devam edecek. Sanallaştırma, hırsızlığa karşı teknolojiler, uzaktan yönetim ve güvenlik konuları ön plana çıkacak. Intel® Core™ vPro işlemciler, Intel’in McAfee satın alması ve Intel işlemcileri içinde ve çevresindeki çeşitli projeler burada önemli rol oynayacak.

Koç Bilgi Grubu Genel Müdürü Mehmet Nalbantoğlu:

Sadece BT alanında değil, tüm sektörlerde KDV oranı, yüzde 8'e düşürülmeli

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Türkiye, yıllarca bir bilgi teknolojileri ve iletişim politikası olmamasının eksikliğini yaşadı. Birtakım çalışmalar planlansa da bunlar uygulamada başarısız oldu. 2009 ve 2010 yılı ise bir devlet politikasının oluşturulması konusunda olumlu ve sektör temsilcilerini umutlandıran çalışmaların gerçekleştiği yıllar oldu. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ile Ulaştırma Bakanlığı'nın konuya verdikleri önem ile sektörümüzdeki çalışmaları sahiplenmeleri, geleceğe daha umutla bakmamızı sağlarken, yatırımlarımızı artırarak sürdürmemiz konusunda da bizleri yüreklendirdi.

Geçtiğimiz ay OECD "Bilgi Teknolojilerine Bakış" (Information Technology Outlook 2010) raporu yayınlandı. "Ekonomik Canlanmayı Besleyen Unsurlar" olarak gösterilen "Bilgi ve İletişim Teknolojileri" politikalarının en kritik olanları raporda şu şekilde listeleniyor:

- Bilgi ve iletişim teknolojileri becerileri ve işgücü
- Genişbant
- Ar-Ge programları
- Girişim finansmanı
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinin çevresel etkilerine fırsat verme

Biz de tüm bu konuların planlı bir şekilde ele alınıp ilgili çalışmaların süratle hayata geçirilmesini sektörün gelişimi açısından gerekli görüyoruz.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-Türkiye'de sektörümüz adına çok önemli gelişmeler yaşanıyor. 2000 öncesi kaybettiği zamanı telafi etmeye çalışırcasına hükümetten sivil toplum kuruluşlarına, şirketlerden bilim insanlarına kadar herkes sektörümüz adına önemli çalışmalarda bulunuyor. Sektör büyüme grafiğini sürdürüyor, Ar-Ge'ye yapılan yatırımlar meyvesini vermeye başlıyor, genişbant İnternet erişimi, cep telefonu kullanımı her geçen gün artıyor. Bununla birlikte 1998'de temelleri atılan e-dönüşüm projeleri, 2009 yılında hızını kesmiş olmasına rağmen, gelişimine aralıksız olarak devam ediyor. Ama bunların hiçbiri hâlâ sektörümüzün olması gerektiği yeri işaret etmiyor.

Dünya geneline baktığınızda, kamunun BT sektörünün en önemli taşıyıcısı olduğu ortada. Aslına bakarsanız, ülkemiz e-devlet uygulamalarında pek çok Avrupa ülkesinin önünde bir seyir izliyor. Ama bu yatırımlar da ülkemiz için yeterli düzeyde değil. Geçmiş yılları değerlendirdiğimizde 2000 yılından başlayarak kamuda BT harcamalarının 2007'ye kadar tatmin edici oranlarda büyüdüğünü 2007 yılından 2010 kadar ise aynı seviyelerde kaldığını görürüz.

Sektörde yeterli regülasyon olmaması, bu alanda istenen düzeyde ilerleme sağlanmasını engellerken, mevcut Kamu İhale Kanunu, 2009'da sektörün büyümesinin önündeki en önemli engellerden biri oldu. Bugün yürürlükte olan ihale kanunu nedeniyle, hizmet ve yazılım alanındaki alımların birçoğu maalesef başarısızlıkla sonuçlandı.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-Türkiye’de bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün gelişmesi ve istenilen noktaya gelmesi için üç temel şart var. Bunlar; tüm sektörlerin, verimliliklerini artırma noktasında bilgi ve iletişim teknolojilerini iş modellerine entegre etmeleri, bilgi ve iletişim sektörünün uygun iş modelini geliştirerek, bir sektör olarak ekonomiyi sürükleyen güç haline gelmesi ve yeni istihdam potansiyeli oluşturması ve ilk iki şartın yerine getirilebilmesi için, bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda bir devlet politikasının oluşturulması ve etkin bir şekilde uygulanmasıdır.

Bu değerlendirmenin ardından sektörümüzün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri şu şekilde sıralayabiliriz:

Sektörümüzün gelişebilmesi ve ulusal arenada rekabet edebilmesi için ABD ve AB’de olduğu gibi hizmetlerin pazardaki payını artırması ve daha fazla şirketin BT’nin sunduğu hizmetlerden dışkaynak hizmet modeli ile yararlanması gerekiyor.

Bildiğiniz gibi, Türkiye’de hizmetler sektörü içerisinde “Bilişim Teknolojileri”nin aldığı pay dünya ortalamasının çok altında rakamlara tekabül ediyor. IDC’nin son yaptığı araştırmaya göre; Türkiye’de bilgi teknolojileri hizmetleri pazarı 2009 yılında bir önceki yıla oranla yüzde 2,5 oranında düşüş yaşadı.

2009 yılında, önceki yıla benzer şekilde donanım kurulum ve destekleri yüzde 27.5’lik bir oranla pazarda en büyük paya sahip iken, sistem entegrasyonu yüzde 17.4 ile ikinci, uygulama, danışma ve uyarılama ise yüzde 7.3’lük payla üçüncü sırada yer aldı. Tüm dışkaynak hizmetleri ise Türkiye BT pazarının yüzde 18.4’ünü oluşturdu. IDC, Türkiye’deki “BT Hizmetleri” harcamalarının 2010’da yüzde 6,5 artacağını ve önümüzdeki 5 yılda da ortalama yüzde 9,4 büyüyerek 1.336 milyon Dolar’a erişeceğini öngörüyor.

Sorunuza BT şirketleri açısından bakmak gerekirse; bildiğiniz gibi radikal değişim ve dönüşümlerin neredeyse her gün yaşandığı bir sektörün oyuncularınız. Günümüz teknoloji yatırımları hiç olmadığı kadar karmaşık öğelerle karşımıza çıkıyor. En alttaki karışık donanım yapılarından, en üstteki gelişmiş yazılımlara kadar, altyapının tüm birimlerinin uyum içinde çalışması önemli. Bu yapıları yönetebilmek, gerekli hizmetleri verebilmek ve ileriye yönelik hamleler planlamak konusunda çok ciddi anlamda bilgi birikimi ve birçok konuda yetkinlik sahibi olmak gerekiyor. Bu noktada da standardizasyon, sektörümüzün gelişimi için atılması gereken en önemli adımlardan biri olarak karşımıza çıkıyor.

Şirketlerin, büyük mücadelelerin yaşandığı bu oyundan kopmamaları için hizmetlerini sunarken yararlanabilecekleri bir rehber, belirli standartların, temel yaklaşım biçimlerinin ve ölçütlerinin belirlendiği bir alana ihtiyaçları var. TÜBİSAD 2008’de, BT hizmetleri pazarının

büyütülmesi amacıyla sektör oyuncularının, ortak bir zemin temel alınarak yetkilendirilmesini ve denetlenmesini sağlayan bir ana referans noktası olma misyonuyla bt_POTA Bilişim Hizmetleri Ortak Platformu’nu kurdu. Sektörümüzün sağlıklı büyümesi ve uluslararası pazarlarda rekabet etmesini sağlayacak kalite standardını yakalayabilmesi için hizmetlerinin standardizasyonu sağlayan sektör oyuncuları sayısının her geçen gün artması gerektiği görüşündeyiz.

Ülkelerin kalkınmasında en büyü rolü oynayan teknolojiye yatırımlar ve en önemlisi Ar-Ge’ye yapılan yatırımlar krizle birlikte kesintiye uğradı. Ki biz teknolojiye yatırım yapan şirketlerin; hizmetlerinde fark yaratacağı, önemli maliyet avantajları sağlayacağı ve küresel pazarda rekabet edebilecek kabiliyetlere sahip olabileceğini her fırsatta ifade ediyoruz. Bu nedenle Ar-Ge ve inovasyon konusuna; hem şirketlerin kendi bünyelerinde zaman ve kaynak ayırması hem de hükümetin destek ve teşviklerinin artarak devam etmesi gerekiyor.

Değnilmesi gereken diğer bir konuyu da şöyle özetlemek isterim: Bildiğiniz gibi finans ve sigortacılık alanında faaliyet gösteren şirketler bilgi teknolojilerini hizmet olarak satın almak istediği zaman herkes gibi yüzde 18 KDV ödemek zorunda. Bu şirketler KDV’yi doğrudan gider gördükleri için kendi bünyelerinde BT kadroları tutmanın çok daha ekonomik olduğu yanılığına düşüp bu hizmetleri dışarıdan outsource etmiyorlar. Türkiye’de sadece BT alanında değil, genel olarak tüm sektörlerde verimliliğin artması için KDV oranının yüzde 8’e düşürülmesi, hükümetin öncelikli olarak ele alması gereken bir konudur. Böylece iç pazarlarda daha çok şirkete hizmet veren ve deneyim ve kabiliyetlerini artıran şirketler, ortaya çıkardıkları başarı öyküleri ile küresel pazarda da önemli işlere imza atabilirler ve Maliyemizde mutlak değer olarak çok daha büyük vergi gelirlerine ulaşır.

-2011’de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

-2011 yılında BT’de dışkaynak kullanımındaki talebin daha da artacağını ve bunun sektöre önemli bir ivme kazandıracığını düşünüyoruz. Bunun dışında geçtiğimiz yıllarda duymaya başladığımız; küresel bilgi ve iletişim teknolojileri şirketlerinin Türkiye’ye direkt yatırım yapma ve Türkiye’yi bölgede bir üs olarak ön plana çıkarma taleplerinin 2011’de yoğunluk kazanacağını düşünüyoruz. Şirket evlilikleri ve ortaklıkları da ön plana çıkacak. Türkiye bilgi teknolojileri ve iletişim pazarının, bu yatırımlar ile daha da büyüyeceğini öngörüyoruz. Son olarak 2011 yılında uluslararası BT projeleri yapan sektör oyuncu sayımızda artış olacağını ve yurtdışı BT gelirlerinde sıçrama beklemekteyiz.

2011 yılında kamunun bilişim sektörünün itici güçlerinden biri olacağı temennisinde e bulunmak isteriz.

Microsoft Türkiye Genel Müdürü Tamer Özmen:

Bilişimde ilerlemenin ilk koşulu, özgün yazılımlar ve üretken yazılımcılardır

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Günümüzde küreselleşme olgusuna paralel olarak artan rekabet, teknolojik bilgiye dayalı üretimi zorunlu kılıyor. 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren emek-yoğun teknolojilerin yerini alan bilgi-yoğun teknolojiler, küresel ticarete köklü değişim ve dönüşümlere yol açarken hızlı teknolojik gelişme ve yenilikçilik olgusunu da gündeme getirdi. Dolayısıyla yenilikçiliğin bugün küresel rekabetin ve başarının anahtarı haline geldiğini hemen herkes kabul ediyor.

Kamu yönetiminin yenilikçilik ve teknoloji üretimi konusunda gerekli yasal ve fiziksel altyapıyı oluşturması, etkin bir destekleme sistemi ile Ar-Ge ve yenilikçilik faaliyetlerinin desteklenmesini sağlaması bu alanda dünya ile aramızda oluşan açığın bir an önce kapanması için önemli adımlar olacaktır.

Nitekim son yıllarda bu yönde ciddi çabalar sarf edildiğini gözlemliyoruz. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın "Sanayileşme Stratejisi", orta vadede sanayinin ihracat odaklı ve uluslararası pazarlarda rekabet gücü yüksek bir yapıya kavuşturulabilmesini amaçlıyor. Sanayileşme Stratejisi, sanayi-üniversite işbirliğiyle ürün ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirilebilmesi için Ar-Ge faaliyetlerini teşvik edici mevcut mekanizmaların daha da etkinleştirilmesi ve yenilikçi firmaların katma değeri yüksek ürünler üretmelerini hedefliyor.

Avrupa'nın "Dijital Gündem" stratejisi ile Türkiye'nin bilgi ve iletişim teknolojilerinde 2023 Vizyonu Kasım ayında İstanbul'da görüşülmüştü. Konferansta, Avrupa Komisyonu Lizbon Stratejisi ve Bilgi Toplumu Politikaları Direktörü Detlef Eckert konuşmasında Avrupa Konseyi'nin gelecek 10 yılı şekillendirecek olan Avrupa Birliği (AB) stratejisini belirlemiş olduğunu, stratejinin ilk adımı olarak da "Avrupa İçin Dijital Ajanda (gündem)" girişimini 2010 Mayıs ayında devreye soktuğunu belirtmişti. Eckert'in de dile getirdiği gibi "Dijital Gündem", akıllı, sürdürülebilir ve kapsamlı büyüme için Avrupa 2020 stratejisi altındaki önceliklerden birisidir. Bu ajandada, İnternet hızının artırılması ve birlikte işleyen uygulamalarla birlikte dijital bir pazar oluşturulması, bu pazar sayesinde sosyal fayda ve sürdürülebilir bir ekonomik sistemin geliştirilmesinin amaçlandığı vurgulanıyor.

Sanayileşme Stratejisi'ndeki katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi hedefinin gerçekleşmesi ile daha kaliteli iş gücünün ortaya çıkacağını düşünürsek bu nitelikli ve kaliteli iş gücü ile birlikte ortaya çıkacak ürünler, yurtdışı (online) pazarlara açılacaklardır. Bu da AB Dijital ajandasının temel amacı ile örtüşüyor.

Bu çerçevede gerekli yasal altyapının oluşturulmasıyla gelecek için ümit veren bir hat üzerinde yürüdüğümüz kanısındayız. Örneğin, Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu çerçevesinde önemli açılımlar elde edildi. Teknoloji Geliştirme Bölgeleri'nin zaman içinde sayısı artarken uzmanlaşma

da geliştirdi. 2010 Ağustos itibarıyla 39 adet teknoparkta 1.451 firmanın faaliyette olması bizlere büyük bir umut kaynağı oluyor. Zira bu teknoloji geliştirme bölgelerinde yürüyen 3 bin 799 Ar-Ge projesi içinde dünyaya örnek oluşturacak başarı öyküleri ortaya çıkmakta. Bu teknoparklar, 540 milyon doları aşan toplam ihracat kapasitesi ile şimdiden gelecek vaat ediyorlar.

Sanayi Tezleri (San-Tez) Programı kapsamında ise üniversitelerde ticarileşebilir ürüne yönelik çalışma yürüten akademisyenler destekleniyor. Bakanlıktan da açıklandığı üzere 2007'den bu yana başvurusu yapılan 760 projenin 317'si desteklenmeye uygun bulunmuş ve 41 proje sonuçlanmıştır. Bu projelerden de önemli çıktılar elde edildi.

Teknoparklardaki firmaların yüzde 58'inin bilişim ve yazılım alanına odaklı çalışıyor olmalarını bir sürpriz olarak görmemeliyiz. Microsoft olarak yıllarca yenilikçi yazılımlarımız ve teknolojilerimiz ile bireylerin ve kurumların mevcut potansiyellerini ortaya koyma çabamız, ekonomiye yüksek bir katma değer olarak geri dönerken, artık bilişimin sağladığı rekabetçi avantajların ve İnternet'in sağladığı imkânların profesyoneller tarafından anlaşılmiş olduğunu görüyoruz, bundan kıvanç duyuyoruz.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 10 ve daha fazla çalışanı olan girişimlerde yapılan araştırmaya göre 2010 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanım oranı yüzde 92,3, İnternet erişimi sahipliği ise yüzde 90,9 düzeyinde.

Rekabetin en belirleyici konularından biri olan verimlilik, özellikle KOBİ'lerimiz için bir sorun olmaya devam ediyor. Microsoft olarak KOBİ'lerimizin teknolojinin desteğiyle verimliliklerini yükseltmesini önemsiyor, bu açıdan sağlıklı bir bilgi işlem altyapısına kavuşmaları için onlara gerekli desteği veriyoruz. Kaynak sorunu yaşayan KOBİ'lerimiz için çeşitli finansman alternatiflerini de değerlendiriyoruz. Teknoloji politikaları geliştirilirken kaynak sıkıntısı yaşayan KOBİ'lerimize bu alanda açılım yaratacak imkânların genel anlamda ekonomiye de büyük faydası olacağı kanısındayız.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-Bilişimde ilerlemenin ilk koşulu özgün yazılımlar ve üretken yazılımcılardır. Microsoft Türkiye olarak yerel yazılım ekonomisine yatırım yaparken sürekli bu gerçeği göz önünde bulunduruyoruz. Türkiye'deki girişimcilerin yüzde 80'i donanıma, yüzde 20'si ise yazılıma yatırım yapıyor. Gelişmiş G8 ülkelerinde ise yüzde 30 donanım, yüzde 70 yazılım ve servisler şeklinde gerçekleşiyor. Bu denklemin değişmesi gerektiği kanısındayız.

TBD'nin hazırladığı 2010 Sektör Değerlendirme Raporu'nda da ifade ettiği gibi yazılım ve hizmetlerin pazar payı 2009 yılında yüzde 5,6 büyümüş olup bu trendin bu yıl da sürmesi bekleniyor. Ancak günümüzde hâlâ yazılım ve hizmetlerin toplam bilişim gelirleri içindeki payı Avrupa Birliği ortalaması olan yüzde 30'un çok altında olduğunu söyleyebiliriz, yenilikçiliğin öne çıktığı küresel ekonomide yazılım ve hizmetlerin oranı daha da artıyor. Bilişimde yenilikçiliğin artması için bu oranın yukarı yönde bir seyir izlemesi gerekiyor. Dolayısıyla bu doğrultuda, girişimcilerde ve kamuoyunda farkındalık yaratılması ve konuya ilişkin olarak gerekli adımların atılması önemlidir. Bu nedenle yazılımların hemen her alanda (eğitim, üretim, kamu hizmetleri...) hayata geçmesi

ve kitlelerin kolayca kullanabilmesini sağlamak kadar fikri mülkiyet haklarını geliştirmenin ve korsan yazılım kullanımını önleyecek bir kültürel iklimin yaratılmasını da önemli görüyoruz.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-Günümüzde katma değer en önemli bileşenlerini yenilikçi ürün ve hizmetler oluşturmaktadır. Bu nedenle Türkiye'de entelektüel sermayenin, hizmetin, emek ve bilginin ticari bir karşılığı olması gerektiğinde hemfikir olmalıyız. Bu açıdan baktığımızda ülke olarak kültürel ve yapısal bir değişiklik yaşamak mecburiyetinde olduğumuzu görmeliyiz.

İster özel sektör, ister kamu olsun Türkiye'de liderlik müessesesinin kararlarında ve iletişim faaliyetlerinde bilgiyi ve teknolojiyi öne çıkaran bir yaklaşım sergilemeleri gereklidir. Rekabet artık küresel ölçekte ve tüm eylem planlarında bu gerçeğin altını çizmek zorundayız. Buna ek olarak Türkiye'de üretilen her hizmetin artık güvenli bir şekilde İnternet'e taşınması zorunludur. Bu yönde atılacak her adımı açıkça desteklememiz ve önündeki engelleri hep birlikte kaldırmamız gerekiyor.

Son olarak tabii ki Türkiye BT sektörü de, büyük bir süratle çözüme, katma değere ve hizmete yönelik bir yatırım hamlesine yönelmek zorundadır.

-2011'de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

-Bilgi toplumuna giden yolda 2010 önemli adımların atıldığı bir yıl oldu. Örneğin, bizzat Sayın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın açıklamasıyla gündeme gelen Fatih Projesi. Okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretimi kapsayan Fatih Projesi, üç yıl içinde bu okulların bilişim altyapısını daha ileri bir aşamaya taşımaya hedefliyor. Bunun için öğretmenlerin donanım altyapısı konusunda hizmet içi eğitime alınacağı, öğretim programları bilişim teknolojisi destekli öğretime uyumlu hale getirileceği ve sayısal eğitim içeriğinin oluşturulacağı açıklandı. Microsoft bu projeyi, dünyada sayılı örnekleri olan, çok ciddi bir altyapı gerektiren ve eğitimde dönüşümü gerçekleştirecek bir proje olarak kabul ediyor. Bu çerçevede sahip olduğumuz tüm bilgi, tecrübe ve uzmanlığı Milli Eğitim Bakanlığı ile paylaşmayı arzu ediyoruz. Fatih Projesi, aynı zamanda bilişim sektörünün de katma değerli hizmet sunması için önemli bir fırsat oluşturduğu anlamına geliyor.

Bir başka önemli gelişme ise bu yıl Kasım ayında Türkiye'nin Uluslararası Siber Suç Sözleşmesi'ni imzalaması oldu. Avrupa Konseyi tarafından imzaya açılan bu sözleşme, siber suçlarla mücadele için gerekli yasal zeminin oluşturulması açısından önemli bir kilometre taşıdır.

Bu arada tabii ki e-Devlet projeleri alanında da büyük olasılıkla önümüzdeki yıla sarkması beklenen önemli gelişmeleri dikkatle izliyoruz. İçişleri, Milli Eğitim, Adalet, Sağlık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik bakanlıkları gibi kuruluşların e-Devlet Kapısı ve eylem adımlarına göre yapması gereken yatırımların çok büyük bir bölümü, sadece toplumun geniş kesimlerini ilgilendirmekle kalmıyor, aynı zamanda bu alanda katma değerli yeni işlerin de önünü açmaya aday görünüyor. Kamu ve özel sektörde İnternet ortamına hızlı ve etkili geçişle birlikte çevrimiçi hizmetler pazarı anlamında yeni iş fırsatlarının ve istihdam olanaklarının gündeme geleceği kanısındayız.

Nortel Netaş Genel Müdürü C. Müjdat Altay:

Türkiye, Ar-Ge ile küresel pazarda “farklılık” yaratmalı

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Türkiye, giderek güçlenen ekonomisi, genç ve dinamik nüfus yapısı ile dikkatleri üzerinde toplayan bir ülke. Bu özelliklerine ilaveten küreselleşmenin avantajlarını giderek daha iyi kullanan devlet ve özel sektör kurumları ile bilgi toplumuna dönüşümde kararlı görünüyor.

“Vizyon 2023” anateması Türkiye'nin bir teknoloji ülkesi olma hedefini yansıtır: “Cumhuriyetimizin 100. yılında, Atatürk'ün işaret ettiği muasır medeniyet seviyesine ulaşma hedefi doğrultusunda; bilim ve teknolojiye hâkim, teknolojiyi bilinçli kullanan ve yeni teknolojiler üretebilen, teknolojik gelişmeleri toplumsal ve ekonomik faydaya dönüştürme yeteneği kazanmış bir 'refah toplumu' yaratmak.”

Ayrıca 9. Kalkınma Planı, Hükümet programları, Hazine Müsteşarlığı 2009-2013 Stratejik Planı gibi devlet kurumları tarafından yayınlanan tüm orta ve uzun vadeli planlarda “Teknoloji”, “ArGe”, “Yenilikçilik” ve “Bilişim”, öncelikli olarak yer almakta ve mevzuat bu doğrultuda düzenleniyor. Bu noktadan hareketle teknoloji politikamızın var olduğunu söyleyebiliriz.

Ancak bu politika çerçevesinde oluşturulan uygulamaları içeren strateji ve planlarımızın küresel şartlara uygun bir dinamizm ile sürekli gözden geçirilmesi ve yaşatılması gerektiği görüşündeyim. Çünkü teknoloji, ülkemizi küresel rekabette başarılı kılarak farkındalık yaratacak en önemli faktördür. Bu durum, gelişmekte olan tüm ülkeler için geçerlidir ve her ülke kendi planına odaklanmış durumdadır. Dolayısıyla Türkiye küresel çapta gelişmeleri de incelemeli ve kendi planlarını sürekli gözden geçirerek, rekabet edebilirliğini koruyacak dinamizme ve hıza sahip olmalıdır.

Bir diğer önemli nokta ise teknoloji politikamızın tüm kurumlar ve bireylerimiz tarafından bilinmesi, paylaşılması ve toplumsal bir hedef olarak takip edilmesidir.

Türkiye, yüzde 45'i 25 yaş altında olan nüfusuyla çok ciddi bir potansiyele sahip. Bu potansiyelin kaliteli iş gücüne çevrilmesi, özellikle yazılım alanında geliştirilmesi ülkemizin önünü açacaktır. Bu potansiyeli açığa çıkarmak için; milli gelirdeki Ar-Ge payını artırmak son derece önemli. Dolayısıyla getirisi yüksek yatırımları, yani Ar-Ge yatırımlarını artırmak gerekiyor. Türkiye Ar-Ge ile küresel pazarda “farklılık” yaratmalı.

Ülkemizdeki eğitim sistemi, ulusal Ar-Ge hedeflerimiz ile örtüşmelidir. Eğitimde, küçük yaştan itibaren İngilizce'ye gereken önem verilmeli, bireyler küçük yaşta Ar-Ge, yenilikçilik ve girişimcilik faaliyetleri ile tanışarak inovatif fikirleri üretebilecek platformda yetişmelidirler. Eğitimin diğer aşamaları olan doktora ve master projeleri içinse Ar-Ge kaynağından mutlaka fon ayrılmalıdır. Kamu, özel sektör ve üniversite işbirliği ve teknopark merkezlerinin yaygınlaştırılması, bu

alanların verimli çalışmasının sağlanması teknoloji ülkesi olma yolunda önemli rol oynayacaktır.

Ayrıca, bilgi toplumuna ulaşma sürecinde hızla ilerleyebilmek için, yatırım olanakları ve koşulları yabancı yatırımcılara daha cazip hale getirilmeli. Uygulanan teknoloji politikaları çerçevesinde bu konuya mutlaka ağırlık verilmesi gerektiği görüşümdedir. Böylece Türkiye sahip olduğu coğrafi avantajın da etkisiyle teknoloji üretimi cazibe merkezi haline gelerek bölgesel bir güç haline dönüşecektir.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu?

-2010 yılında Ar-Ge'ye verilen önemin devam etmesi, Ar-Ge Kanunu'ndan yararlanan kuruluşların sayılarının artmasını çok önemsiyorum. Bu alanda TÜBİTAK ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ar-Ge Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen geniş kapsamlı teşvik programlarının da çok faydalı olduğuna inanıyorum.

e-devlet konusunda yapılan çalışmalar da istenilen performansta olmasa bile bilgi toplumuna dönüşümde büyük bir etken. 2011 yılında bu çalışmaların ivme kazanmasını bekliyorum.

Bir de altyapı yatırımlarından bahsetmemiz gerekiyor. Türk Telekom'un son beş yıldan bu yana gerçekleştirdiği genişbant İnternet erişim çalışmalarına hız vermesini büyük bir memnuniyetle izliyoruz. 6,5 milyon ADSL abonesinin, Türkiye'nin bölgede bu konuda kararlı adımlarla ilerlediğinin önemli göstergelerinden birisi olduğunu düşünüyorum. Ocak 2011'den itibaren İnternet kullanıcılarını VDSL2 teknolojisiyle 50 Mbps ve 100 Mbps hızlara taşıyacak olan Türk Telekom, ADSL2+ teknolojisiyle, erişim hızı 16 Mbps'ye kadar çıkacak. Mobil iletişimde 3G'nin süratle yaygınlaşması ve penetrasyonda sağlanan başarı ile birlikte tüm gelişmeler, ülkemizin bilgi toplumuna dönüşmesi yolunda yapılan ciddi hamleler.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için çözüm önerilerinizi sıralar mısınız?

-Bilişim sektörünün önünü açacak en önemli unsurun, sektörün inovasyon kabiliyetini artırması olduğunu düşünüyorum. Ancak sadece tasarım değil tüm süreçlerde benimsenmiş inovatif yaklaşım dünya ile rekabette bize eşit şartlar sunar.

İnovatif firmaların ekosistemlerinin bileşenlerini de inovatif kıldığı bilinen bir gerçek. Bu tür ortamlarda Ar-Ge yatırımları vazgeçilmez olurken yakalanan teknoloji seviyesi uluslararası işbirliği olanaklarının değerlendirilmesine de fırsatını sağlayacaktır.

Bilişim sektörümüzde alınacak stratejik kararlar, yapılacak Ar-Ge yatırımları yeni pazarlar oluşturmak, mevcut ürünleri geliştirip daha rekabetçi hale getirmek ve yeni iş imkânları yaratmak fikirlerini içerdikleri zaman dünya ile rekabette şanslı bir konumda olacağımıza inanıyorum.

-2011'de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz gelişmeler nelerdir?

-2004'ten bu yana bilişim sektöründe önemli gelişmeler izledik. Yukarıda da bahsettiğim gibi genişbant çok hızlı bir şekilde yaygınlaştı. Telli ve telsiz şebekeler üzerinden 16 milyon abone yüksek hızla İnternet'e ulaşabiliyor. Bu gelişim neticesinde önümüzdeki yıl, Türkiye'de bilgi ve iletişim ile mobil ve sabit iletişim teknolojilerinde yakınsamanın (convergence) hız kazanacağı şüphesiz. Önümüzdeki dönemde bilgi ve kişilere erişimimiz çok daha süratli ve verimli bir şekilde olacak. Ayrıca kişiden kişiye veya bilgiye erişimin yanı sıra makineler arası iletişim de yaygınlaşacak.

Katma değerli servisler ön plana çıkacak. Tabii bu ihtiyacın yazılım sektörü üzerinde çok pozitif bir etkisi olacak.

E-devlet Kapısı Projesi'nin etkin kullanımının da gerçekleşmesini bekliyoruz. E-devlet birçok yeni uygulamanın ortaya çıkmasını sağlayacak yeni yazılımlara yol açacak. Vatandaşın devlet hizmetlerine kolay erişimini sağlayacak projeler önem kazanacak. 2011'de Bilişim Sektörü'nün başarılı bir yıl geçireceğine inanıyorum.

OYTEK Genel Müdürü Altay Elbek:

Teknoloji politikasının devamlı ve partiler üstü geliştirilmesi gerekir

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Bugün dünyanın gelişmiş veya gelişmekte olan ülkeleri olarak adlandırılan ülkelere baktığımızda, uzun dönemli toplumsal, ekonomik ve siyasi hedefleri ile uyumlu bir bilim ve teknoloji vizyonu geliştirdiklerini görüyoruz.

Türkiye'de, 1960'larda planlı dönem ile başlayan teknoloji politikası oluşturma çabaları, 80'li yılların başında "Türk Bilim Politikası" adı altında yapılan çalışmalarla sürmüştür, 1993 -2003 yılları arasında "Türk Bilim ve Teknoloji Politikası" çalışmalarıyla önemli bir noktaya gelmiştir. Bu çalışmalarda DPT, TÜBİTAK, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu(BTYK), bilim ve teknoloji STK'ları, sanayi kuruluşları, üniversiteler gibi kurumların önemli çalışmaları oldu. Son olarak 2003-2023 yılları için Türkiye'nin Bilim ve Teknoloji Stratejileri Belgesi'nin hazırlanması kararı alınmış ve Vizyon 2023 Projesi ismi ile bir çalışma yapılmıştır.

Ancak bu çalışmalar, bazı önemli yasal değişikliklerin yapılmasına ve yeni bakış açıları getirmesine karşın hedefleri bakımından, toplumun tüm kesimleri tarafından benimsenmemesi ve ortak bir bakış açısı yakalanamaması sebepleriyle kalıcı yararlar sağlayamamıştır.

Gerek ülkeler gerekse firmalar, hızla değişen teknolojik, ekonomik ve siyasi şartlarda devam eden uluslararası rekabette güçlü olabilmek ve ekonomik krizlere karşı, en uygun stratejiyi belirlemek ve uygulamak durumundadırlar. Ülkemizde de son yıllarda bu konuda önemli adımlar atılmaktadır. Gündemde olan eğitim sistemindeki değişikliklerle normal liselerin meslek lisesi formatına sokulması iş bilen orta seviyedeki kişilerin endüstriye adapte olmasını sağlayacaktır. Aynı zamanda BT sektöründe veri giriş personelinden yazılım uzmanlığına kadar farklı dallarda eleman açığının da kapatılmasına yardımcı olacaktır. Türkiye için stratejik teknolojiler ile öncelikli Ar-Ge alanlarının belirlenmesi, BT'nin ülke gündemine girmesi, farkındalığın artırılması, sürece geniş ve etkin katılım ile siyasi iradelerden bağımsız olarak teknoloji politikasının devamlı ve partiler üstü olarak geliştirilmesi yapılması gerekenlerin başında gelmektedir.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-2010'da atılan en önemli adım, bilgi toplumuna geçiş sürecinde bilgisayarlaşma ve İnternet kullanım oranlarının geçen seneye göre artış göstermesi oldu. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)

verilerine göre geçen sene yüzde 30 olan İnternet kullanım oranı, yaklaşık yüzde 38 artarak bu sene yüzde 41,6'ya erişti. Ancak bu raporlara göre, bilgi teknolojileri alanında Türkiye, önemli gelişmeler sağlasa da Avrupa Birliği (AB) ile farkı kapatamamıştır. Rapora göre, düzenli İnternet kullanımı, hanelerde İnternet erişimi ve genişbant İnternet sahipliği konularında da AB, Türkiye'ye 2 kat fark atmış durumdadır ve bu fark da geçen zamana karşın kapanmamaktadır.

Bilgi toplumuna dönüşümde savunma sanayii, kamu, telekom ve bankacılık sektörünün yaptığı yeni yatırımlar da dönüşümü desteklemektedir. Son yıllarda Ar-Ge çalışmalarında da önemli bir artış gözlemlenmektedir.

Dünya ekonomik krizinin yaşandığı bugünlerde küresel krizin yönetiminde BT teknolojileri olanaklarından çok az yararlanılmıştır. Dünya Ekonomik Forumu'nun Küresel Bilgi Teknolojisi Raporu'na göre Türkiye, ağ toplumuna hazır olma derecesi (Networked Readiness) itibariyle 61. sırada yer almıştır. Aynı raporda Danimarka, birinci; İsveç, ikinci ABD ise üçüncü sırada bulunuyor.

2010 geneline bakıldığında ise Bilgi Toplumu Stratejisi'nin (BTS) eylem planları içerisinde bulunan 111 adet faaliyetin çoğunun bitirilmesine karşın 2010 itibariyle bitirilememesi ve e-Devlet Kapısı çalışmalarının istenilen seviyeye ulaşamayarak, gerçek bir portal özelliği taşıyamaması önemli bir noktadır.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-Yakın zamanda yasalarda yapılan değişiklikler bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri azaltmakla birlikte teşviklerin artırılması ve vergilerde yeni düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Ayrıca kişisel bilgisayar kullanımının yaygınlaşması hızının artırılması için gerekli önlemlerin biran önce uygulamaya geçmesi gerekmektedir.

-2011'de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

- Kredi kartları yerini başta cep telefonları olmak üzere diğer elektronik araçlara bırakmaya başlayacak,
- Güvenlikte ilerleme sağlanacak, sanallaştırma ve bulut bilişim yaygınlaşacak,
- BT Outsourcing giderek yaygınlaşacak,
- Wireless çok süratle artacak, kolaylaşacak ve ucuzlayacak.

SAP Türkiye Genel Müdürü Cem Yeker:

Tamamlayıcı yazılımlar, Türkiye'nin üzerinde duracağı bir alan olabilir

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Türkiye'de özel sektör, teknolojiyle birlikte büyüebileceğinin ve rekabet avantajı kazanabileceğinin artık farkında. KOBİ'ler de iş uygulaması yazılımlarına kriz döneminde dahi yatırım yaparak fark yaratmaya çalıştılar. Ülkemizde kamu kurumlarında geçtiğimiz yıllara göre e-dönüşüm projelerinin hızlandığını görüyoruz, fakat halen yeterli seviyede değiller. Bunların arttırılması ve Türkiye'nin e-dönüşüm sürecinin artık tamamlanması gerekiyor. Uygulanmaya çalışılan e-dönüşüm projelerinin yasal altyapısı ve ilgili yönetmeliklerinde sıkıntılar mevcut. Kamu ihalelerinin belli kural ve standartlara oturtulması, belirsizliklerin ve düzenli değişikliklerin sona erdirilmesi gerekiyor. Teknoloji projelerinin koordinasyonu, birbirleriyle ilişkisi, ihtiyaçların doğru tesbiti, geleceğe yönelik doğru kurguların yapılabilmesi için kamu kurumlarından, üniversitelerden ve teknoloji geliştiren özel sektör firmalarından temsilcilerin oluşturacağı uzman bir kurulun, düzenli aralıklarla teknolojik gelişmeleri değerlendirip Türkiye'nin teknoloji politikalarına yön vermesi gerekiyor.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-2010 yılında krizin de etkisini kaybetmesiyle kamu kurumlarında önemli projeler başlatıldı. Bu projelerin bazılarında SAP olarak da yer aldık ve devam eden projelere de katkı sağlamaya çalışıyoruz. Bu yılın en önemli dönüşüm projesi olarak, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından hizmete alınan e-fatura uygulamasını söyleyebiliriz. E-fatura uygulaması sayesinde şirketler sisteme kayıtlı olan diğer şirketlere elektronik ortamda fatura gönderimi ve kendilerine gelen elektronik faturaları online alma yeteneği kazanıyorlar. Bu kayıt dışı ekonomi ile mücadelede önemli bir adım.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-Bilişim sektörünün ülkemizde gelişmesi ve güçlenmesi, yatırım teşviki, Ar-Ge ve eğitim konularında yapılacak projelerle mümkün olacaktır. Türkiye teknoloji geliştirmekten çok; teknoloji kullanan bir ülke konumunda. Bu sebeple teknoloji geliştirme konusunda çok hızlı atılımlar, yaşamsal önem kazanıyor. Yazılım sektöründe özellikle de tamamlayıcı yazılım diyebileceğimiz,

büyük yazılımların eksik yönlerini tamamlayacak, sektörel açılım ve uyarlamalarını yapacak yazılımlar, Türkiye'nin üzerinde duracağı bir alan olabilir. Bunu yapabilmek için de büyük teknoloji firmaları ile yakın bir işbirliği içinde olmak, onların Türkiye'de Ar-Ge yatırımı yapması için gerekli yatırım ve teşvik ortamı sağlamak sektöre hız kazandıracaktır. Hem ülke ekonomisine hem de bilişim sektörüne katkı sağlayacak yabancı yatırımcıların, Türkiye'de faaliyet göstermeleri sağlayacak karar ve önlemlerin pozitif etki yaratacağına inanmaktayız.

Bunun yanı sıra teknoloji şirketlerine düşen öncelikli görevler ise üniversite işbirliği programlarına ağırlık vermek ve Türkiye'deki nitelikli iş gücünü etkin kullanacak yöntemler geliştirmektir.

-2011'de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

-Önümüzdeki yıllarla ilgili beklentilerimizi ve düşüncelerimizi 3 madde içinde sınırlamadan paylaşmak istiyorum.

Öncelikli olarak 2011 yılında, e-dönüşüm projelerinin artacağını, kişi ve kurumların bu uygulamalardan daha etkin biçimde faydalanacaklarını, teknolojinin iş geliştirme ve firmaları büyütme konusundaki öneminin daha da iyi anlaşılacağına inanıyoruz. Teknoloji kullanımı ile birlikte oluşan verinin ve bu verilerin doğru analiz edilerek tekrar yeni iş sonuçları yaratmak için kullanılmasının öneminin daha çok konuşulmaya başlanacağını düşünüyoruz. İş uygulaması çözümleri olarak da; e-fatura, Kurumsal Kontrol, Risk Yönetimi ve Uyumluluk, İş Zekası, Sürdürülebilirlik, Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) gibi çözümlere, şirketlerin ağırlıklı olarak yatırım yapacaklarını tahmin ediyoruz.

Turkcell Genel Müdür Yardımcısı Koray Öztürkler:

Vergilerin daha makul seviyelere çekilmesi sektörümüz için önemli

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Teknoloji ve iletişimin tüm iş yapış biçimlerini yeniden şekillendirdiği bir dönemde yaşıyoruz. Dünyada ekonomik ve sosyal anlamda gelişmiş ülkelerin tümü, genel ekonomi stratejilerini belirlerken bilim ve teknoloji vizyonuna paralel hareket etme konusunda oldukça dikkatli davranıyorlar. Teknoloji ile ilgili öngörülerini strateji belirlemede etkin bir araç olarak kullanıyorlar. Birçok ülkede uzun süreden beri Bilim ve Teknoloji Bakanlıkları var.

Türkiye'ye baktığımızda, teknolojinin bu denli geniş çerçevede ele alındığını söylemek zor ama, 10 yıl öncesine göre bu alanda ciddi bir gelişme olduğunu memnuniyetle görüyoruz. Ve önümüzde atılacak çok adım olduğunu düşünüyoruz. İlk olarak sağlıklı bir bilim ve teknoloji politikası ile stratejilerin tespit edilebilmesi için politikacılar, bilim adamları, kanaat önderleri ve bu alanda yatırım yapmaya kararlı, vizyonuyla ülkeyi şekillendirmeye aday büyük şirketlerin bir araya geleceği platformlar oluşturulması şart. Bu ortamları mümkün olduğu kadar teşvik etmek, bu sinerjiyi mutlaka yaratmak gerekiyor. 2000 yılında TÜBİTAK tarafından temelleri atılan "Vizyon 2023: Bilim ve Teknoloji Stratejileri" projesi ana teması, temel yaklaşımı ve bu kapsamda yürütülecek alt projelerin ayrıntılı içeriği ile atılmış önemli bir adımdır.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-Turkcell olarak uzun zamandır, genişbant teknolojisini ülkemizin bilgi toplumuna dönüşmesi yolunda çok önemli bir basamak olarak görüyoruz. Rakiplerimiz henüz Türkiye için çok erken derken, biz 3G'yi ülkemize kazandırmak için var gücümüzle çalışıyorduk. Dünyanın krizi en yoğun yaşadığı 2009 yılında biz 2,7 milyar TL yatırım yaptık ve yatırımlarımıza 2010'da da tüm hızıyla devam ettik. Sonuç ne oldu? Şu anda Türkiye dünyanın en iyi genişbant altyapılarından birine sahip. Diyarbakırlı bir vatandaşımız Paris'te yaşayan birinden 4 kat daha hızlı data indirebiliyor. Türk insan dilediği an dilediği yerden en hızlı şekilde bilgiye, İnternet'e, dünyaya bağlanabiliyor. 2010 yılında Turkcell'lilerin 3G'li yenilikçi ürün ve servislerimize gösterdiği ilgi mutluluk vericiydi. 2010'un 3. çeyreğinde geçen yılki rakamlara nazaran Kullanıcı Başına Aylık Ortalama Mobil İnternet Kullanımı yüzde 343 oranında rekor yükselme kaydetti. 16 ayda 9,4 3G abonesine ulaştık. 3G ile tanışma aşaması ve gösterilen bu ilgi bilgi toplumuna dönüş yolunda kaydedilen önemli gelişmeler...

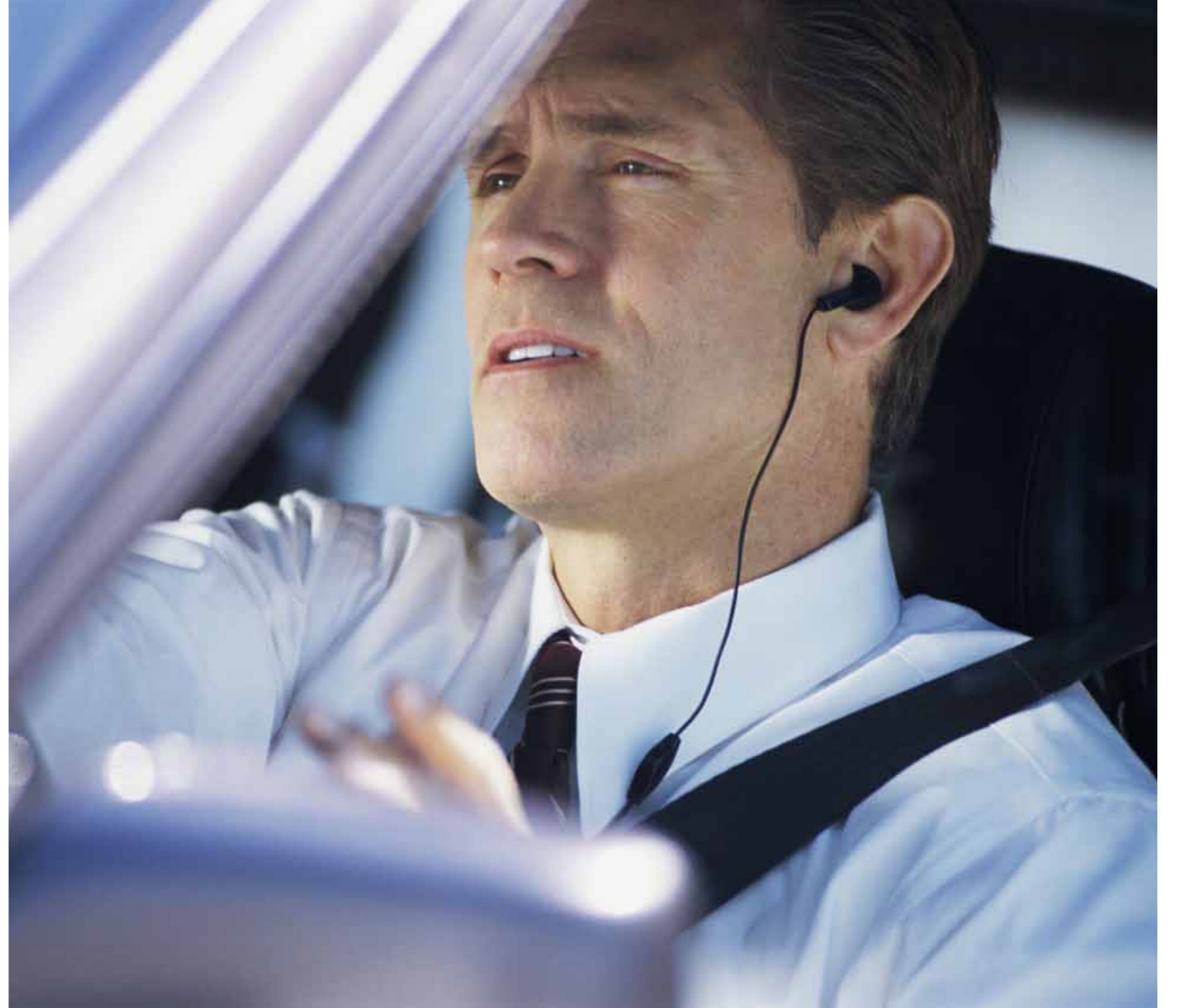
-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözümü önerinizi sıralar mısınız?

-Mobil iletişimde en yüksek vergi Türkiye'de. Yüksek vergilendirme sektörün büyümesine engel oluyor. Mobil İnternet'te vergi, sabitle eşitlenemedi, sadece faturalı mobil abonelerde bu mümkün oldu. Abonelerimizin yaklaşık yüzde 75'inden fazlasını oluşturan ön ödemeliler için hâlâ yüzde 25 ÖİV ödenmektedir. Bu sorunun çözüme kavuşması, genişbant İnternet'in gelişimi için hayati önem taşımaktadır. Mobil servislerin kullanım maliyeti üzerindeki en yüksek vergi oranı ülkemizde uygulanmaktadır. Ülkemizde yüzde 57,53 oranında uygulanmakta olan vergiler birçok gelişmiş veya gelişmekte olan ülkede ortalama yüzde 17 seviyesinde uygulanmaktadır. Mobil hizmetler üzerinden alınmakta olan vergiler, özellikle düşük gelir seviyesine sahip kullanıcılar üzerinde büyük bir baskı oluşturmakta ve sektörün büyümesine engel olmaktadır. Yine Telemetri adı verilen "machine to machine" uygulamalarda (yalnızca data hattı kullanan makinelerde) alınan ilk abonelik vergilerinin yüksekliği, pazarın gelişimini engelliyor. Telemetri pazarının büyümesine en büyük engel, kendi gelirinin 5 katı büyüklükte bir vergi yükünün bulunması. Vergilerin daha makul seviyelere çekilmesi sektörümüz için önemli.

Gençlerimiz teknolojiyle 24 saat iç içe ve onlardan çok yaratıcı fikirler çıkıyor. Sanayi-üniversite işbirlikleri bilişim sektörünün gelişimi için hayati öneme sahip. Ayrıca yaratıcı fikirlerin yarıştığı yarışmalar, iş dünyası-hükümet-fikir önderlerini bir araya getiren organizasyonlar konunun gündemde tutulması ve tüm tarafların bir araya geldiği tartışma platformları oluşturabilmek gerekiyor.

-2011'de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

-3G ve mobil İnternet penetrasyonunda artış, vergilerin daha makul seviyelere çekilmesi ve bir önceki sorunuzda bahsettiğim gibi sektöre olumlu katkısı olacak organizasyonların çoğalması da 2011'den beklediklerimiz arasında...

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Başkanı Menteş:

Kurulacak müsteşarlıkla, yazılım üretim ve ihracatının önü açılmalı

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Başkanı Turhan Menteş, "Türkiye'de bilişimle ilgili telaffuz edilen, öngörülen, yapılmaya çalışılan her konunun ya ilk söyleyicisi, ya ilk uygulayıcısı, ya ilk önereni, ya ilk raporlayanı ya da ilk girişimde bulunanı olduk" dedi.

Menteş, sektörün 89 üst düzey yöneticisinin katkılarıyla hazırlanan "2010 Değerlendirme Raporu"yla, yine Türkiye bilişim teknolojileri (BT) sektöründeki tarafların ilgisini çekmeyi, siyasi iradeyi, BT sektörü üzerine politika belirleyici kararları alanları destekleyip yol gösterici olmayı amaçladıklarını söyledi.

Değerlendirme Raporu'nda da belirtildiği gibi 2010'da, kamu BİT yatırımları için ayrılan payın önemli ölçüde azaldığına işaret eden Menteş, devlet eliyle gerçekleşmesi gereken e-devlet projelerinin en iyi olasılıkla 2011 içinde tamamlanması halinde bile BT ürünlerinin kullanımına yönelik yaygınlığın kısa vadede sağlanamayacağını görüldüğünü vurguladı.

Türkiye'de E-devlet konusunda çok ciddi çalışmalar yapıldığını anlatan Menteş, bilişim sektörünün yaklaşık yüzde 50'den fazla büyüklüğünün 20 yılı aşkın süredir kamu projelerine ayrıldığını ve Avrupa'da bile olmayan e-devlet uygulamalarının gerçekleştirildiğini bildirdi.

Diğer sektörleri tetikleyici bir özellik taşıyan bilişimin 20 yıldır büyüme hızının yavaşladığını

Bilişimin "stratejik sektör" olarak tanımlanmasını isteyen Menteş, yazılım üretim ve ihracatının önünü açacak politika ve stratejilerin özel sektörle birlikte acilen belirlenmesini önerdi.

ama küçülmediğini belirten Menteş, fiziki dönüşüm kadar fikri dönüşümün de yaygınlaşmasının önemli olduğuna işaret ederek, raporda da değinildiği gibi "siyasi iradenin desteğinin en üst düzeyde sağlanmasının" önemli olduğunun altını çizdi.

Yazılım ihracatını ölçecek sağlıklı göstere ihtiyacının giderilmediği, yazılım ihracatını teşvik edici düzenlemelerin yapılmadığının altı çizilen raporda, yeni yürürlüğe sokulan İsteğe Bağlı Tescil Yönetmeliği'nin fiziki koşulları ve kaynak kodunu korumak konusunda atılan ilk önemli adım olduğu ancak ihtiyaçları karşılamadığı belirtildi. Raporda bilişim alanındaki vergi oranlarının sektörün büyümesini engellemenin yanı sıra bilişim toplumuna giden yolda Türkiye'yi yavaşlatmaya devam ettiğine dikkat çekildi.

"Ülkemizde kişisel bilgisayar kullanımının yaygınlaşma hızının artırılması için gerekli önlemlerin bir an önce uygulamaya geçmesi yaşamsal önem arz etmeye devam etmektedir" denilen Bilişim 2010 Değerlendirme Raporu'nun "Ne yapılmalı?" bölümünde "Son Söz" başlığı altında şu ifadeler yer aldı:

"2010 yılı içinde gerçekleşen ve gerçekleşmeyenlere baktığımızda ülke hedefi olarak gördüğümüz "Bilişim Toplumuna" ulaşılmasında daha yolumuzun olduğu görülmektedir.

Ülkemizin bilgisayar okur-yazarlığını artırmak için çok hızlı hareket etmek zorunda olduğunu bu yıl da tekrar vurgulamak gerekmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarındaki okuma-yazma seferberliği gibi bir bilgisayar okur-yazarlığı seferberliği başlatılarak toplumumuzun büyük kesiminin bu teknolojileri kullanabilir hale getirilmesi "Bilişim Toplumu" yolunda atılacak önemli bir adım olacaktır. Buna paralel olarak atılacak önemli bir diğer adım da, kullanıcılara katma değer sağlayacak yararlı içeriklerin geliştirilmesidir.

Türkiye'nin 21. Yüzyılda etkin bir dünya gücü olarak var olabilmesi ancak ve ancak kendi teknolojilerini üreterek uluslararası rekabet edebilen bir konumdaki bir bilişim sektörüne sahip olmasıyla mümkündür. Bunun için Devletimizin Bilişim Sektörünü stratejik sektör olarak tanımlaması ve ölçülebilir hedeflerini belirlemesi gerekmektedir. Bu hedeflere ulaşmada tüm STK'lar, üniversiteler ve özel sektör bir bütün olarak kenetlenmelidir ve devletimize her türlü desteği verecektir.

Ulusal Yazılım Türkiye'nin öncelikli ve stratejik sektörü ilan edilip sektöre münhasır bir müsteşarlık kurularak yazılım üretimi ve ihracatının önünü açacak Ulusal Yazılım Politikaları ve Stratejileri, Özel Sektörle birlikte acilen belirlenmelidir."

Türkiye Bilişim Güvenliği Derneği (TBGD) Başkanı Dr. Nafiz Ünlü:

Berberce genel bir teknoloji politikası oluşturulmalı

TBGD Bilişim Güvenliği
Derneği

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Türkiye'nin uyguladığı genel bir teknoloji politikası yoktur. Olmayan teknoloji politikalarımız kısmi veya boşluklar halinde parça parça uygulanmaya çalışılsa da başarılı olmamıştır. Yapılmak istenen teknoloji politikaları da yerel veya genel siyasi otoritelerden etkilenmektedir. Öncelikle bir bilim kurulu toplamalı veya toplanmalı, bu kurulun önderliğinde STK'larla beraber genel bir teknoloji politikası oluşturulmalıdır. Bu konuda yurtdışı örneklerden de yararlanmak gerekir.

-2009'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-İnternet kullanıcılarının artırılması ve 3G'nin gelmesiyle bu teknolojinin yaygınlaşması için yapılan kampanyalar ile, okullarda bilgisayar kullanımının yaygınlaştırılması bu tür çalışmalar bu konudaki en önemli adımlar olarak görülebilir. Ancak bunlar sürekli olan teknolojik gelişme çabalarıdır. Bu çalışmaların birçoğu yurtdışı kaynaklı olup Türkiye'ye özgü değildir. Dolayısı ile bu çalışmalarının ulusal kaynaklı olmasında yarar vardır. Asıl yapılması gereken kendi havuzumuzu kendimiz oluşturmalıyız. Kendi teknolojimizi kendimiz üretmeye başlamalıyız. Türkiye bu sektörde konuşmaya başlarsa biliyorum ki belli bir zaman sonra sektöründe dünya lideri olacaktır. Ayrıca bunun Türk toplumunun gelişmesi ve aydınlanması için önemli bir adım olacağı da açıktır.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

- Sektörün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri şöyle sıralayabilirim:

1. Teknolojik açıdan dışa bağımlı olma,
2. Teknoloji politikasının olmaması,
3. Teknoloji merkezlerinin olmaması,
4. İhracata yönelik teşvikin bulunmaması,
5. Devlet desteklerin bilişim sektörüne de verilmemesi,
6. Gelir vergisi, SSK kolaylıklarının sağlanmaması.

Sıraladığımız sorunlar halledilirse bilişim sektöründeki gelişmeler hızlanır. Bilişim sektörü ekonominin motoru olur ve beklenen veya özlenen noktaya gelebilir.

-2010'da bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

-Bu konuda iktidarın teknoloji politikaları etkili olacaktır. Bunları sıralamak ise zor olacaktır.

Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) Başkanı Turgut Gürsoy:

Teknolojik bilgi üretimine, ileri teknoloji ve bilgi kullanan sanayi ve hizmetlerde yoğunlaşmaya önem vermeliyiz

- Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Türkiye'nin günün şartlarına uygun olarak güncellenen, ülkemizin kalkınması ve rekabet gücünün artırılmasında teknolojik gelişimi temel halka olarak kavrayan, planlanmış, sürekliliği sağlanmış ve uygulamaya geçmiş kapsamlı bir teknoloji politikasının varlığından söz etmek olanaklı görünmemektedir. Bu konuda pek çok olumlu adım atılsa da kapsamlı bir programa hâlâ ihtiyaç vardır. Öncelikle yapılması gereken şey, Türkiye'de Bilgi ve İletişim Sektörü'nün Stratejik Sektör olarak seçilmesidir.

Türkiye, ekonomik büyüklük açısından dünyanın ilk 20 ülkesi arasında yer alıyor. Toplam ihracat rakamımız 100 milyar doları ve ekonomik büyüklüğümüz 700 milyar doları aştı. Türkiye'de kamu politika ve stratejileri, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında en büyük ilk 10 ekonomi içinde yer almak, ihracatımızı 500 milyar dolar seviyelerine çıkarmak üzerine yatırımlarını planlamaktadır. 2023'te dünyada en büyük ilk 10 ekonomi arasına girebilmek, ihracat hedeflerimizi yakalayabilmek için, büyüme potansiyeli olan, yüksek değer yaratabilecek ve hızlı büyüme yakalanabilecek stratejik sektörlerin belirlenmesi gerekmektedir. Türkiye'nin mevcut sanayi ve hizmetlerdeki rekabetçi gücünü ve ekonomik hedeflerini doğrudan etkileyebilecek en stratejik sektör bilgi ve iletişim teknolojileridir.

Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) sektörü, stratejik sektör olarak devletin tüm kurumları ve Türkiye ekonomisinin tüm paydaşları ile koordineli olarak, bir devlet politikası çerçevesinde büyümemizin temeli olarak konumlandırılmalıdır. Türkiye ekonomisinin, uluslararası düzeyde daha iyi rekabet edebilir ve bu rekabeti sürdürebilir bir noktaya taşınabilmesi için, teknolojik bilgi üretimine, ileri teknoloji ve bilgi kullanan sanayi ve hizmetlerde yoğunlaşmaya önem vermemiz gerekmektedir. Türkiye nüfusunun yarısı 30 yaşının altındadır ve bu bize özellikle Avrupa ülkeleri nezdinde bilgi toplumu olma hedefinde avantajlı duruma getirmektedir. Bizi bilgi temelli topluma taşıyacak en büyük gücümüz, en büyük sermayelerimiz, genç nüfusumuz ve büyük pazarımız olacaktır.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

GELECEK İÇİN BİLİŞİM
KOBİ DÖNÜŞÜM PROJESİ

TÜBİSAD
BİLİŞİM SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

KOBİ'lerin verimliliklerini artırmalarının,
ürün ve hizmetlerini daha geniş kitlelere ulaştırmalarının,
krizden daha güçlü çıkmalarının yolu,
bilgi teknolojilerinden etkin biçimde yararlanmaktan geçiyor.

avea intel Microsoft TTK

"Gelecek için Bilişim"

Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD), KOBİ'lerin Türkiye çapında teknolojiye etkin biçimde yararlanarak büyüme ve gelişmelerine yardımcı olmak amacıyla Intel, Microsoft ve Türk Telekom Grubu'nun desteğiyle bir e-dönüşüm projesine imza attı. TÜBİSAD, "Gelecek için Bilişim" adlı projeye KOBİ'lere ve KOBİ'lere hizmet sunan bilişim bayilerine yeni bir teknoloji vizyonu kazandırmak için yola çıktı.

-2010 yılında sektör olarak beklediğimiz ancak gerçekleşemeyen ve 2011 yılı içinde gerçekleşmesini beklediğimiz 3 yasal düzenleme var. Halen TBMM gündeminde olan bu düzenlemelerin en kısa süre içinde yasallaşmasını bekliyoruz. Bu yasal düzenlemeler hem sektörün sağlıklı büyümesi hem de e-Devlet yolunda Türkiye'nin hızlı ilerlemesi için önemli gördüğümüz konuları kapsamaktadır. Birinci beklentimiz, Kamu İhale Kanunu'nda (KİK) gerekli değişikliklerin yapılması. 4734 Sayılı KİK'in "ekonomik açıdan en avantajlı" olma ilkesi, kamu kurumları tarafından "fiyatı en ucuz olan" şeklinde algılandığından, "kalite", "performans" ve "toplam sahip olma maliyeti" gibi çok önemli unsurlar dikkate alınmamakta. Kamu kurumları, en iyisini almak konusunda da esnekliğe sahip olmadıkları için kendilerini en ucuzunu almak zorunda görmektedir. Kanunundaki "ekonomik açıdan en avantajlı" olma ilkesi, "fiyatı en ucuz olan" şeklinde değil "toplam sahip olma maliyeti en düşük olan" şeklinde anlaşılabilir bir yapıya kavuşturulmalıdır. BİT alımları diğer mal ve hizmet alımlarından farklı özellikler göstermektedir. Yine aynı şekilde BİT alımlarında birden fazla mal ve hizmetin bir arada alınma ihtiyacı, bu alımların revizyonu, takibi, güncellenmesi, bakım ve onarımı iç içe geçen süreçler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tüm bu durumlar dikkate alındığında BİT alımlarında özel düzenlemelere yer verilmesi, kamu menfaatine olarak, iş gücü ve zaman kaybını önlemede, kamu harcamalarının azalmasına bir araç olarak karşımıza çıkabilecektir.

Özünde mevzuat açısından çok önemli eksiklik ya da aksaklıklar olmamasına ve KİK yasası, mevcut durumun aksini hedeflemesine rağmen, uygulamalar farklı olmaktadır. Bu nedenle KİK Yasası'nda değişikliklere gidilmesine ihtiyaç vardır. Aksi takdirde bilişim alanındaki kamu ihalelerinin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesi ve sonlandırılması çok zordur. Yasanın şu an uygulandığı şekliyle bilişim sektörümüzün de gelişmesi zor görünmektedir.

İkinci beklentimiz: "Kamu Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın yasallaşması.

TÜBİSAD olarak, TBMM Adalet Komisyonu'nda bulunan ve geniş adıyla "Kamu Hizmetlerinin Hızlandırılması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" olarak bilinen, kamuoyunda "Torba Kanun Tasarısı" olarak adlandırılan kanun tasarısının bir an önce yasallaşmasını bekliyoruz. Bu kanun, Türkiye'de e-devlete hayat verecek, Türkiye'yi bir üst lige taşıyacaktır.

Türkiye, E-Devlet ve e-dönüşüm konusunda Avrupa Birliği (AB) ortalamasının oldukça gerisindedir. "Torba Kanun" ile E-Devlet projelerini çok hızlı hayata geçirme ve aradaki farkı kapatma ve hatta girişimci ve iyi eğitilmiş, genç nüfus avantajlarını kullanarak, 2023'te Avrupa'nın bir adım önünde geçme olanağı doğacaktır. Meclis'ten bu kanunu en kısa sürede yasallaştırarak Türkiye'nin ekonomik alandaki ivmesine de katkı yapacağını düşündüğümüz bu önemli adımı atmasını istiyoruz.

Yeni tasarının yasalaşması ile ıslak imza yerine geçecek elektronik imza altyapısını kullanan pek çok proje hayata geçecek; mahkemelerde dava açmaktan, pasaport alımına kadar pek çok resmi işlem tamamen elektronik ortamda yapılacak ve belgeler elektronik ortamda saklanacak. Böylece devlet hizmetlerindeki verim de artacaktır.

Üçüncü beklentimiz ise, Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) bir an önce yasallaşması. Kamu Yönetimi ve Ticaret işlemlerinde ekonomik gelişmelere uygun ve teknolojiyi teşvik eden Yeni Ticaret Kanunu ivedi olarak uygulamaya konulmalıdır. TTK Tasarısı'nda, bilişim sektörünün yanı sıra, iş hayatını getirdiği yenilikleri dikkate alınarak pek çok değişikliği öngörmektedir. Bu gelişmeler e-devlet, e-toplum hedeflerine de büyük katkılar yapacaktır.

Bilgi açısından en zengin olduğumuz bir dönemde, küresel ekonominin ani değişimlere açık olduğu ve sınırlarının olmadığı bir dünyada yaşıyoruz. Dünya ekonomisi ile entegre olma, yüksek ve sürdürülebilir büyüme oranları ile ekonomik istikrarın sürekli kılınması hedefi doğrultusunda; şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri üzerine kurulu olan yeni TTK Tasarısı'nın yasallaşmasıyla toplumun tüm paydaşlarının bilgiye erişebilirliği ve çıkarlarının korunması da sağlanacaktır.

Örneğin, Yeni TTK Tasarısı'nda, iş hayatının gerekleri dikkate alınarak, görüntü ve ses aktarımı suretiyle yönetim kurulu toplantısının yapılmasına imkân tanınmıştır. Her sermaye ortaklığı açısından, bir web sitesi kurmak ve bu yolla menfaat sahiplerini şirket hakkında bilgilendirmek yükümlülüğü öngörülmüştür.

Yine yeni TTK Tasarısı, teşebbüsler arasında yazışmalar bakımından çok önemli bir reforma yer vermektedir. Tarafların birbirleriyle anlaşması kaydıyla, teşebbüsler birbirleriyle yapacakları

yazışmaları, karşılıklı olarak yürütecekleri ihbarları ve ihtarları, birbirlerine gönderecekleri faturaları, teyit mektuplarını elektronik yoldan gönderebileceklerdir. Tüm bunlar yeni Türk Ticaret Kanunu'nun getirdiği önemli değişikliklerden birkaçıdır. TÜBİSAD olarak bu yeniliklerin bir an önce hayata geçebilmesi için, kanunun süratle yasalaşmasını istiyoruz.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-BİT sektörünün büyümesinde, diğer sektörlerde yaygınlaşmasına ve değer üretmesine engel olan temel konular ve tüm ilgili paydaşlarla koordineli olarak çözümlenmek için öncelikle atılması gereken adımlar şunlardır:

1.) Kamuda tek muhatap olması

Temel misyonu, Türkiye'de bilgi teknolojileri ve iletişim sektörünün büyümesini sağlayacak strateji ve politikaların geliştirilmesi için muhatap organizasyonun netleştirilmesi gerekmektedir.

Bu organizasyon ile BİT sektörü için:

- Makro stratejilerin planlanması, uygulama hedeflerinin belirlenmesi ve izlenmesi,
- Kamu ve özel sektör ile koordinasyon gerçekleştirilmesi,
- Değişim yönetimi ile tüm stratejilerin şartlara göre güncellenmesi, sağlanmalıdır.

2.) Talep artışının sağlanması

Türkiye ekonomisinde üretkenliği sağlamak için bilgi teknolojileri ve iletişim sektörünü geliştirecek "Talep" bazlı politikaların devreye alınması gerekmektedir. Talep artışı için:

- Nitelikli istihdam artışı, ekonomik büyüme ve bilgi toplumuna geçişte en büyük etkiye sahip olan genişbantın yaygınlaştırılması,
- Kamunun kendi içinde sürdürdüğü hizmetleri ve kamu E-Dönüşüm projelerinin özel sektöre yönlendireceği dış kaynak modellerinin teşvik edilmesi,
- Evrensel Hizmet ve Ar-Ge fonlarının kanunda yeri olduğu gibi kullanılması,
- Kamu yönetimi ve ticaret işlemlerinde ekonomik gelişmelere uygun ve teknolojiyi teşvik eden

Yeni TTK'nin yasalaşması,

- Kamu ve özel sektör on-line uygulamalarının teşvik edilmesi.

3.) Pazarda serbest rekabetin desteklenmesi

Bilişimde liberalleşme sağlanması ve devlet alımları sektöre özel yöntemlerle yapılması gerekmektedir. Serbest rekabet şartlarının oluşması için:

- KİK'in, inşaat sektörü dinamikleri ile değil bilişim sektörüne özel kurullarla mal, hizmet ve danışmanlık olacak şekilde güncellenmesi,
- Türksat, TÜBİTAK gibi devlet kurumları ve vakıfların, ayrıcalıklı konumlarını özel sektör ile rekabet etmek için kullanmaları engellenmesi.

4.) Sektör üzerindeki vergi yükünün azaltılması

BİT sektöründeki vergilerin büyümeyi teşvik edecek, derinleşmeyi sağlayacak ve ihracatı güçlendirecek şekilde değiştirilmesi için:

- İletişimdeki karmaşık mevzuatın sadeleştirilmesi (8 çeşit vergi ve ücret kalemi),
- Yazılım sektörünün tümüyle vergiden arındırılması,
- Bilgisayarın özellikle eğitim sektöründe, KDV oranlarının eğitim malzemeleri ile aynı oranda kabul edilerek, yeniden düzenlenmesi,
- Yüksek hızlı genişbant üzerindeki verginin azaltılması (Genişbanta yapılan her bir TL vergilendirme beş TL'lik bir kayıp ortaya çıkarmaktadır).

5.) Girişim sermayesi sektörünün desteklenmesi

Yüksek getirili teknoloji sektörünün gelişmesi ve girişimci kültürün güçlendirilmesi için "Girişim Sermayesi" oluşumunun hızlandırılması için:

- Kamu özel sektör işbirlikleri ve yatırımları yapılarak sektörün oluşturulması,
- Sermaye ve finansmana erişemeyen inovasyon odaklı şirketlerin Ar-Ge faaliyetlerinin ticarileşmesi.

Türkiye Bilişim Vakfı (TBV) Başkanı Faruk Eczacıbaşı:

“Katılımcı” bir yaklaşımla, geçmişin hatalarına düşmeden ileriye bir atılım yapılmalı

-Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa, bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Sanayi Devrimi dönemindeki buharın yerini, bugünün modern teknolojisinde bilişim almış bulunuyor. Bilişim, içerdiği bütün bilgi ve iletişim teknolojileriyle bir bütündür. Ve hayatın akla gelebilecek her alanına, her santimetrekaresine girmiştir. Buzdolabından otomobile, tanktan saate kadar bilişimin irili ufaklı parçaları günlük hayatta bize yardımcı. Bu durumda, teknolojiyi tek başına bir oluşum olarak alamayız. Bilişim ve teknoloji demek lazımdır.

Ülkemizde bilişim ve teknolojiye bir strateji belirlemek amacıyla, iyi niyetli girişimler yapıldı. 1998'de Ulaştırma Bakanlığı'nın yönlendirmesinde Türkiye Ulusal Enformasyon Altyapısı (TUENA) çalışmaları yapıldı. 2002 ve 2004'te iki kez Bilişim Şurası toplandı. Bütün bu çalışmaların raporları yayınlandı. Ama bunları takip edecek mekanizma ortada yoktu. 2004'te Türkiye Bilişim Vakfı ve Türkiye Bilişim -Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜBİSAD) birer Bilgi Toplumu Stratejisi (BTS) hazırladılar. Ancak bu kez, kamu ilgi göstermedi. Neticede, Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) açtığı ihaleyi kazanan Peppers and Rogers danışmanlık şirketi, 1.5 yıllık bir çalışma sonucunda Bilgi Toplumu Stratejisi (BTS) ve Eylem Planı hazırladı. Ama bu kapsamlı çalışma ne yazık ki bütüncül olmadı. Eşgüdüm eşliğinde uygulanamadı. Tamamlanamadı. Diğer uygulanamayan plan ve projeler gibi onların yanında, tozlu raflarda yerini aldı.

Bir strateji uygulanamadıysa da, ülkemizde geniş anlamda Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK) ve dar anlamda e-Dönüşüm Türkiye İcra Kurulu, teknoloji politikasının yol haritalarını çeşitli enstrümanlarla ortaya koydu. Bunlara, "Türk Bilim Politikası 1983-2003" ve onu izleyen "Türk Bilim Politikası 1993-2003" ile biraz önce sözünü ettiğim "Bilgi Toplumu Stratejisi" ile "Vizyon 2023" belgeleri örnektir. Bu yol haritaları, küresel doğruları, ülkemizin gerçekleri özelinde ele alarak rasyonel çıkış noktaları önerdiyse de, bu kıymetli belgelerdeki önerileri gerçekleştirme yönünde adımlar yeterli olmadı. Bu belgeleri oluşturmak için harcanan adam/saat zaman, enerji, heves ve beklentiler sonuç veremedi.

Toplumsal mutabakat ve siyasi iradenin sahiplenmesi olmadan, iş dünyası-siyasetçiler ve bürokrasi, kendine düşen sorumluluğu yüklenmeden, teknoloji politikalarının bütün tarafları arasında rol ve sorumluluk dengesi iyi kurulmadan yapılacak her türlü girişim yine sonuçlanamaz. Bu nedenle, bu konularda uygulama ve süreklilik adına kurumsal ve katılımcı yönetim modeli benimsenmek zorunludur.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-Bilgi toplumuna doğru atılan adımlar, eğitimden geçer. Eğer bugün, 15 yaşındaki Türk ortaöğretim gençleri, sözel-sayısal ve fen sorularını anlama ve bunlara doğru yanıtı düzenleme (eski dille muhakeme dediğimiz) işleminde, 35 Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ülkesi arasında, kısaca PISA olarak bilinen ve OECD ülkelerinde belli yıl aralıklarıyla yapılan Uluslararası Öğrencileri Değerlendirme Programı'nda 33. sıradaysa, bir sistem hatası var demektir. Son araştırmada Türk öğrenciler 800 puan üzerinden neden sözelde acaba 464 puan alabiliyor? Neden matematikte 445 puanda kalıyor? Neden fende 454 puanda kalıyor?

Ve bu geride kalış, daha kaç yıl sürecek? Ama esas sorulması gereken soru elbette şu olmalı: Bu geride kalışı ne zaman ve nasıl ileriye doğru çevireceğiz? Bunu, her sınıfa her öğrenciye birer laptop da verseniz acaba çözebilir misiniz? Bence, her öğretmene de aynı şeyi yapsanız çözemezsiniz. Bence, bilgi toplumuna giden yolda sağlıklı adım atmak, eğitim sistemini gerçekten çağdaş içerikle donatmak ve öğrencilere, beyinlerinin en plastik olduğu, yani öğrenmeye en uygun oldukları bu yaşlarında eleştirel düşünebilen, kendini geliştirmeyi ilke edinen ve okumayı-öğrenmeyi bir külfet değil "hayat boyu eğitim" in gereği olduğunu idrak etmelerini sağlayan yepyeni bir eğitim düzenine geçerek yapılabilir.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için çözüm öneriniz nedir?

-Türkiye, bilişimde bir çekim merkezi değil. Bir Hindistan, İrlanda, İsrail değil. Dünya Ekonomik Forumu'nun 2009-2010 dönemini değerlendiren Küresel Bilgi Toplumu Teknoloji Raporu'na göre Türkiye üç yıl önce (2007) 127 ülke arasında 55. sıradaydı. 2008-09 döneminde 134 ülke arasında 61. sıraya geriledi. Son 2010 döneminde 133 ülke arasında 69. sıraya indi. Bu veriler, Türkiye'nin bilişim açısından bir cazibe merkezi olması için atması gereken çok adım olduğunu, ve bu adımların koşar adım şeklinde olması gerektiğini gösteriyor... Ülkemizde bilişim tüketimi yavaş yavaş artıyor, bu iyi. Ancak, bu artışla bilgi arama-tarama-üretmeden ziyade, Facebook ve MSN gibi pasif eğlence-boş zaman geçirme amaçlı kullanıldığını biliyoruz. Bizzat Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Sayın Acarer, "İnternet kullanıcı sayısı 35 milyona çıktı. Ama 15 yaş üzeri her 3 kullanıcıdan biri, haftada 50 saat oyun oynuyor" diyerek durumu özetlemişti (24 Şubat 2010)... Ve belki sorunuza yanıt olarak son olarak şunu da ekleyebilirim: Yerel yazılımcıların küresel düzeyde rekabet edebilecek yazılımlar üretmelerini sağlayacak "gerçek" teşviklerin uygulanması gerekli... Aynı şekilde bilişim hizmetlerinin sağlanmasında da (örneğin çağrı merkezleri) aynı önlemler alınabilir.

-2011'de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz gelişme nedir?

-Birinci sorunuzda yanıtladığım noktaya dönmek istiyorum: 2011 seçiminden sonra hükümetin, kapsamlı ve gerçekçi bir BTS hazırlamak üzere niyet beyan etmesini, bunun hazırlanması için sadece kamu değil fakat sivil toplum örgütleri ve bilişim sektörünü de muhatap kabul ederek "katılımcı" bir yaklaşımla, geçmişin hatalarına düşmeden ileriye bir atılım yapmasını diliyorum. Bence bu samimiyetle sağlanabilirse ve ortaya çıkacak bir strateji gerçekten uygulanırsa, hedeflere varılırsa, kaybettiğimiz zamanı telafi edebiliriz.

TTNet Genel Müdürü Tahsin Yılmaz:

“Yeni Nesil Şebekeler” konusunda bir yol haritası hazırlanmalı

- Sizce Türkiye'nin uyguladığı bir teknoloji politikası var mı? Yoksa bu konuda öncelikle yapılması gereken ilk şey nedir?

-Türkiye'de bilişimin “Stratejik Sektör” olarak desteklenmesi çok büyük öneme sahip. Kamu ve özel sektörün büyük oranda bu yönelimi sahiplendiğini söyleyebiliriz. Ancak bu yönelimin gerçek anlamda bir teknoloji politikasına dönüşebilmesi için kapsamlı ve sürdürülebilir büyümeye, bilgiye ve yeniliğe dayalı bir ekonomiye sahip olmak gerekiyor. Ülkemizde bu koşulların gün geçtikçe yerleştiğini gözlemleyebiliyoruz. Ayrıca dijital teknoloji yapısı ve doğası gereği ekonomideki sağlıklı gelişimi destekleyecek şekilde çapraz etkiyi tetikleyen bir dinamığe de sahip... Kısacası ekonomi geliştikçe teknolojiye yapılan yatırımlar artıyor; bu yatırımlar ekonomiyi daha istikrarlı duruma getirmeye destek oluyor. Örneğin dijital teknolojiler; üretkenlikteki artış, büyümedeki sürdürülebilirlik, yenilikçilik ve istihdam alanlarındaki büyüme ile tüm sektörler için katkı sağlıyor.

Diğer taraftan uluslararası arenada Türk bilişim sektörünün etkinliğinin artırılması da globalleşen dünyada ekonomimiz açısından kaçırılmaması gereken bir fırsattır. Bugün odaklanılması gereken konuların başında tersine beyin göçü ve ülkemizdeki Ar-Ge faaliyetlerini geliştirmek bulunuyor. Ulaştırma Bakanlığımız da bu öngörü ile ülkemizin 2023 hedeflerini belirlemek üzere 2009'un Eylül ayında 10. Ulaştırma Şurası'nı gerçekleştirdi. Bunun sonucunda da bilişim sektörünün 160 milyar dolara ulaşması ve bunun GSYH'deki payının yüzde 8'e çıkarılması, Ar-Ge harcamaları için ayrılan payın GSYH'nin yüzde 2,5'i seviyesine çıkarılması, yazılım sektörünün öncelikli alan olarak belirlenmesi ve toplam ihracatta yazılım sektörü payının yüzde 2'ye çıkarılması gibi hedefler belirlendi.

Türkiye'nin lider iletişim teknolojileri şirketi olarak İnternet'in yaygınlaştırılması, İnternet içeriğinin çoğaltılması ve çeşitlendirilmesi ile İnternet üzerinden yaratıcılığı geliştirecek projelerin desteklenmesi en önemli hedefimiz. Bu kapsamda Ulaştırma Bakanlığı'nın açıkladığı; genişbant abone sayısının 2013'te 12 milyona 2023'te 30 milyona, kullanıcı sayısının 72 milyona ulaşması, bilgisayar sahipliğinin 30 milyona, bilgisayar okuryazarlığının ise yüzde 80'e ulaşması hedeflerini çok önemsiyoruz.

-2010'da bilgi toplumuna dönüşüm için sizce atılan en önemli adım ne oldu? Hangi adım ve düzenlemeler yapılmadı?

-Bilgi toplumuna dönüşümü, toplumsal altyapısının köklü bir hazırlık gerektirdiği ama aynı

zamanda ekonomik istikrarla desteklenmesi gereken çok uzun soluklu bir toplum projesi olarak görmek gerekiyor. Bu makro yönüyle bilişim toplumuna dönüşüm sürecinde gelinen noktayı analiz ederek eksiklikleri görmek ve bu eksikliklere odaklanarak ölçülebilir bir gelişimi hedeflemek gerçekçi ve yapıcı sonuç verir. Bu yönüyle baktığımızda Türkiye son yıllarda bilgi toplumuna geçiş açısından çok önemli gelişmelere imza attı. Yakın dönem içerisinde atılan adımlara odaklandığımızda da Türkiye'nin altyapısının zenginleştirilmesi adına ciddi mesafe kaydettiğini söyleyebiliriz. Özellikle genişbant teknolojilerinin yaygınlaşması, toplumun daha geniş kesimlerinin bilgiye ulaşmasını kolaylaştırdı. Hem sabit hem de mobil genişbant bağlantı seçenekleri arttı. 3G birinci yılını tamamladı ve mobil veri iletiminde eksik halkayı tamamlamaya destek oldu. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), 3. Çeyrek sonuçlarına göre Eylül 2010 itibarıyla 3G mobil abone sayısı 16,6 milyonu aştı.

Diğer taraftan AB'nin Çerçeve Programlarıyla bilişim projelerine hibe ettiği fonlar da bilişim sektörünün gelişimine önemli bir katkı sağladı. 2009 yazında açıklanan ve 1 milyar TL'ye yakın bir miktarı kapsayan fonlardan pek çok proje yararlanma imkânı buldu.

Benzeri girişimleri FATİH projesi ve benzerleriyle hükümetimiz de sahiplendi. BTK'nın düzenlemeleri de bu gelişimi destekledi. Sektöre ilişkin yetkilendirme bağlamındaki düzenlemeler tamamlanmış olduğundan, 2010 yılında, tüketicileri yakından ilgilendiren Hizmet Kalitesi ve Tüketici Haklarına yönelik düzenlemeler BTK tarafından yayımlanarak yürürlüğe girdi. TTNET olarak müşteri memnuniyeti ana ilkimiz olduğundan bu konudaki düzenlemelere uyum çalışmalarımızda hızla tamamlanmaktadır. Diğer taraftan ülkemizde genişbantın geleceği açısından "Yeni Nesil Şebekeler" konusunda bir yol haritası hazırlanması gerekmektedir. Bilindiği üzere AB ülkelerinde de "dijital ajanda" konusunda çalışmalar yapılmakta ve Avrupa'da genişbant erişiminin nasıl yaygınlaştırılabileceği, bunun getirdiği artılar ve olası sorunların nasıl çözümlenebileceği tartışılmaktadır. Benzeri kapsamda planlamaların Türkiye için de hayata geçirilmesi sektörün gelişimine büyük katkı sağlayacaktır.

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabetinin önündeki engelleri ve bu engellerin kaldırılması için ilk üç çözüm önerinizi sıralar mısınız?

-Bilişim sektörünün dünya ile rekabet edebilmesi için öncelikle yaratıcılık ve yenilikçilik teşvik edilmelidir. Orijinal ve yenilikçi katma değerli servislerin üretilmesi; bilişim okur-yazarlığının yaygınlaştırılması ve Ar-Ge faaliyetlerine öncelikli kaynak ayrılması ile bu yaratıcılık ve yenilikçiliğin teşvikine yüksek katkı sağlanacaktır.

İkinci çözüm yolu olarak görebileceğimiz AB ile entegrasyon süreci de sektörün önündeki engellerin orta vadede kaldırılmasına destek olacaktır.

Diğer bir çözüm yolu Türkiye'de bilgiye ulaşmanın yollarını geliştirmektir. Bilgi toplumuna dönüşen bir Türkiye kendine, dünya ile çok daha esnek bir rekabet alanı yaratmış olacaktır. Bu noktada hem kamuya hem de özel sektöre görevler düşüyor. Kamu yönetimi yasal düzenlemeler ve teşviklerle bu alanda sektörün önün açabilir. Özel sektör de yatırımlarını bu hedef doğrultusunda

odaklayabilir. Biz TTNET olarak yatırımlarımızı bu bilinçle yapıyoruz. Amacımız tüm Türkiye'nin bilgiye erişimini kolaylaştırmak ve topluma bilginin kullanımı açısından rehberlik etmek...

-2011'de bilişim sektörü için gerçekleşmesini beklediğiniz üç gelişme nedir?

-Birincisi; 2011'de İnternet daha çok hayatımızda olacak. İnternet üzerinden daha çok veri aktaracağız. Daha geniş içeriği, daha kaliteli olarak takip edebileceğiz. Bilgiye çok daha hızlı erişebileceğiz.

BTK'nın 3. çeyrek sonuçları, bu beklentiye destekliyor. Örneğin 1Mbit hızda İnternet kulacalarının ikinci çeyrekteki yüzde 42'lik oranı üçüncü çeyrekte yüzde 34,8'e inerken 8Mbit'e kadar hızda İnternet kullanıcılarının oranı son çeyrekte yüzde 56,7'ye çıktı. Bilgi ağı genişleyip çeşitlendikçe bu eğilim daha da kuvvetlenecek.

İkincisi bilgiye erişmek için kullandığımız cihazlar daha da çeşitlenecek ve akıllanacak. PC'ler telefonlaşması, telefonların ise PC'leşmesi trendi 2011'de daha da belirgin hale gelecek. Akıllı cihaz kullanımında ciddi artış olacak. Bu da bilgiye erişimde çeşitlilik getirecek.

Üçüncü gelişme, yakınsama konusunda olacak. Teknolojiler ve cihazlar daha da yakınsanacak. Tek cihaz üzerinden birçok işimizi yapabiliyor olurken, farklı amaçlarla kullandığımız cihazlar üzerinden de İnternet'e bağlanacağız.

İki Elin Sesi

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) bundan tam 14500 gün önce sekiz kurucu üyenin öncülüğünde kuruldu. 2011 yılında 40. yılını kutlayacak olan TBD'nin üye sayısı on bin civarında.

TBD, yalnızca bir meslek örgütü değil, aynı zamanda disiplinler arası uğraş alanı nedeniyle ülke sorunlarına çözüm üreten bilişimcilerin ortak akıl platformudur. Analitik düşünme alışkanlığı kazanmış bilişim profesyonellerinin birikimlerini paylaştığı bir çatı örgütüdür. Diğer meslek örgütlerinin aksine, yalnızca meslektaşlarının sorunlarına odaklanmayıp bilişim toplumu olma yolunda tüm vatandaşların sorunlarına eğilen bir sivil toplum kuruluşudur.

Yazılım üreten, proje yöneten, donanım ve altyapı ile uğraşan, eğitim veren, iletişimci, sistemci, satıcı olarak çalışan, kimileri alaylı, kimileri okullu kişilerden oluşan, kısaca bilişim mesleği ile uğraşan uzmanlardır bilişimciler.

Bilişim mesleğinin katma değeri yüksek çalışma alanında görev yapanların ülkemizin seçkin öğrencileri arasındaki başarılı kişilerden oluştuğu düşünülürse, bilişimcilerin ülke kalkınmasındaki önemi ve rolü de anlaşılır.

Diploma ve sertifikaları ile belgelenmiş uzmanlıklarını çözüm olarak satarlar. Özellikle yazılım üretenlerin işi zordur. Elle tutulmayan, gözle görünmeyen üretimlerini, emeklerini, akıl terlerini kayıt altına almaları daha zordur. Yazılıma patent verilmez çünkü. Kendi emeğini, kendi kaleme aldığı hukuk terimleri ile korumak ister. Kendi ürettiği yazılıma kendisinin hazırladığı lisans belgesinin yine kendisine ait olduğunu kanıtlaması istenir ondan. Hukukçu bakış açısına da sahip olmaları bu yüzdendir.

TBD, bu meslektaşlarımızın örgütüdür. TBD, bilişimcilerin birey olarak verdiği gönüllü desteklerden oluşan bir güçtür. TBD, 40 yıllık bireysel birikimlerin kurumsallaştığı bir yapıdır. TBD üyesi olan ya da olmayı düşünen tüm bilişimcilerin meslekî çıkarlarını da korumak zorunda olan bir şemsiye örgüttür. Öğrencilerin, çalışanların ve işverenlerin, hatta iş arayanların, üniversite, kamu ve özel sektör ayrımı yapmaksızın birlikte katkı vererek ülke çıkarları için buluştukları bir adrestir.

Sayıları iki yüz bini aşan bilişim profesyonellerinden yalnızca on bininin üye olması düşündürücüdür. Üyelerden de aktif katkı verenlerin sayısının artması gerektiği ortadadır. Sayıları az da olsa, tüm

dünyada olduğu gibi ülkemizde de kritik alanlarda sağlanan hizmetlerin görünmez kahramanlarıdır bilişimciler.

Bir şeyin değeri onu kaybedince anlaşılır. Bir mimar dostum yedeğini almadığı diskindeki verilerin kaybolması ile yaşadığı ekonomik kaybın boyutlarını kendisi anlatmıştı. Bankaların bilişim sistemlerinin durduğunu, trafiği yöneten bilgisayarın devre dışı kaldığını, uçakların, trenlerin kalkmadığını düşünün. Bilişimsiz yaşam bilişimsiz yaşam çölde susuz kalmak gibi olurdu.

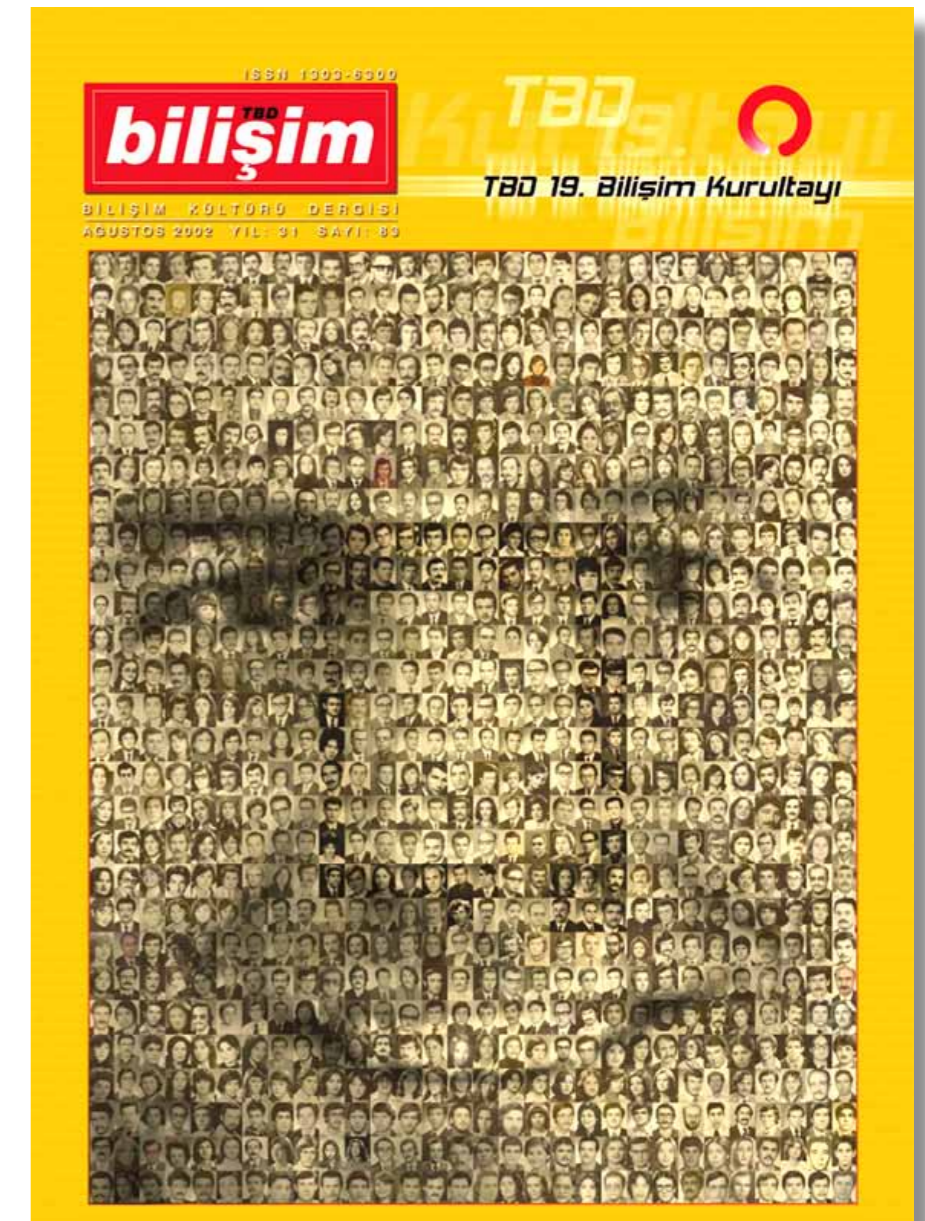
“Bir elin sesi var, iki elin sesi var” demiş atalarımız. Birey olarak tek başımıza yapmakta zorlanacağımız işleri, birlikte yapmanın daha kolay olacağını anlatmışlar. Bireyleşme yerine birleşmenin önemini vurgulamışlar. Sivil toplum kuruluşu olarak birleşmenin simgesi olan TBD'nin bireylere katkısı, bireylerin vereceği katkı ile orantılıdır.

(* Bs. Müh., Bilişim Ltd. Paz. ve Satış Md.
TBD Merkez Yönetim Kurulu Üyesi

Simge

İ. İlker Tabak*
ilker.tabak@bilisim.com.tr

MODSİMMER Müdürü Doç. Dr. Veysi İşler:

Askeri alandaki bilgi birikimimizi kamuya aktarmak istiyoruz

ODTÜ - TSK

MODSİMMER

Son zamanlarda askeri alanın dışında özellikle yapı ve finans sektörü ile kimya endüstrisinde oldukça önem kazanan modelleme ve simülasyon (MODSİM) teknolojileri alanında Türkiye'deki tek bir merkez var: Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) - Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) Modelleme ve Simülasyon Araştırma ve Uygulama Merkezi (MODSİMMER). Farklı disiplinlerin bir arada çalıştığı idari ve akademik ilk birim olan merkez, yenilenmiş altyapısı ve çalışma grupları için oluşturulan 12 laboratuvarıyla, TSK'nın yanı sıra sanayi ve kamu kurumlarına projeler geliştiriyor. MODSİMMER Müdürü Doç. Dr. Veysi İşler ile merkezi amacı, çalışmalarını ve hedeflerine ilişkin bir söyleşi gerçekleştirdik.

Önümüzdeki yıllardaki hem askeri hem de sivil alanda daha faal olmayı, özellikle askeri alanda edindikleri bilgi birikimini kamuya aktarmayı istediklerini belirten İşler, uluslararası projeler geliştireceklerini bildirdi. Türkiye'de modelleme ve simülasyon alanında 500 milyon ile 1 milyar arasında bir iş potansiyeli olduğunu tahmin eden İşler, MODSİM'in çok gelişebilecek bir alan olduğunu, şirket ve üniversitelerin bu alana daha fazla zaman, çaba ve kaynak ayırması gerektiğini ve sektörün önünün açılmasını istedi.

Türkiye'de modelleme ve simülasyon alanında 500 milyon ile 1 milyar arasında bir iş potansiyeli olduğunu tahmin eden İşler, şirket ve üniversitelerin bu alana daha fazla zaman, çaba ve kaynak ayırması gerektiğine dikkat çekti.

Aslıhan Bozkurt

-Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) - Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) Modelleme ve Simülasyon Araştırma ve Uygulama Merkezi (MODSİMMER) nedir? Ne zaman, nerede kuruldu?

➡ ODTÜ TSK MODSİMMER, modelleme ve simülasyon (MODSİM) alanında hedeflere ulaşabilmek amacıyla farklı disiplinlerin bir arada çalıştığı ve projelerin yürütüldüğü idari ve akademik bir birim. 19 Kasım 1998'de Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) Genelkurmay Başkanlığı Bilimsel Karar Destek Merkezi (BILKARDEM), Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM) ve ODTÜ Rektörlüğü arasında imzalanan protokole dayanarak kuruldu. Merkez, bu statüyü kazanmadan önce "TSK Müşterek Harekât Alanı Simülasyon Sistemi"nin, 21. yüzyıl MODSİM teknoloji ve standartlarına uygun olarak bir sistem bütünlüğü içerisinde geliştirilmesini sağlamaya destek vermek amacıyla Modelleme ve Simülasyon Laboratuvarı (MODSİM-LAB) olarak faaliyet gösteriyordu. 24 Haziran 1999'da da ODTÜ yerleşkesindeki teknopark içinde Modelleme ve Simülasyon Araştırma ve Uygulama Merkezi'ne (MODSİMMER) dönüştü ve Mayıs 2001'de merkez statüsü kazandı. 2005'te Milli Savunma Bakanlığı tarafından Tesis Güvenlik Belgesi verilen ODTÜ - TSK MODSİMMER, 2009'da yeni binasında hizmet vermeye başladı.

-Merkez niçin kuruldu?

➡ Çünkü TSK modelleme ve simülasyon alanını çok önemli bir alan olarak belirledi ve bir üniversiteden bu konuda araştırma desteği almak istedi. Bu merkez, TSK'nın MODSİM olarak gerçekleştirmek istediği çalışmalara destek vermek amacıyla hizmete başladı. ODTÜ kampüsü içindeki merkezimiz, gerek üniversitelerin gerekse şirketlerin çeşitli nedenlerle sahip olamadığı yazılım ve donanım olanaklarıyla, farklı bilim dalları ve uzmanlık alanlarının bir arada bulunduğu projelerin geliştirilmesine destek veriyor. MODSİMMER, modelleme ve simülasyonun hayatımızdaki yeri ve önemini artırma amacıyla çok farklı alanlarda bilgilendirme amaçlı seminerler düzenlerken en son teknolojileri kullanarak

Türkiye'nin bu anlamdaki araştırma geliştirme (Ar-Ge) gereksinimini karşılamayı hedefliyor. Bir yandan da ODTÜ Enformatik Enstitüsü'nde konuyla ilgili açılan yüksek lisans programı yürütülüyor.

-Merkezin amacı, görevleri ve organizasyon yapısı nedir?

➡ Merkezin amacı ve görevi öncelikle modelleme ve simülasyon (MODSİM) konusunda TSK'nın Ar-Ge ihtiyaçlarına yanıt vermek. MODSİMMER olarak özellikle savunmaya yönelik MODSİM tasarım ve teknolojilerini ulusal yeteneklerle geliştirmeyi amaçlıyoruz. Bu amaçla gerçek zamanlı ve yüksek çözünürlüklü görsel/sanal

simülasyon sistemleri ile ileri seviyedeki analitik model ve bütünleşik/yüksek çözünürlüklü yapıcı simülasyon sistemlerinin geliştirilmesi konularında çalışıyoruz. Merkezin görevlerini temel olarak üç başlık altında şöyle sıralayabiliriz:

- TSK Müşterek Harekât Alanı Simülasyon Sistemi'nin prototip ve ürün kapsamında başarılabilmesine olanak sağlayan analitik ve simülasyon sistemleri için temel ve uygulamalı Ar-Ge işlerinin yürütülmesine yardımcı olmak,
- Standartlar, prosedürler ve teknolojiler kapsamında "TSK Müşterek Harekât Alanı Simülasyon Sistemi" için teknik altyapının yaratılmasını kolaylaştırmak,
- Askeri MODSİM uygulamaları kapsamında, eğitim ve pratik sağlayarak farkındalık ve uzmanlık düzeyini artırmak.

MODSİMMER'in organizasyon ve organları hakkında şu bilgileri verebilirim:

- Protokol Koordinasyon Yürütme Kurulu: Genelkurmay Başkanlığı, ODTÜ ve SSM'yi temsilen görevlendirilen toplam 6 üyeden oluşuyor. Protokolün yürütülmesi ve güncellenmesinden sorumlu.

- Merkez Yönetim Kurulu: ODTÜ Rektörünün, ilgili fakülte ve enstitülerin görüşünü alarak görevlendirdiği 3 üye, TSK'nin görevlendirdiği 3 üye ve SSM'nin görevlendirdiği 1 üye olmak üzere toplam 7 üyeden oluşuyor. Merkez yönetmeliğinde belirtilen amaçlar doğrultusunda merkezin işletme, idame, güvenlik personel ve lojistik ihtiyaçlarının giderilmesi ile ilgili temel ilke, esas ve usulleri belirliyor.
- Merkez Müdürü: Yönetim Kurulu'nun görevlendirdiği, ODTÜ öğretim üyeleri arasından Rektör tarafından üç yıl süre ile seçilen MODSİM konusunda araştırma yapmış, bilgi ve deneyimi bir yönetici. Merkezde çalışan personelin idari amiri konumunda.
- Danışma Kurulu: Yönetim Kurulu'nun ihtiyaç duyduğu konularda öneri ve düşüncelerini almak amacıyla, MODSİM alanında faaliyet gösteren veya MODSİM hedeflerinin gerçekleştirilmesine hizmet edecek bilgi ve deneyime sahip kuruluşlardan belirlenen temsilcilerden oluşuyor.
- İdari ve Laboratuvar Birimleri: ODTÜ-TSK MODSİMMER'in işletilmesi konusunda Merkez Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan yönergeler ışığında Merkez Müdürüne yardımcı oluyor.
- Proje Grupları: Merkez amaçları doğrultusunda araştırma, eğitim ve uygulama faaliyetlerini laboratuvar birimleri ve proje grupları aracılığı ile yürütüyor.

-MODSİMER, kurulurken neyi planladı? Kurulduğu günden bu yana hangi süreçlerden geçildi?

Hedefine ulaşmak için ne gibi çalışmalar yürüttü ve hedeflerini gerçekleştirebildi mi?

1998'de, birkaç kişiden oluşan küçük bir ekiple, 40-50 metre karelik dar bir alanda çalışmaya başladık. Şu anda merkezde idari işleri yürüten 15 kadar çekirdek kadronun yanında 50 kadar kişi merkeze proje bazında katkı veriyor. MODSİM, ABD'de "milli kritik bir alan" olarak belirlenmiş. Bu merkez de kurulduğundan beri kendisine verilen görevleri başarı ile yerine getirdi ve Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) bize bir kaynak ayırarak yeni tesislerimizin oluşturulmasına katkı verdi. MODSİMMER'in yeni binası DPT ve ODTÜ Rektörlüğü'nün maddi desteğiyle tamamlandı. En büyük arzumuz Türkiye'deki kurumlara MODSİM teknolojilerinin yararlarını anlatabilmek. Kurumlar bunu kullandıkları takdirde işlerinde çok daha doğru kararlar verebilir ve daha verimli çalışma ortamlarına dayalı başarılı projeler ortaya çıkarabilirler.

-Bu konuda özellikle kamu ve özel sektörde bir farkındalık yaratmak için neler yapıyorsunuz?

-Bu noktada yaptığımız birkaç çalışma var. Bunlardan ilki, 2005 yılından beri iki yılda bir düzenlenen Ulusal Savunma Uygulamaları Modelleme ve Simülasyon Konferansı (USMOS). 2011'de dördüncüsü yapılacak olan konferans, ODTÜ; TSK Genelkurmay BİLKARDEM Başkanlığı; Milli Savunma Bakanlığı; Savunma Sanayii Müsteşarlığı; Kara, Deniz ve Hava Harp okulları, Savunma Sanayii İmalatçılar Derneği'nin (SASAD) desteğiyle ODTÜ-TSK MODSİMMER tarafından gerçekleştiriliyor. USMOS, gelişmiş ülkelerin "Kritik Teknoloji" olarak kabul ettiği MODSİM alanında savunma konusunda ülkemizde düzenlenen ilk ve tek konferans. Konferans, ihtiyaç makamı-sanayii ve üniversite üçlüsünün bir araya geldiği önemli bir etkinlik ve dünyadaki yerel en büyük organizasyon. USMOS konferanslarına yurtiçinden ve yurtdışından bu alanda seçkin uzmanlar davet ediliyor. Bu konferansta bir bilinç oluşturmaya çalışıyoruz.

Bunun yanı sıra düzenli olarak MODSİMMER'in altyapısını şirketlere ve diğer üniversitelere, araştırma kuruluşlarına tanıttığımız seminerler gerçekleştiriyoruz. Bu seminerlerde sahip

olduğumuz bütün altyapıyı tanıtıyoruz. Üniversiteler, kamu ve şirketler merkezimizdeki tüm sistem ve cihazlardan yararlanabiliyorlar. Üçüncü ve en önemli etkinliğimiz ise MODSİM platformu. 2008'de açılan "Modelleme ve Simülasyon Bilgi Paylaşım ve İletişim Platformu", TSK ve sektörün öncü kuruluşları ile üniversitenin yetkin kişilerini bir araya getirmeyi, güncel çalışmalara akademik desteği sağlayarak bilgi birikimini geliştirmeyi, modelleme ve simülasyon alanındaki tüm paydaşlarla iletişim ve koordinasyonu sürdürerek yeni projeler geliştirilmesini, yurt dışındaki çalışmalarını izlemeyi ve işbirliği kültürünün oluşturulmasını amaçlıyor. Bu kapsamda Platform bünyesinde çeşitli etkinlikler gerçekleştiriliyor ve iki ayda en az bir kez "MODSİM Günü" yapmaya çalışıyoruz. Özellikle tanıtım toplantılarımız katılan şirket ve kurumlar laboratuvarlarımızdan yararlanıyorlar. Örneğin Emniyet Genel Müdürlüğü'nün (EGM) "Konvoy Simülatörü Projesi"nde bu merkez kullanıldı. Geçen yıl EGM Özel Harekât Daire Başkanlığı, yüksek maliyetler gerektiren "atış" ve "sürücü" eğitimlerini sanal ortama taşıyıp laboratuvarlarımızdan yararlandı. Proje kapsamında, bir zırhlı araç için üretilen prototip simülatör sisteminin test faaliyetleri merkezimizde test edildi.

- ODTÜ-TSK MODSİMMER teknolojik altyapısı hakkında bilgi verir misiniz? Eksiklikleriniz var mı?

Merkez olarak bir eksiğimiz yok, son derece iyi laboratuvarlara sahibiz. "Hareket Yakalama Laboratuvarı"nda, hareketleri yakalıyor ve bu hareketleri belli simülasyon ve oyunlarda karakterlerin canlandırılması için kullanıyoruz. Bu verilerden boksörlerin kaslarındaki hareketleri izleme ve felçli hastaların tedavisinde de yararlanıyoruz. "Optik İşlevsel Beyin Görüntüleme Cihazı" ile bir arayüzün ne kadar iyi tasarlanabildiğini anlayabiliyor, insanın heyecanını izliyoruz.

Havelsan'ın simülatör projelerinin ara yüzlerinin değerlendirilmesi için bir çalışma yapıyoruz. Bu çalışma kapsamında bir kullanıcı dostu arayüz geliştirme kılavuzu hazırlanacak.

Böylece Havelsan bundan sonraki projelerindeki arayüzleri bu kılavuza göre geliştirecek.

Merkez olarak sahip olduğumuz sistem ve cihazlar şunlar:

- Hareket Yakalama Sistemi
- 3D Tarayıcı
- Kablosuz Algılayıcı Ağı
- Optik İşlevsel Beyin Görüntüleme Cihazı
- İnsan Uyarım Sistemi
- 1,5 ton hareketli platform
- Yüksek Performans Grafik Sistemleri
- Yüksek teknoloji ürünü Ağ Altyapısı ve İş İstasyonları
- Üstün Görsel Sistem ürünleri
- * AutoCAD Civil 3D 2010
- *Autodesk 3DS Max. 2010, Motionbuilder 2010
- *Adobe CS4 Master Collection
- *Ez Frisk
- *Cocla Zemin Pusulası
- PhotoModeler Fotogrametri Yazılımı

- Merkezin çalışma alanlarından olan MODSİM konusunda bilgi verir misiniz? MODSİM'e son yıllarda daha fazla önem verilmeye başladı. Bunun nedeni nedir?

Modelleme ve simülasyon (MODSİM) çok önemli. Türkçe'de "Modelleme ve simülasyon" terimi yerine, genellikle "Simülasyon" veya "Ben-zetim" terimlerinden biri kullanılıyor. Teknoloji raporlarında ise "Bir sistemin, varlığın, kavramın veya sürecin belli bir amaca yönelik oluşturulmuş fiziksel, matematiksel veya mantıksal temsili" olarak tanımlanıyor. Yani bir model bazen fiziksel bir cisimden, bazen matematiksel bir denklemden, bazen de bir dizi kuraldan oluşabilir. Simülasyonu ise "Bir modelin zamana bağlı gerçekleştirilme metodu" olarak tanımlayabiliriz. İdari veya teknik karar süreçlerinin temel alacağı verileri üretmek için modellerin statik veya zamana bağlı olarak değişimini hesaplarız.

Bir ürün geliştirilmek isteniyorsa, önce bütün özellikleri şematik bir şekilde belirlenip, tanımlanmalı ve modeli yapılmalı. Bir sistemi, cihazı, aracı veya uygulamayı modelleyebilirsiniz. Bu bir ülkenin ekonomisi de olabilir. Model yapıldıktan sonra simülasyonu ile parametreler değiştirilerek değişimler gözlenir. Bazen simülasyonlar canlı da olabilir. Örneğin askerlerin yaptığı tatbikatlar, yangın tatbikatları canlı bir simülasyon uygulamasıdır. Burada hem oyuncular (kullanıcılar) gerçek hem de kullanılan sistem gerçek. Yapıcı simülasyonlarda da hem sistem hem de oyuncular temsili olur. Model tanımlanır, kullanıcı, önceden verileri girer ve simülasyonu belirli bir zaman aralığında çalıştırır. Simülasyon tamamlandıktan sonra da zamana göre bazı parametrelerin değişimi çıktı olarak alınır ve incelenir. Sanal simülasyonlarda ise sistem temsili (bilgisayarda tanımlanmış, simüle edilmiş- sanal) ancak oyuncular gerçek kişilerdir. Burada birden fazla kullanıcı bulunabilir.

MODSİM çok önemli bir alan. Özellikle gelişmiş ülkelerde son yıllarda artmaya başladı. Örneğin ABD Senatosu'nda 2007 ortalarında bu alan, "Milli Kritik Teknoloji (National Critical Technologies)" olarak kabul edildi. Ardından bu alana ilgili önlemler alınması, daha fazla uzman yetiştirilmesi ve daha fazla proje üretilmesi konusu ele alındı ve gerekli adımlar atıldı. Bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişimine paralel olarak modeller artık daha rahat, kolay ve kısa zamanda tanımlanır oldu. Teknolojinin gelişmesiyle MODSİM artık gerçek platformlara da girmeye başladı. Daha akıllı sistemler geliştirmek için MODSİM çok daha yaygın kullanılıyor.

-Dünyada ve Türkiye'de özellikle hangi alanlarda simülasyonun önemli? MODSİM'in Türkiye'deki durumunu dünya ile kıyaslayabilir misiniz?

MODSİM öncelikle askeri alanda çok önemli. Hem askeri hem de sivil alanda birçok uygulama var. Şu anda da büyük projelerde çok iyi ve sistematik şekilde yaygın olarak kullanılıyor. Askeri alanda ortaya çıkan proje ve uygulamaların yaygınlaşması için kullanımı teşvik ediliyor. Askeri uygulamaların yanı sıra artık sivil alanda da önemli çalışmalar yapılıyor. Kamuda, yapı sektöründe, finans ve ekonomi alanında MODSİM'in ciddi bir kullanım alanı bulunuyor. Örneğin fabrikalarda, büyük şirketlerde, finansal kurumlarda uygulamaları var. Simülasyon sistemlerinin, gelecekte helikopter ve köprü üstü simülatörler gibi çok farklı alanlarda kullanılacağını söyleyebilirim. Dünyada uzun bir süredir "simülasyon tabanlı tedarik" yaklaşımı var. Burada, somutlaşan özellikle büyük çaplı ihtiyaçlar, tedarik makamları tarafından simülasyon tabanlı tedarik yöntemi kullanılarak, henüz sürecin başında doğrulama ve geçirme aşamalarına tabi tutuluyor. "Simülasyon Tabanlı Tedarik" yönteminde, taslak halindeki gereksinimin gerçekçi ve / veya doğru olup olmadığına sanal ortamda test edilerek (simüle) başlanıyor. Daha sonraki aşamalarda, gereksinimi doğrulanmış ürün veya sistemin kavramsal modeli simüle ediliyor ve geri besleme ile kavramsal model rafine edilip nihai kavramsal modele ait teknolojinin geliştirilmesi ve

bununla eşlenik olarak geliştirilen simülasyon modelinin denenmesi ve en nihayetinde de sanal ortamda bir yüksek sadakat simülasyon modelinin elde edilmesiyle üretime geçiliyor. NATO'nun birçok toplantısına katıldığım için diğer ülkelerin durumlarına ilişkin de bilgi sahibiyim. Buna dayanarak özellikle savunma alanında hem kullanıcı hem de proje geliştirici olarak iyi bir yerde olduğumuzu söyleyebilirim. Bu alanda dünyadaki ilk 10 içinde olduğumuzu tahmin ediyorum. Askeri alanda iyiyiz ama sivil alanda biraz geriyiz. Sivil alanda MODSİM kullanımına ilişkin örnek yok mu? Var. Özellikle kamunun kullandığı büyük binaların artık önce MODSİM'i yapıyor. Çevre ve Orman Bakanlığı küçük bazı projelerinde bu sistemi kullanıyor. Özel sektörde de daha çok yapı sektöründe kullanılıyor, inşa edilen binaların simülasyonu müşterilere gösteriliyor. Ayrıca MODSİM sanayide de çok kullanılıyor. Çünkü özel sektör rekabet edebilmek için MODSİM'i kullanmak zorunda. Fabrikalarda, yapı ve kimya sektöründe kullanılıyor ama maalesef kamuda yeterince kullanılmıyor. Kamuda MODSİM'in sistematik, belli seviyelerde kullanımı yok şu anda. Bence kamuda, özellikle bakanlıklarda karar vericilerin bunu çok iyi bir enstrüman olarak kullanmaları gerekiyor. Türkiye olarak burada biraz eksikiz.

Bubiraraç. MODSİM'i kullanarak düşündüğünüz kararın ne kadar doğru olduğunu görürsünüz. TSK bir harekâtı yapmadan önce modelliyor, sonra çevreye de zarar vermeden çok yararlı tatbikatları sanal ortamda yapıyor. Kamunun bu alanda geliştirilecek proje ve uygulamalara çok ihtiyacı var. Ama kamu, henüz MODSİM'in pek bunun farkında değil diye düşünüyorum. Farkında olunursa birçok kurumdan hem eğitim amaçlı hem de analiz ve karar destek amaçlı proje ve uygulamalar geliştirilecek. Örneğin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı birçok teşvik ve destek veriyor. Bakanlığın şimdi kâğıt kalem veya bilgisayarda Excel tablolarıyla yaptığı bu çalışma, gelişmiş tekniklerle hazırlanacak bir model ve simülasyonla yapılırsa çok daha doğru ve hızlı kararlar alınabilir. Hazine ile Dış Ticaret Müsteşarlıkları bu sistemlerden etkin

bir şekilde yararlanabilirler.

-Merkez, Türkiye'nin modelleme ve simülasyon konusundaki araştırma geliştirme gereksinimini karşılıyor mu? Üniversite, kamu ve firmaların sahip olmadığı hangi olanakları sunuyorsunuz?

► Bu alandaki tek merkeziz. Dolayısıyla SSM burayı "Ulusal MODSİM Mükemmeliyet Merkezi" olarak tanımladı. Bu alanda üretilen birçok bilgi merkezimizde toplanıyor ve MODSİMMER, sahip olduğu bilgiyi tüm üniversite ve bütün kurumlarla paylaşıyor. Devlet Planlama Teşkilatı da merkezin gelişmesini desteklemek için kaynak ayırdı. Merkez yeni binasına yeni yerleşti. Artık daha somut adımlar atıp sonuçlarını almaya başlıyoruz. . 2011'de merkezimizi çok daha aktif olarak göreceksiniz. Merkezimizden yararlanmak isteyenler web sitemizde başvuruda bulunabiliyorlar. Özel şirketlerden cuzzi bir ücret alınıyor. Kamu ve üniversiteler merkezimizi zaten kullanıyor. TSK, SSM yoğun olarak merkezden yararlanıyor. Ayrıca Bayındırlık ve İskân Bakanlığı burada coğrafi bilgi sistemine dayalı küçük bir proje geliştirdi.

- MODSİM'de bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı ve önemine ilişkin değerlendirmelerinizi alabilir miyiz?

► Bilişim teknolojileri MODSİM'i mümkün kılan, gelişip yaygınlaşmasını sağlayan araçlardan en önemlisi. Bilgi ve iletişim teknolojileri bu alandaki çalışmaları oldukça hızlandırıp yaygınlaştırdı. Şimdi bu alandaki çalışmalar çok daha kolay ve etkili yapılıyor. Hem yüksek performasyonlu hesaplama teknikleri hem yazılım mühendisliği hem de görselleşme teknolojilerinin gelişmesiyle şu anda artık birçok MODSİM çok daha fizibil durumda. Eskiden küçük bir simülasyon bile alınmaya kalkıldığında birkaç milyon dolardan söz ediliyordu. Günümüzde ayrıca özellikle teknolojinin gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla bu

alandaki proje uygulama geliştirme fiyatları da çok düştü. Ama hâlâ bu alanda bir know-how (bilgi birikimi) gerekiyor.

-Merkezin geleceğe yönelik planları nelerdir? Özellikle bilişim sektörüne vermek istediğiniz bir mesaj var mı?

► Önümüzdeki yıllardaki en önemli amacımız hem askeri hem de sivil alanda daha faal olmak. Özellikle askeri alanda edindiğimiz bilgi birikimini kamu kurumlarına aktarmayı istiyoruz. Bunu çok önemsiyoruz. Avrupa Birliği, NATO gibi kurumların da kaynaklarından yararlanarak burada uluslararası projeler geliştireceğiz. Buna ilişkin girişim, çaba ve verdiğimiz önerilerimiz var. Bu öneriler değerlendiriliyor. Bu alanda Türkiye'yi daha yukarıya taşıyan bir merkez olmayı hedefliyoruz. Yeni birkaç projeyi başlatacağız. Kamuya daha çok proje geliştirerek yararlı olmak istiyoruz. Eğer uygun bulunursa kamuya yönelik önemli projelerimiz olacak.

Bilişim sektörüne ise şu mesajı vermek isterim: Modelleme ve simülasyon artık yeni teknolojilerle farklı bir boyuta taşındı. Günümüzde yeni şeyler konuşuluyor. Bu nedenle hem şirketlerin hem de üniversitelerin bu işe daha fazla zaman, çaba ve kaynak ayırması gerekiyor. MODSİM çok gelişebilecek bir alan. Şu an Türkiye'de bu alanda 500 milyon ile 1 milyar arasında bir iş potansiyeli olduğunu düşünüyorum. Bu sektörün önünü açmalıyız.

MODSİMMER'in geliştirdiği projeler

Sensör Simülasyonu (SENSİM)

Muharebe Sahası Algılama Sistemi kapsamında Sensör Simülasyonu (SENSİM) projesi tamamlandı. Arazinin bitki örtüsü, yol, bina vb. detaylarıyla modellendi, 2B ve 3B görselleştirme yapıldı. Hareketli (yer ve hava) ve sabit sensör platformlarının, tespit ve teşhis etkinliği ve maliyet kriterlerine göre tip ve sayılarının seçimi, konumlandırılması ve kapsama alanı tespiti gerçekleştiriliyor. Sensörlerin arazi üzerinde maliyet-etkin konumlarının sezgisel (heuristic) yöntemlerle belirlenmesine olanak sağlandı.

Radar Modellemesi ve Simülasyonu (RAMOS)

SENSİM projesinin bir alt projesi olarak Radar Modellemesi ve Simülasyonu (RAMOS) projesi gerçekleştirildi.

Fiziksel modele dayalı mikrodalga radar simülasyonu, karıştırıcı (jammer) etkileri, örtüleme (clutter) etkileri modelin kapsamına alındı. Sistem operatör arayüzü aracılığıyla etkileşimli kullanıma olanak sağlanırken tespit olasılıkları analizi de yapılabiliyor. LA uyumlu dağıtık simülasyon yapısı kullanıldı.

Kara-Kara Muharebelerinin Modellenmesi Simülasyonu (KAMMOS)

Bir muharebe senaryosuna göre, muharebenin her safhasında yer alan düşman (kırmızı) kuvvetlere, hedeflenen süre içinde hedeflenen oranda zayıf verebilmek için eldeki dost (mavi) kuvvet silah etkinliğinin ne ölçüde kullanılması gerektiği belirleniyor. Muharebenin her safhasında mavi birimler kırmızı birimlere atanıyor, atamaların hedefleri sağlayıp sağlamayacağı test ediliyor. Muharebenin bir safhasından diğerine değişebilen dinamik faktörler dikkate alınıyor. Genellikle statik olarak hesaplanan silah etkinlik katsayıları yarı-dinamik olarak hesaplanıyor.

Taktik Seviyede Tehdide Yönelik Mühimmat Planlanması Projesi" (KAMMOS-2)

KKK Silah ve Mühimmat Planlama Projesi kapsamında gerçekleştirilen bu proje ile Komutanlığın kara-kara muharebelerinde kullanacağı silah ve mühimmat ihtiyaçlarının belirlenebilmesi için tehdit unsurlarının niteliği ve niceliğini dikkate alarak, dost kuvvetlerin belirlenecek taktik seviye kara-kara muharebe senaryoları altında gerçekleştireceği muharebelerin modellenmesi ve simülasyonlarının yapılması, bunun sonucunda da düşmanı imhaya yönelik optimal dost kuvvet (silah+mühimmat) yapısının belirlenmesinin yanı sıra mühimmat harcamalarının hesaplanması yapılıyor. Bu proje ile Komutanlığın, kara-kara muharebelerinde kullanacağı silah ve mühimmat ihtiyaçlarının belirlenebilmesi için tehdit unsurlarının niteliği ve niceliğini dikkate alarak, dost kuvvetlerin belirlenecek taktik seviye kara-kara muharebe senaryoları altında gerçekleştireceği muharebelerin modellenmesi ve simülasyonlarının yapılması, bunun sonucunda da düşmanı imhaya yönelik optimal dost kuvvet (silah+mühimmat) yapısının belirlenmesinin yanı sıra mühimmat harcamalarının hesaplanması da gerçekleştiriliyor.

Küçük Ölçekli Harekâtın Etmen Tabanlı Yaklaşım ile Modellenmesi ve Simülasyonu (SAVMOS)

Küçük Ölçekli Harekâtın Etmen Tabanlı Yaklaşım ile Modellenmesi ve Simülasyonu Projesi çalışmaları tamamlandı. Küçük ölçekli karakol/tesis emniyetinin sağlanması ile ilgili konsept ve kuvvet yapısı analizleri yapıldı.

Sağlanan sanal ortam sayesinde askeri eğitim kurumlarında takım/bölük lideri düzeyinde eğitim verilmesi amaçlanıyor. HLA uyumlu dağıtık simülasyon yapısı kullanıldı.

Kavramsal Model Oluşturma Aracı (KAMA - C4ISR MOS)

Komuta, Kontrol, Muharebe, Bilgisayar, Keşif ve Gözetlemenin Modellenmesi ve Simülasyonu Kapsamında Kavramsal Model Oluşturma Aracı geliştirilecek. Modelleme ve simülasyona yönelik görev uzayına ilişkin bilgi ihtiyaçlarının belirlenmesi ve geçerli ve onaylanmış ortak bilgi kaynaklarına erişim sağlanması yoluyla MODSİM uygulamalarının üretkenliği ve niteliğinin artması hedefleniyor. Simülasyon uygulamalarında kullanıcılar arasında ortak bir modelleme yaklaşımı için gereken Kavramsal Model Geliştirme Aracı (KAMA) geliştirilecek ve geçerli modellerin yer aldığı ortak veri ambarı oluşturulacak.

Müşterek Görev Kuvveti Modelleme ve Simülasyonu (MGKMos)

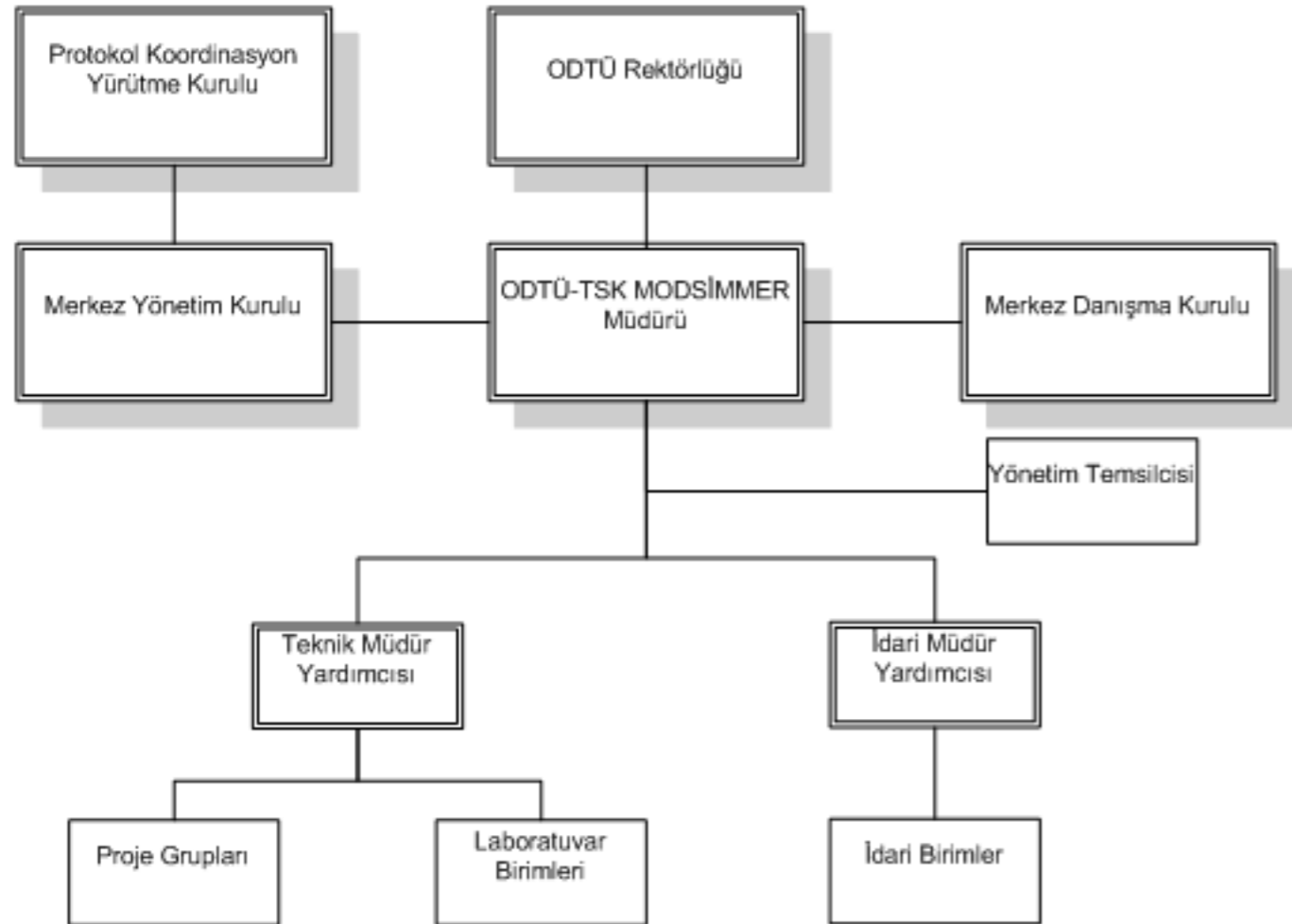
Proje kapsamında, analiz maksatlı olarak Müşterek Görev Kuvveti Harekâtı modelleniyor. Modelleme, etmen tabanlı yaklaşım ile gerçekleştirilecek ve bir Tugay hareket alanı içerisinde yer alan varlıklar otonom olarak "Taarruz" ve "Savunma" görevlerini icra edecekler.

Merkezin plan ve hedeflerine ulaşabilmek için sürdürdüğü çalışmalar

- MODSİM sistemlerinin birlikte çalışabilirliğini sağlamak amacıyla altyapıya ilişkin standartlar belirlemesi, geliştirmesi, idame etmesi ve sertifikasyon yeteneğine sahip olması,
- Proje tanımlama dokümanlarının hazırlanması ve TSK MODSİM Vizyonu ve Master Plan dokümanının güncellenmesi çalışmalarına akademik destek verilmesi,
- Projelerin doğrulama, geçерleme ve onaylanması için metodolojileri belirleyerek doğrulama, geçерleme ve onaylama faaliyetlerinin icra edilmesi,
- Ulusal ve uluslararası üniversite kaynaklarının kullanılmasının koordine edilmesi,
- Prototip MODSİM sistemlerinin teknolojik düzeyin gösterimi amacıyla MODSİMMER bünyesinde tanıtıma hazır bulundurulması,
- Kamuda akademik ve endüstriyel alanlarda MODSİM ile ilgili bilgi birikimini geliştirmeyi sağlayacak etkinlikler düzenlenmesi
- Projelere ev sahipliği yapılması ve idari destek sağlanması

MODSİMMER'in organizasyon ve organları

Toplam 12 laboratuvar

Merkezde çalışma grupları için toplam 12 laboratuvar oluşturuldu. Söz konusu laboratuvarlar şunlar:

- Görsel Analiz ve Değerlendirme Laboratuvarı
- Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Laboratuvarı
- Savunma Sistemlerinde İnsan Faktörü Araştırma Laboratuvarı
- Dağıtık Sensör Ağları ve Veri Füzyonu Laboratuvarı
- Simülatör ve İleri Eğitim Teknolojileri Laboratuvarı
- Hareket Yakalama Laboratuvarı
- Yüksek Seviye Mimari (HLA) ve Doğrulama, Geçerleme, Akreditasyon (VV&A) Laboratuvarı
- C4ISR Kavramsal Modelleme ve Merkezi Veri Ambarı Laboratuvarı
- Akıllı Etmenlerle Harekât Alanı ve İnsan Davranışı Modellemesi için Yapay Zekâ Birimi Laboratuvarı
- Ağ Destekli Yetenek (NEC) için MODSİM Laboratuvarı
- MODSİM - C2 Birlikte Çalışabilirlik Laboratuvarı
- Yöneylem Araştırma Laboratuvarı

Veysi İşler kimdir?

1987'de ODTÜ Bilgisayar Mühendisliği'nden mezun olan Veysi İşler, Bilkent Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nden doktora yaptıktan sonra bir süre yurtdışında doktora sonrası çalışmaları yürüttü. 1996'da doktora sonrası ODTÜ'ye öğretim üyesi olarak geldi ve bilgisayar grafiği yöntemleri ve uygulamaları üzerinde çalıştı. Bir yıl sonra 1997'de Savunma Sanayii Müsteşarlığı ve TSK'nin talebi üzerine Modelleme ve Simülasyon Laboratuvarı'nın (MODSİMLAB) kuruluşunda bulundu. Bundan sonra bu alanı daha ayrıntılı incelemeye ve araştırmalarına

bu alanda yürütmeye başladı. MODSİMLAB'taki ilk projenin yöneticisi olarak çalıştı. 2000'de ODTÜ'den ayrılıp özel sektöre geçti. Meteksan Bilişim Grubu'nda "Simülasyon ve Görsel Sistemler Bölümü"nü kurdu. 2005'te özel sektörden ayrılıp tekrar ODTÜ'ye döndü. Döndükten kısa bir süre sonra ODTÜ-TSK MODSİMMER'in Müdürü olarak atandı.

Bilgisayar Mühendisliği Öğretim Üyesi, Enformatik Enstitüsü Modelleme ve Simülasyon Anabilim Dalı Başkanı ve 2006'dan beri NATO Modelleme ve Simülasyon Grubu'nda Türkiye'yi akademik kimliğiyle temsil eden İşler, lisans sonrası yaklaşık 22 yıl görsel simülasyon ve paralel makinelerde görsel simülasyon algoritmalarının geliştirilmesine odaklandı.

Devlet kapısında değişen bir şey yok

Eylem CÜLCÜLOĞLU
eylemc@gmail.com

Avrupa'dan 11 yıl sonra, e-devlete geçtik ama maalesef vatandaşa şifre veremedik!

Uzun yıllar süren bekleyişin ardından sonunda e-devlet uygulamasına geçildi. Beklentimiz devlet kapısı anlayışının e-devlet ile değişeceği, devlet dairelerindeki kuyrukların biteceğiydi. Yanılmışız... Belki "kapı" değiştii ama anlayış değişmedi.

E-devlet şifrelerini PTT şubelerinden vermeye karar veren devlet, dünya üzerinde görülmeyen bir komediye de imza atmış oldu. Vatandaşlar e-devlet şifresi almak için PTT şubeleri önünde kuyruklar oluşturdu ve anlam verilmeyen bir şekilde "e-devlet şifreleri bitti" ! Resimde gördüğünüz "e-devlet şifresi kalmamıştır" yazısı bir PTT şubesinin önünde çekilmiş. Bilişimle ilginen biri olarak şifre nasıl kalmaz diye kendinize sorabilirsiniz. Ama burası Türkiye ve biz imkânsız her zaman gerçekleştiririz.

Şifreyi unutana 10TL ceza

Son zamanlarda PTT şubelerinin önünden geçtiyseniz uzun kuyruklar dikkatinizi çekmiştir. Zaten posta dışında, her şeyle ilgilenen (havale, fatura yatırma vs.) PTT'nin üzerine bir de e-devlet şifresi yükü binmiş durumda. E-devlet şifresi almak için uzun kuyruklara girip beklemeniz gerekiyor. İşin komik tarafı şifrenizi unutursanız o uzun kuyruklara girip tekrar beklemeniz ve üstüne üstlük ceza olarak 10 TL vermeniz gerekiyor.

Herhalde e-devlet uygulamalarını geliştirenler yabancı örnekleri hiç incelememişler. E-devlet konusunda dünyanın bir numaralı ülkesi İngiltere'de e-devlet şifresi alabilmek için online başvuru yeterli. Gateway.gov.uk adresinden kayıt yapıp çoğu e-devlet uygulamasına basit bir kullanıcı adı ve şifre ile ulaşabiliyorsunuz. Daha hassas güvenlik gerektiren e-devlet uygulamaları için ise bir sertifika almanız gerekiyor. Bu sertifikayı da kolayca online olarak alabiliyorsunuz. Şifre almak için PTT'ye gitmek, sıra beklemek, şifreyi unutunca 10TL vermek yok!

Birleşmiş Milletler indeksinde sonlardayız

Birleşmiş Milletler her yıl, E-Devlet Hazırlılığı İndeksi adında bir rapor yayınlıyor. Bu indekste ülkeler e-devlet uygulamalarına hazırlılık açısından sıralanıyorlar. Listenin ilk üç sırasında Güney Kore, ABD ve Kanada bulunuyor. Türkiye bu listede ilk 50'ye bile girememiş durumda! Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Kazakistan gibi ülkeler bile ilk 50'de yer alırken biz bu listede bulunmuyoruz. En son e-devlet şifresi komedisinden sonra neden o listede yer almadığımız gayet açık.

Avrupa ülkelerinin çoğu e-devlet uygulamaları ile 2000 yılında tanıştı. Şu an neredeyse bütün devlet işleri İnternet üzerinden kolayca yapılabilir. Türkiye'de milyonlarca dolara malolan büyük sorunlar yaşanarak oluşturulan e-devlet hâlâ tam anlamıyla bir e-devlet olmaktan uzak. E-devletin işler anlayışa gelmesi için önce anlayışların değişmesi gerekiyor. Bankacılık, telekomünikasyon gibi birçok alanda Avrupa'dan ileride olan ülkemiz maalesef devlet bürokrasisinde Kazakistan'dan geride. Bu anlayış değişmezse biz daha çok kuyruklarda şifre bekleriz...

Arzu Kılıç
arzu.kilic@tbd.org.tr

Değerli okurlar bu ayki köşemizin konusu İşyerinde Psikolojik Şiddet, yani "Mobbing". Latince "kararsız kalabalık" anlamına gelen "mobile vulgus" sözcüklerinden gelen "mobbing" kelimesi, Türkçe'de İngilizce çevirisi tam olarak henüz yapılmadığından aynen kullanılıyor. 1960'lı yıllarda, hayvanlarda bir yabancıyı veya düşmanı kaçırmak için yaptıkları, daha sonraları ise çocuklarda görülen diğer çocuklara karşı yapılan genelde zorbalık ve kabadayılık davranışlarını anlatabilmek için kullanıldı. 1980'li yıllarda ise Dr. Heinz Leymann, yaptığı araştırmalarından çıkardığı sonuçlarla, mobbingi "bir veya birkaç kişi tarafından diğer bir kişiye yönelik olarak, sistematik bir biçimde düşmanca ve ahlak dışı bir iletişim yönelmesi şeklinde, psikolojik bir terör" olarak nitelendirdi. Bu çalışmalardan sonra birçok ülkede yeni araştırmalar yapıldı.

TBMM Kadın-Erkek Eşitliği Alt Komisyonu, geçtiğimiz günlerde komisyon bünyesinde oluşturulan "İşyerinde Psikolojik Şiddet (mobbing) ve çözüm önerileri" alt komisyonu ilk toplantısını gerçekleştirdi. Başkanlığını AK Parti Trabzon Milletvekili Safiye Seymenoğlu'nun yaptığı toplantıda TBMM Araştırma Merkezi Sosyal Politikalar Bölüm Sorumlusu Cengiz Çukur brifing verdi. Çukur, İşyerinde psikolojik taciz, aynı veya farklı tarzdaki pek çok davranışın belli bir süre boyunca hedef seçilen kişiye yöneltmesi sonucunda ortaya çıktığını. Ancak bu davranışların, çoğu zaman tek başlarına değerlendirildiklerinde hukuka aykırı olmadığını belirterek, psikolojik tacizin ispatında uygun illiyet bağı çerçevesinde duruma göre kesin deliller yerine, emarelerle ispatla da yetinilmesi gerektiğini söyledi.

Bilişim dergisi olarak Çukur'a mobbinge uğrayanların özellikleri, mobbingi tetikleyen unsurlar ve mobbing mağdurlarının hukuki hakları konusunda birkaç soru yönelttim. Söyleşiyi keyifle okuyacağınızı umut ediyorum, yeni bir yıldan toplumumuz için her türlü şiddetin özellikle kadına karşı şiddetin ve gelir dağılımındaki eşitsizliğin azalmasını, eğitimde fırsat eşitliğinin artmasını, işsizliğin, yoksulluğun azalmasını diliyorum. Umarım 2011 sözünü ettiğim bu sorunların çözülmesine ilişkin adımların atılacağı bir sene olur...

Sağlıklı ve mutlu yıllar...

İspatı zor bir süreç:

Mobbing

Korku kültürünün yoğun olarak yaşandığı, antidemokratik tutum ve davranışların olduğu ortamların mobbinge ortam hazırladığına işaret eden Çukur, yeni yasa tasarısı yasalaşursa işyerinde psikolojik taciz olgusunun ilk kez yasal düzenlemeye kavuşarak mağdurların haklarını arayabileceklerini belirtti.

-Sosyal ve hukuk alanlarında üzerinde çalışılan bir konu olan mobbing işyerlerinde güçlünün zayıflar üzerinde psikolojik olarak baskı kurması olarak adlandırılıyor. Son zamanlarda mobbing neden bu kadar önemli bir konu haline geldi, mobbing çeşitleri ve mobbinge uğrayanların genel özellikleri nelerdir?

- Eskiden, yani hukuk düzeninin daha henüz tam kurulmadığı çağlarda, güçlüler zayıfları doğrudan kaba kuvvet şeklinde şiddet uygulayarak eziyorlar, yıldırıyorlardı. Ancak, zamanla kaba kuvvet yasak hale geldi. İşte bu noktada, başkalarını yıldırım isteyenler, şiddeti psikolojik olarak uygulama yöntemini keşfettiler. Böylece, çoğu zaman yasalarla da yasaklanmamış olan davranışlarla gerçekleştirilen psikolojik taciz kötülerin yeni silahı haline geldi. Mobbing, eğer mücadele edilmezse, mağdurları işten atılmaya veya istifaya kadar götüren, bunun yanında, travma sonrası stres bozukluğuna kadar pek çok ruhsal ve sinirsel rahatsızlıklara yol açan, son yılların önemli bir olgusu olarak karşımıza çıkmış durumda. Bu konuyu daha da önemli kılan

hususları; mobbingi oluşturan davranışların tek tek ele alındığında yasadışı olmamaları ve bu nedenle de mobbingin ispatının çok zor olması şeklinde sıralayabiliriz.

Psikolojik taciz bazen yanlış anlaşılabilir ve başka kavramlarla karıştırılabilir. Mobbingin çeşitlerinden bahsetmeden önce, öncelikle psikolojik tacizin tanımına yer vermek isterim.

Bu konudaki çalışmalarıyla tanınan İsveçli endüstri psikologu Heinz Leymann mobbingi şöyle tanımlamış: **“Mobbing, bir veya birden fazla kişi tarafından başka bir bireye yöneltilen ve o bireyi çaresiz ve savunmasız bir duruma getiren, süregelen faaliyetlerle bireyin çaresiz durumdan çıkmasını da engelleyen düşmanca ve ahlaka aykırı davranışlar bütünüdür.”**

Ayrıca, Leymann, mobbingden söz edilebilmesi için, bu davranışların belli bir sıklıkta; en azından haftada bir defa ve uzun bir zaman periyodunda mesela 3-4 ay boyunca yapıyor olması gerektiğini de ifade etmiştir.

Anlaşılabileceği üzere, işyerinde psikolojik taciz bir iki davranıştan oluşan bir durum değil, pek çok davranışın hedef seçilen kişiye sistematik olarak ve uzun süre uygulanması sonucu ortaya çıkıyor. Söz konusu davranışlar, genellikle bir yöneticinin veya üst düzeydeki bir kimsenin alt kademe çalışan bir kimseye yönelttiği davranışlar şeklinde karşımıza çıkıyor ancak bunun tersi de söz konusu olabilir. Yani, işyeri çalışanları bazen sevmedikleri bir amirlerine karşı dışlama, sabote etme, emirlere uymama gibi davranışlarla psikolojik taciz uygulayabilirler. Bu bahsettiğim taciz türleri dikey taciz olarak adlandırılmaktadır. İşyerinde psikolojik tacizin fail veya failleri, mağdur ile

benzer görevlerde ve benzer olanaklara sahip, aynı konumdaki iş arkadaşları ise bu durumda yatay psikolojik taciz söz konusudur.

Leymann'a göre mobbing mağdurlarının ayırt edici bir özelliği yoktur, mobbing herkesin başına gelebilir. Ancak, yine de, pek çok araştırmacı, mobbing mağdurlarının benzer özellikler gösterdiğini tespit etmiştir. Bazı araştırmalar, mağdurların genellikle hakkını aramaktan çekinen, çatışmadan kaçan, dürüst ve iyi niyetli kişiler olduklarını göstermektedir. Bazı başka araştırmalar ise, mağdurların genellikle kendilerini başkasına beğendirmeye ihtiyacı içinde olmayan, girişken, nitelikli, kişilerle ve olaylarla değil düşüncelerle uğraşmayı seven insanlar olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle yaratıcı insanların, ürettikleri yeni fikirlerin diğerlerini rahatsız etmesi nedeniyle mobbinge maruz kalma olasılıkları daha fazladır. Bazı durumlarda ise, kişi; rengi, cinsiyeti, aksanı, temsil ettiği sınıf, milliyeti gibi özelliklerinden dolayı da psikolojik tacize maruz kalabilir.

- Sizin de bildiğiniz gibi TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu bünyesinde oluşturulan “İşyerinde Psikolojik Şiddet (mobbing) ve çözüm önerileri” alt komisyonu toplandı. Sizin de katıldığınız toplantıda dikkat çeken konulardan bir tanesi de mobbingi tetikleyici unsurlardı. Bu unsurlar nelerdir? ve Türkiye’de mobbinge en fazla kadınlar uğruyor diyebilir miyiz?

- Mobbingi tetikleyen pek çok unsur olabilir. Bir tanesi biraz önce de belirttiğim gibi, mobbing mağdurunun kişisel özellikleridir. Bu kişisel özelliklerden birisi de hedef seçilen kişinin cinsiyetidir. Türkiye’de ve dünyada yapılan pek çok çalışma, işyerinde psikolojik tacize uğrayanlar arasında oransal olarak kadınların erkeklerden daha fazla yer aldığını göstermektedir. Örneğin, Prof. Dr. Aytolan Yıldırım’ın 2007’de yaptığı ve 505 hemşirenin

katıldığı bir çalışmada ulaşılan sonuçlar gerçekten dikkat çekicidir. Hemşirelerin yüzde 86’sı, son 12 ayda mobbing davranışlarına maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir. Bunun dışında, mobbing uygulayanların yani faillerin özellikleri de tetikleyici olabilmektedir. Mobbing failleri genellikle ilgi açlığı çeken, övgüye aşırı ihtiyaç duyan, yanlışları üzerine düşünmeyen, kendileri dışında herkesi suçlayan insanlardır.

Şu ana kadar bahsettiklerim mobbingin kişisel nedenleridir. Bunun dışında, örgütsel ve sosyal nedenler de vardır. Heinz Leymann, pek çok psikolojik taciz vakasının altında yatan nedenin; kötü organize edilmiş üretim süreçleri ve hatalı çalışma yöntemleri ile zayıf ve ilgisiz yönetim olduğunu belirtmiştir. Yönetimin çatışmayı sona erdirmeye konusunda ilgisiz kalması veya çatışmayı yok sayması durumunda devam eden çatışmalar bir süre sonra mobbingin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Yine,

çalışanlar açısından korku kültürünün yoğun olarak yaşandığı, ilişkilerin donuk ve renksiz olduğu, sürekli gerginlik ve stresin olduğu, kapalı bir iletişim sistemi, yoğun dedikodu mekanizması, antidemokratik tutum ve davranışların olduğu örgütler de mobbinge ortam hazırlamaktadır. Sosyal nedenlere baktığımızda, son yıllarda değişen sosyal sistem, artan sosyal bozulma, endişe, belirsizlik, bilinçsizlik, v.b. mobbinge zemin hazırlamaktadır.

- Hukuki olarak çalışanlar ve örgütler mobbingten korunmak için neler yapmalı, mobbingi ispat etmek mümkün mü?

- Mobbing karşısında hem mağdur hem de örgütün yapabileceği şeyler vardır. Bunları yasal yollar ve diğer yollar olarak iki kısımda inceleyebiliriz. Öncelikle yasal yollara başvurmadan önce neler yapılabilir bunları

söylemek ve daha sonra yasal yollar ve ispat konusundaki düşüncelerimi ifade etmek isterim.

Eğer mobbing mağduru iseniz, öncelikle kendinizle barışık olmalısınız ve öğrenilmiş çaresizlik içerisinde olmamalısınız. Öğrenilmiş çaresizlik, mobbing mağdurlarında sıklıkla rastlanan bir durumdur. Herhangi bir duruma karşı verdiğiniz tepki ile durum olumsuz hale gelirse, tepkinin bir işe yaramadığını düşünürsünüz. Bu durum zaman içinde tekrarlandıkça bir süre sonra artık olayların sonuçlarını asla kontrol edemeyeceğinizi düşünüp karamsarlığa düşebilirsiniz. Ancak koşullar ne kadar içinden çıkılmaz görünse de mutlaka bazı çıkış noktaları vardır. Yaşananların bir adının olduğunu ve buna hedef olmanın kendi suçunuz olmadığını bilmeli ve yaşadıklarınıza bu açıdan yaklaşmalısınız. Bu süreç içerisinde yaşadığınız duygusal sıkıntılar nedeniyle gerekirse bir uzmandan; psikiyatrist veya psikologdan yardım alma yoluna da gidebilirsiniz.

Çalıştığınız örgüt açısından baktığımızda, psikolojik tacizi önlemek için atılması gereken ilk adım, örgütün, bünyesindeki rahatsızlıkları zamanında belirleyebilmesidir. Bunun için de yöneticiler, işyerinde yaşanan çatışmaları zamanında tespit edebilmeli ve mobbinge dönüşmeden en kısa sürede çözüme kavuşturmaya çalışmalıdır. Var olan bir mobbing sürecinde ise psikolojik taciz faktörü olarak tanımlanan sorunlar ortadan kaldırılmaya çalışılmalıdır.

Bu yollardan başka, psikolojik tacizle başa çıkmada yasal yola başvurma seçeneği de vardır. Ancak, sizi yasal yollara başvurmadan alıkoyma bazı kaygılarınız olabilir. Örneğin, maruz kaldığınız psikolojik tacize ilişkin yeterli bir kanıtınız olmadığını düşünebilirsiniz. Yine, yasal yola başvurmanın pahalı olması, yasal başvurunun sonuçlanmasının stresli ve uzun sürebilecek bir süreç olması ve sonunda mobbing iddiasının reddedilmesi olasılığı da sizi yasal yollara başvurmadan alıkoyma. Bu kaygılara rağmen sürecin size verdiği zararlar ile dava açmanın yol açacağı maliyetleri karşılaştırarak, mümkün olduğunca yasal yola başvurma seçeneğini uygulamaya çalışmalısınız.

Biraz önce bahsettiğim gibi, yasal yola başvurma seçeneğinden sizi alıkoyma ilk sorun, psikolojik tacize ilişkin yeterli kanıtınızın olmadığını düşünmenizdir. Pek çok insan, sırf bu nedenle yasal yola başvurmadan vazgeçmektedir. Çünkü gerçekten de mobbingin ispatı güçtür. İşyerinde psikolojik taciz aynı veya farklı tarzdaki pek çok rahatsız edici davranışın belli bir süre boyunca hedef seçilen kişiye yöneltilmesi sonucunda ortaya çıkmakta olup, psikolojik tacizi oluşturan davranışlar, çoğu zaman tek başlarına değerlendirildiklerinde hukuka aykırı sayılmamaktadır. Ancak, bu durum mobbingin hukuka aykırı olmadığı anlamına gelmez. Mobbing durumunda, o süreçte yaşanan davranışların tek tek hukuka aykırı olup olmadığına bakılmaksızın, bu davranışların bir araya gelerek yarattığı toplam etkinin meydana getirdiği sonuç hukuka aykırıdır. Sonucun hukuka aykırı olması nedeniyle psikolojik taciz haksız fiil teşkil eder.

Bu bakımdan, psikolojik taciz mağduru olarak dava açmadan önce yapabileceğiniz şeyler vardır, şöyle ki, bu konuda dava açmış mağdurların önerdiği bir husus; mobbing sürecinde yaşanan olayları, tarih, yer ve olaya şahit olan kişiler belirtilerek bir yere not etmektir. Bu yazılanlar, dava açtığınız zaman, size büyük yarar sağlayacaktır.

Yargıtay'ın cinsel taciz konusunda olduğu gibi psikolojik tacizle ilgili verdiği bazı kararlarında, soruna doğrudan ispat açısından değil emare ispatı yönünden yaklaştığı görülmektedir. Çünkü yukarıda da bahsettiğim gibi psikolojik tacizin doğrudan ispatı çok güçtür. Örneğin, Yargıtay, 2008'de verdiği bir kararında, önce dövülen ve bunu doktor raporuyla ispatlayan işçinin, daha sonra işe geri döndüğünde huzursuz edildiği iddiasını kabul etmiştir. Kararın gerekçesinde, davacının dövülmesinden sonra işyerinde huzursuz edildiğinin davacı tanığı ve olayların tipik akışından anlaşıldığı dolayısıyla işçinin psikolojik taciz sonucunda istifa ettiği, bu konuda yeterli emare bulunduğu ifade edilmiştir.

Ocak ayında görüşüleceğini düşündüğümüz Borçlar Kanunu Yasa Tasarısı'nda "İşçinin Kişiliğinin Korunması" başlığı altında, 417'nci maddede işveren, işçilerin psikolojik ve cinsel tacize uğramamaları için gerekli önlemleri almakla yükümlü tutulmuştur. Eğer bu şekilde söz konusu Tasarı yasalaşırsa, işyerinde psikolojik taciz olgusu ilk kez yasal düzenlemeye kavuşmuş olacak ve mağdurların haklarını aramaları çok daha kolay hale gelecektir.

Bilgisayarın İsim Babası, Türk Bilişim Dünyasının Duayeni Prof. Dr. Aydın Köksal'ın yeni kitabı çıktı:

“Adı Bilgisayar Olsun”

Bugün 10.000'i aşkın üyesi bulunan Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD, 1971) kurucu Onursal Başkanı ve Bilişim Ltd'in Genel Müdürü Prof. Dr. Aydın Köksal'ın bu yeni yapıtı, 250 başlık içinden seçilmiş yazılarından oluşuyor.

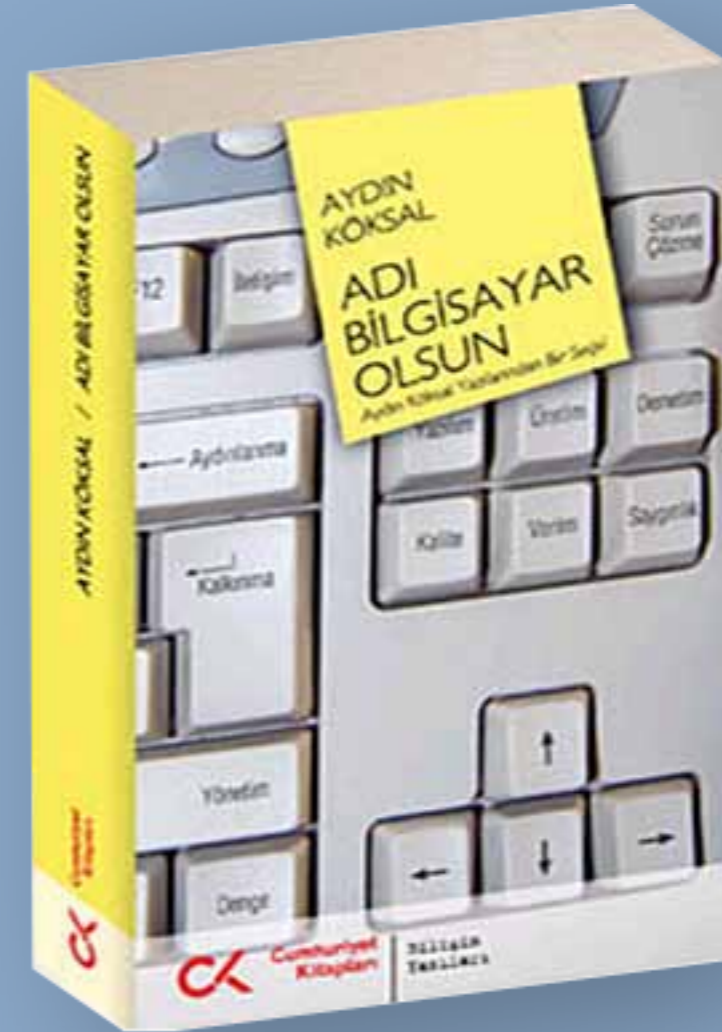
“Bilişimi Türkiye'nin kalkınması için kullanmayı amaçlamış, *bilgisayar* gibi binlerce sözcüğü dilimize armağan etmiş, ülkemizde Bilgisayar Mühendisliği öğretimini başlatmış öncü bir düşün adamının yılların birikiminden süzölmüş yazılarıyla Türk toplumunun değişim serüveni...”

Bilişim, yönetim, eğitim, dil, ekin, bilim, uygarlıklar çatışması, toplumsal değişim, Türkiye'nin ve Dünyanın geleceği gibi uzun erimli dönüşüm süreçlerinde karşılaştığımız sorunları işleyen, bunların çözümü doğrultusunda her dönemde gündem yaratmış olduğu ölçüde, bugünkü sorunlarımızın çözümüne de ışık tutan güncel yazılar...

Çözümsüz gözükten sorunlar, inanılmaz çelişkiler, harcanan fırsatlara karşın aydınlanma çizgisinde Atatürk ilkeleri ile elde edilmiş başarılar... Bu çizgiden ayrılmayacak bir Türkiye'nin, insanlığı bir kez daha şaşırtacak parlak geleceği... 504 sayfalık yapıt, “Önsöz” ve “Benim Ütopyam Türkiye” başlıklı bir giriş yazısını izleyen ve aşağıda başlıkları verilen 8 bölümde sunulan 41 yazıdan oluşuyor:

- **Türkçenin Gücü:** *Bilişim Sözleri*
- **Düşgücü:** *Türk Bilişim Kesiminin Yoktan Var Oluşu*
- **Nitelikli Ulusal Eğitim:** *Türkiye'nin Bağımsızlığını Koruyabilmesi için Önkoşul*
- **Toplumsal/Ekinsel Sorunlar:** *Sanki Kara Gülmece*
- **Bilişim Toplumuna Doğru:** *Yeni Bir Uygarlık Aşaması*
- **Türkiye'nin Parlak Geleceği**
- **İnanılır Gibi Değil:** *Bizim İnsanlarımız*
- **Yüz Yüze:** *Söyleşiler*

Cumhuriyet Kitapları, bütün kitapçılarda...

Anayasal bir hak: Kişisel verilerin korunması (*)

2010 değişikliklerinin ardından Anayasa'nın 20. maddesindeki açık düzenleme karşısında, Türkiye'de kişisel verilerin korunmasına yönelik çerçeve bir yasanın yürürlüğe girmesi artık görmezden gelinemeyecek bir zorunluluk haline geldi. Unutulmaması gereken: özel yaşamın sonunun geldiğinin düşünüldüğü bir çağda, benliğimizi ve bireysel özerkliğimizi korumak için elimizde kalan en güçlü silahlardan birinin kişisel verilerin korunmasına yönelik hukuksal düzenlemeler olduğudur.

Dr. Elif Küzeci
Bahçeşehir Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
elifkuzeci@gmail.com

Türkiye'de yeni iletişim teknolojileri ve bunların sunduğu olanaklar yakından izlenip hızla uygulamaya geçiriliyor. Artan İnternet kullanımı ve bu ortamdaki Türkçe içeriğin her geçen gün biraz daha çeşitlenmesi, henüz yeterli düzeyde olmasa da Türkiye'nin çağı yakaladığı yönünde olumlu işaretler. Pek çok kişi, araştırmak, iletişim kurmak, sosyal ağlarda yer almak, ekonomik etkinliklerde bulunmak ya da yalnızca eğlenmek için İnternet'e bağlanıyor. Facebook sayfası bulunmayan üniversite öğrencisi hemen hemen yok gibi. Bir kişinin cep telefonunun bulunması kural, bulunmaması istisna ve hatta garipsenecek bir durum haline geldi. E-posta, geleneksel posta ile yarışıyor. CCTV (closed-circuit television/kapalı devre televizyon), radyo frekanslı tanımlama (radio frequency identification/ RFID) gibi nispeten yeni araçlar farkında olsak da olmasak da yaşamlarımızın bir parçası durumunda...

Evet teknoloji Türkiye'de sıcak takipte, yeni araçlar hızla kullanıma giriyor ve yaygınlaşıyor, ancak beraberinde ilk aşamada görülmeyen bazı "yan etkiler"i de getirerek. Herşeyden önce hatırdaki tutulması gereken, bu araçlarla gerçekleştirilen etkinliklerin her birinin veri ürettiği, bunların çoğu zaman bir yerlerde kayıt edilip kullanıldığı ve büyük bir soru işareti kümesi içerisinde yer alan "başkaları"na aktarıldığı. Bir kaç dakika bile olsa bu verilerin neler içerdiğine ilişkin zihnimize gerçekleştireceğimiz panoramik tur, aslında bu bilgilerinin bize ilişkin ne kadar ayrıntılı bir resim oluşturabileceğini kavramamızı sağlayacaktır. Örneğin bir kişinin facebook sayfasındaki bilgiler, gelişmiş bir istihbarat teşkilatının uzun çalışmalar sonucunda ulaşabileceğine eşdeğer. Twitter sayesinde kişilerin o anda nerede, kiminle bulunduğu, hatta ne düşündüğüne ilişkin bilgiler edinebilmek olanaklı. Bize "daha iyi hizmet sunmak için" görüşmelerimiz; kamusal ve kimi özel alanlarda güvenin sağlanması, suçluluğun önlenmesi gibi amaçlarla görüntülerimiz; doğru teşhis için en mahrem sağlık bilgilerimiz; alışverişlerde kullandığımız kartlar aracılığıyla beğenilerimiz; işyerine, yurtlara ya da spor kulüplerine giriş-çıkış saatlerimizin izlenmesi ve giriş iznimiz olup olmadığının belirlenmesi için biyometrik verilerimiz kayıt edilmekte. Bu noktada sorulması gereken ancak çoğu zaman ihmal edilen soru: Devletin ve özel teşebbüslerin her geçen gün biraz daha gelişen, yaygınlaşan ve çeşitlenen araçlarla topladıkları bu bilgilerin, daha sonra nerelerde, kimler tarafından kayıt edildiği, hangi amaçlar için, ne kadar süre kullanıldığı, hangi işlemlerden geçirildiği, kimlere aktarıldığı.

Bu soruya verilecek yanıt, yalnızca Anayasal bir hak olan özel yaşamın gizliliğinin ne kadar sağlandığına değil, onun da ötesinde insan onurunun ayrılmaz parçası olan "bireysel özerkliğin" ne oranda korunduğuna ilişkin olarak önemlidir. Çünkü her şeyden önce sürekli izlenip gözlenme insanı benzersiz kılan "kişilik" in geliştirilmesi önünde önemli bir engel oluşturuyor. Nitekim kişisel verilerin korunmasına yönelik hukuksal düzenlemelerin demokratik devletlerde kabul edilmesinde de bu tehlikenin görülmesi etkili olmuştur.

Konuya ilişkin ilk düzenlemelerin 1970'li yıllarda Batı Avrupa'da kabul edilmesi elbette hem zaman hem de mekan açısından tesadüflerin ürünü değildir. 1970'li yıllar bilgisayarların ve merkezi veri tabanlarının özellikle devletler tarafından yurttaşlara ilişkin bilgileri işlemek için

artan oranda kullanılmaya başlandığı yıllardır ve başta Almanya olmak üzere Batı Avrupalı devletlerin yakın geçmişinde kişisel bilgilerin sınırsız bir şekilde kayıt edilmesinin ve ilişkilendirilmesinin neden olabileceği tehlikelere işaret eden acı deneyimler bulunmaktadır. Ne o zaman, ne de şimdi kişisel verilerin korunması ilkeleri ile hedeflenen teknolojik gelişmelerin önünde bariyerler kurmak, pek çoğu yararlı ve gerekli olabilecek veri işlemleri yasaklamak değildir. Hedeflenen bu işlemlerin yalnızca yetkili kişilerce ve yine yalnızca meşru amaçlarla yapılmasını sağlamaktır. Bunun yanında kişinin kendisine ilişkin bilgilerle bağının kopmaması, Alman Anayasa Mahkemesi'nin 1983 yılında verdiği ünlü kararındaki ifadesiyle "bilgilerin geleceğini belirleme hakkı"nın (Informationelle Selbstbestimmung) tanınması gerekir.

1970'li yıllardan günümüze bu amaçla geliştirilen hukuksal metinlerin seyri izlendiğinde, yeni teknoloji ürünleri ve yeni gereklilikler doğrultusunda bir değişimin söz konusu olduğunu gözlemlemek olanaklıdır. Disiplinler arası iletişimin, bilgi alışverişinin önemli bir gereklilik olduğu bu alanda sorunları kesin bir şekilde çözümleyebilmek pek de kolay gözüküyor. Son dönemde özellikle AB kapsamında hükümlerin etkinliğinin yeniden gözden geçirilmesi, canlı tartışmaların yürütülmesi bu sürecin sona ermediğinin bir göstergesi. Türkiye'de ise kişisel bilgilerin kayıt edilmesine yönelik sistemler hızla yaygınlaşır, özellikle güvenlik ve yaşamın kolaylaştırılması gibi gerekçelerle bunların propagandası da etkin bir şekilde sürdürülürken, konunun diğer tarafının: hukuksal "koruma"nın demokratik devletlerin oldukça gerisinde kaldığını ve ayrıca konuya ilişkin ciddi etki yaratabilecek kamusal tartışmaların da yapılmadığını söyleyebiliriz.

Sorunun birinci ayağını elbette hukuksal alandaki eksiklikler oluşturuyor. Bunun en açık göstergesi Türkiye'de kişisel verilerin korunmasına yönelik temel ilkeleri belirleyen çerçeve bir yasanın halen bulunmamasıdır. Uzun yıllardır üzerinde görüşülen ve sınırlı da olsa akademik tartışmaların konusunu oluşturan Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı'nın ne zaman yürürlüğe gireceği belirsizliğini koruyor. Geçen yıllar içinde eskijen bu tasarının güncellenmesi ve yeniden değerlendirilmesi ise yürürlüğe gireceği-belirsiz-tarihten önce mutlaka üzerinde durulması gereken önemli bir gerekliliği oluşturuyor. Konuya

ilişkin çerçeve yasanın bulunmaması Avrupa Konseyi Veri Koruma Sözleşmesi, Türkiye tarafından 28 Ocak 1981 tarihinde imzalanmış olmasına karşın onaylama işleminin tamamlanamamasına da neden oluyor. Temel ilkelerin belirlenmesindeki eksikliğin bir diğer önemli sonucu ise Türk Ceza Kanunu (TCK), Medeni Kanun gibi temel metinlerde yer alan bazı güvence hükümlerinin uygulanması ya da belki daha doğru bir anlatımla uygulanmaması noktasında kendini gösteriyor. Kişisel verinin anlamı, hangi gerekçelerle korunması gerektiği, bu korumayı sağlayacak ilkelerin ve istisnaların neler olduğu, verileri işleyenlerin sorumlulukları ve veri öznelerinin yani bireylerin hakları yasal bir düzenlemenin konusu olmayınca mevzuat içerisinde dağınık bulunan, sınırlı güvencelerden yararlanılması da sekteye uğruyor. TCK'nın ilgili hükümlerinin (m. 135 vd.) uygulanmasına yönelik temyiz itirazlarının Yargıtay'da hangi daire tarafından bakılacağı halen belirlenmemiş olması sanıyorum, bu hükümlere ne oranda başvurulduğuna ilişkin dikkat çekici bir örnek olarak kabul edilebilir. Hukuksal alanda ne yazık ki şu gerçek ile karşı karşıyayız: Telekomünikasyon gibi birkaç özel alan dışında kişisel bilgilerimiz, hemen hemen korumasız. Sorunun ikinci önemli ayağı ise burada kendini gösteriyor: bu korumasızlığın yaratabileceği sorunlara karşı farkındalık eksikliği... Bu eksiklik özellikle gerçekten gerekli olup olmadığı sorgulanmaksızın ve yaratabileceği tehlikeler dikkate alınmaksızın kişisel bilgilerin gönüllü olarak paylaşılması noktasında kendini gösteriyor. Mağazada yapılan bir indirimden yararlanmak için neden mutlaka kart almak gerektiği konusunda düşünenlerin sayısı, sosyal paylaşım sitelerinde yer alan bilgilerini herkese açmak konusunda oldukça istekli olanların aksine, pek de fazla değil...

Türkiye açısından umut verici bir öngörü, konuya ilişkin çerçeve yasanın-nihayet-yürürlüğe gireceği olabilir. Nitekim 12 Eylül 2010'da yapılan referandum sonucunda artık kişisel verilerin korunması açıkça anayasal bir hak olarak düzenlenmiştir. Anayasa'nın 20. maddesine eklenen hüküm uyarınca: "Herkes kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızası ile işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir".

Bu düzenlemenin içeriğine ilişkin değerlendirmeye geçmeden önce, şunu da belirtelim: Kişisel verilerin korunması, aslında anayasal dayanağına bu hüküm ile kavuşmuş değildir. Nitekim bu önemli hakanayasal temelini belirtilen hüküm Anayasaya eklenmeden önce de, başta özel yaşamın gizliliği (m.20) ve kişinin maddi ve varlığını geliştirme hakkı (Başlangıç, par.6; m. 5; m. 17/1) olmak üzere, haberleşme hürriyeti (m.22), düşünce ve kanaat hürriyeti (m.25) gibi çeşitli temel hak ve özgürlüklerde bulmakta idi. Ancak bu dönemde belirtilen ilişki belki gözden uzak tutulabilmişse de bundan böyle kişisel verilerin etkin korunmasına kayıtsız kalınması olasılığı ortadan kalkmıştır. Konuya ilişkin yeni düzenlemeler yapılması, mevcut düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve uygulamada da bu konuda gereken hassasiyetin gösterilmesi artık anayasal bir zorunluluktur. Bu noktada, "Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü" kenar başlıklı 11. maddesini bir kez daha hatırlamak gerekir: "Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz".

O halde Anayasa'da açıkça yer aldığı üzere kişilerin kendileri ile ilgili bilgilerin korunmasını isteme hakkı bulunuyor. Bunun istisnası iki durumda söz konusu olabiliyor: kişi, rıza gösterdiğinde ya da yasa istisnayı açıkça öngördüğünde. Ancak bu kuralın Anayasa tekniği açısından bir sorun yarattığını da belirtmek gerekir. Nitekim Anayasanın 13. maddesi uyarınca "Temel hak ve hürriyetler ... yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ... sınırlanabilir". Oysa 20. maddeye eklenen bu hüküm ile, sınırlama sebepleri yasa koyucuya bırakılmıştır. Ancak elbette ki yasa koyucu açısından, temel hak ve özgürlüklere ilişkin diğer konularda olduğu gibi burada da, Anayasanın 13. maddesinde kaynağını bulan sınırlamanın sınırlarına uyma zorunluluğu devam etmektedir. Ayrıca kişisel verilerin korunması Anayasa ile güvence altına alınmış bir temel hak olduğuna göre, bu hakkın sağlanması kural, sınırlanması istisna olacaktır.

Aksi yaklaşım, yani yasal düzenlemeler ile belirlenen ölçüsüz sınırlama nedenleri, hakkın tanınmasını anlamsız kılabilir. Bu ise temel ilkelere aykırı olacağı gibi, Anayasa'ya eklenen hükmün adeta kâğıttan bir kaplana dönüşmesine neden olacaktır.

Bunun yanında bir diğer sorun ise, belirtilen hükümde bu kurallara uyulmasını denetleyen bağımsız bir kurumun oluşturulmasına yer verilmemiş olmasıdır. Oysa daha önce

hazırlanan kimi Anayasa taslaklarında bu hususa yer verildiği gibi, Kişisel Verilerin Korunması Yasa Tasarısı'nda da-önemli bazı eksikliklere karşın-böyle bir makamın oluşturulmasına yönelik esasların düzenlendiği görülüyor. Ayrıca 1 Aralık 2009'dan itibaren hukuksal açıdan tam anlamıyla bağlayıcılığa kavuşan AB Temel Haklar Şartı'nın 8/3 hükmünde de bağımsız bir makam tarafından denetim bir zorunluluk olarak öngörülmüştür. Kişisel verilerin korunmasının anavatani ve bu konudaki en canlı tartışmaların merkezi olan Avrupa'nın bu konudaki yaklaşımının neden göz

ardı edildiğini anlayabilmek kolay değil. Ancak elbette Anayasa'da bağımsız denetim organına ilişkin bir ifadenin yer almaması bunun oluşturulamayacağı anlamına gelmemektedir. Bu eksiklik, yasal düzenlemeler ile mutlaka giderilmelidir. Nitekim etkin korumanın sağlanabilmesi için, denetimin mutlaka bağımsız bir organ tarafından gerçekleştirilmesi gerekir. Böylesine bir kurum, yurttaşların konuya ilişkin farkındalıklarının artırılmasına yönelik etkinlikler de yürütecektir.

Anayasa'nın 20. Maddesi'ne eklenen hükmün ışığında kişisel verilerin korunmasına yönelik hukuksal düzenlemeler geliştirilirken Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve Sözleşmenin öngördüğü yargı organı olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararları da dikkate alınmalıdır. Nitekim bu anayasal bir zorunluluktur. Anayasanın 90. maddenin son fıkrası uyarınca usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmalar, yasa hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Belirtilen hükme, 2004 yılında

eklenen kural uyarınca ise: "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır".

Hemen belirtelim: AİHS'de kişisel verilerin korunması, ayrı bir hak alanı olarak düzenlenmemiştir. Ancak AİHM verdiği kararlarla, kişisel verilerin korunmasında temel ilkelerin büyük bir bölümünü, Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında değerlendirmektedir. Sözleşme hükümlerinin sınır ve kapsamalarını belirleyebilmek için ise AİHM'nin yorumlarının önemi açıktır. Hem Anayasa'nın 90. madde hükmü dolayısıyla, hem de bu konuda geliştirilen içtihatlarla aykırı uygulamaların AİHM önüne gitmesi halinde ihlal kararının söz konusu olma ihtimali nedeniyle Mahkemenin konuya yaklaşımının üzerinde kısaca durmak yararlı olacaktır.

AİHM, özellikle 1980'li yılların ortalarından bu yana ve gittikçe artan bir yoğunlukta, kişisel verilerin korunmasını, Sözleşme'nin sağladığı güvenceler kapsamında değerlendiriyor. Mahkeme'ye göre bireysel özerklik ve bilgilerin geleceğini belirleme hakkı, 8. madde ile getirilen güvencelerin yorumlanmasında önemli bir temel ilkedir. Kişisel verilerin korunması hakkının 8. madde kapsamında değerlendirilmesi, Sözleşme hükümlerinin yorumlanmasında yeni gelişmelere açık bir bakışın hâkim olduğunun da bir göstergesi olarak da kabul edilebilir. Nitekim AİHM'ne göre Sözleşme, "güncel koşullar ışığında yorumlanması gereken yaşayan bir enstrüman"dır (Tyrer, Birleşik Krallık'a karşı, b.n. 5856/72, k.t. 28 Nisan 1978, par. 31). Mahkeme bu şekilde görevini, Sözleşme'yi yorumlarken sosyal değişimleri de yansıtmak olarak belirlemektedir (Cossey, Birleşik Krallık'a karşı, b.n. 10843/84, k.t. 27 Eylül 1990,

par. 35). Çeşitli kararlarına da yansıdığı üzere AİHM'e göre Sözleşme ile güdülen amaç, hakların, hayali ya da teorik olarak değil, etkili ve elverişli bir şekilde güvence altına alınmasıdır. Bu, yalnızca AİHS açısından değil, Türkiye'de konuya ilişkin hukuksal düzenlemeler uygulanırken de her zaman hatırdta tutulması gereken basit ama önemli bir kuralı oluşturur.

Öncelikle "özel yaşam"ın tanımlanmasının oldukça güç olduğu belirtilmelidir. Zorluk özellikle kamusal alan ile özel alan arasındaki sınırların belirsizliğinden kaynaklanır. Bu ise her somut olayda olayın kendi koşullarına göre bir değerlendirmeyi gerektirir. Mahkemenin çeşitli kararları incelendiğinde özel yaşamın yalnızca kişinin mahrem yaşamı ile sınırlandırılmadığı, başkaları ile ilişki kurduğu alanları da kapsar şekilde yorumladığı görülüyor. Bu yaklaşımın, kişisel verilerin korunması açısından önemli sonuçları bulunmaktadır: kişi, ev telefonu yanında, iş telefonunun dinlenmesi durumunda da ya da özel alan yanında kamusal alanda görüntüsü kayıt edildiğinde de Sözleşmenin 8. maddesinin sağladığı güvenceden yararlanacaktır.

Ayrıca Mahkemenin içtihadı uyarınca, geleneksel haberleşme araçları yanında modern iletişim araçları da koruma kapsamında yer almaktadır. Bu bağlamda, kişilerin İnternet aracılığıyla kurdukları iletişim, e-postalarının izlenmesi ya da içeriklerinin saptanması da 8. madde çerçevesinde değerlendirilmektedir.

AİHM konuya ilişkin ilk önemli kararını, Klass ve diğerlerinin Almanya'ya karşı yaptığı başvuru üzerine vermiştir. Bunun yanında Mahkemenin "özel yaşam" kapsamında gördüğü ve kişisel verilerin korunması açısından oldukça önemli olan bir kaç durum şöyle sıralanabilir: bireylere ilişkin kişisel bilgilerin resmi makamlarca toplanarak arşivlenmesi (Amann İsviçre'ye karşı, b.n. 27798/95; k.t. 16 Şubat 2000; Rotaru Romanya'ya karşı, b.n. 28341/95, k.t. 4 Mayıs 2001); telefon görüşmelerine ilişkin kayıtları izleme (Malone, Birleşik Krallığa karşı, b.n.

8691/79, k.t. 2 Ağustos 1984; P.G. ve J.H., Birleşik Krallığa karşı, b.n. 44787/98, k.t. 25 Eylül 2001); toplanan verilerin toplanma amacı dışında kullanılması (Leander, İsviçre'ye karşı, b.n. 9248/81, k.t. 26 Mart 1987); sağlık verilerinin gizliliği (Z., Finlandiya'ya karşı, b.n. 22009/93, k.t. 25 Şubat 1997; M.S., İsveç'e karşı, b.n. 20837/92, k.t. 27 Ağustos 1997); emniyet güçleri tarafından parmak izi ve fotoğrafların alınması (Murray, Birleşik Krallık'a karşı, b.n. 14310/88, k.t. 28 Ekim 1994); kişisel verilere erişim hakkı (Gaskin, Birleşik Krallık'a karşı, b.n. 10454/83, k.t. 7 Temmuz 1989); kişisel verilerin gerektiğinden uzun süre tutulması (S. ve Marper, Birleşik Krallığa karşı, b.n. 30562/04, 30566/04, k.t. 4 Aralık 2008).

Bunun yanında Mahkemenin içtihadı uyarınca "özel yaşam", kimlik hakkını ve 8. maddedeki güvencelerin yorumlanmasında oldukça önemli olan, kişilik ve bireysel özerklik ilkeleri

dolayısıyla, kişisel gelişim hakkını da kapsamaktadır.

AİHS'nin 8. maddesinde düzenlenen özel yaşama saygı hakkının sınırları, aynı maddenin 2. fıkrasında yer alıyor. Bu özel yaşama saygı hakkına bir müdahale olduğu saptandığında, mahkeme bu müdahalenin meşruiyet kazanıp kazanmadığını değerlendirir. Bu değerlendirme, 2. fıkrada belirlenen koşul ve ölçütlere uygunluk açısından yapılmaktadır. AİHS 8/2 hükmü uyarınca özel ve aile yaşamına müdahale, (i) burada sınırlı sayımla belirtilmiş amaçlardan bir ya da bir kaçına yönelik; (ii) yasada öngörülmüş ve (iii) aynı zamanda demokratik toplum için gerekli ve öngörülen amaç ile orantılı olması durumunda meşrudur.

Kolaylıkla anlaşılacağı gibi bir sınırlamanın söz konusu olabilmesi için yalnızca yasada belirtilmiş meşru bir amaca dayanması yeterli değildir, ayrıca bu sınırlamanın demokratik bir toplum için gerekli ve amaç ile orantılı olması da bir zorunluluktur. Bu zorunluluğu, iç hukuktaki sınırlamalar açısından mutlaka dikkate almamız gerekir.

Türkiye'de kişisel verilerin korunmasına yönelik çerçeve bir yasaya gereksinim duyulduğu açıktır. Anayasanın 20. maddesindeki açık düzenleme karşısında bu, artık bir zorunluluk haline de gelmiştir. Bu düzenlemede ve uygulanmasında yukarıda kısaca belirtilen ilkeler, bizlere ışık

tutacaktır. Bunun yanında kişisel verilerin korunmasının öneminin bilincinde olmanın ve onun gerçekleştirilmesini talep etmenin gerekliliği de göz ardı edilmemelidir. Unutulmamalıdır ki: artık özel yaşamın sonunun geldiğinin düşünüldüğü bir çağda, benliğimizi ve bireysel özerkliğimizi korumak için elimizdeki en güçlü silahlardan biri kişisel verilerin korunmasına yönelik hukuksal düzenlemelerdir. Nitekim "özel yaşamın gizliliği hakkı" kapsamında korunan alanı, her birimizi diğerlerinden ayıran benzersiz özellikler oluşturmaktadır.

Adımızdan, beğenilerimize; tercihlerimizden, düşüncelerimize uzanan bu alana sınırsız erişim "kendimiz" olmamızı olanaksız kılabilir. Bu ise, temelde insan onuruna yönelik bir saldırıdır. Özel alanımıza yalnızca bizim belirleyeceklerimiz ve hukuk kuralları içerisinde belirlenen meşru kişiler ve yalnızca meşru amaçlarla ulaşabilmelidir.

Kişisel verilerin korunmasına yönelik hukuksal düzenlemeler, hızla gelişen teknoloji ve artan bilgi akışı karşısında tam bir koruma sağlayabilecek güçte olmasa da, kapının önünde yığılmış ve çok çeşitli amaçlarla içeriye girmekte, bizi gözlemekte, kayıt etmekte, yönlendirmekte yoğun bir istek gösteren meraklı gözlerin fütursuz ziyaretini engelleyebilecek elimizde kalan birkaç güvenceden en önemlisidir.

(* 2010 Bilişim Kurultayı'nda paylaşılan sunum.

Çevremizde bir şeyler oluyor !..

Ahmet Ayvalı
ahmet.ayvali@tbd.org.tr

Birleşmiş Milletler, dünya genelinde yılda 45 milyon ton elektronik atık oluştuğunu tahmin ederken ABD Çevre Koruma Ajansı'na göre, yılda 30-40 milyon PC hurdaya çıkıyor. Ülkemizde de önemli sorun haline gelmeye başlayan elektronik atık ve kıymetli metallerin (bakır, alüminyum, altın vs), güvenli bir şekilde geri dönüşümü için yöntemler geliştirilmeli ve toksik metaller (kurşun, kadmiyum, civa vs.) toprak, hava ve suya karışmadan yok edilmeli.

Bilişim ve Çevre Çalışma Grubu'nun (BİL-ÇEV) tohumları, 12. TBD Kamu Bilişim Platformu çalışmaları kapsamında, Belge Grubu'nun, bugüne kadar ülkemizde pek de göz önüne alınmayan "Çevreci Bilişim"i programına alması sonucu atıldı. Belge Grubu, 2009 yılının on birinci ayından başlayıp 2010 yılının 5. ayında bitirerek hazırladığı raporla, bilişimde farklı bir bakış açısı sundu. Kurum ve kuruluşların BT politikalarına yön veren Rapor, bilgisayarları üreten firmaların üretim yaparken veya ithalat yapan firmaların bilişim cihazlarını ithal ederken çevreyi ve insan sağlığını ilgilendiren konulara duyarlı olmalarını içeren, farkındalık yaratan bir belge niteliği taşıyor. Rapor, TBD 12. Kamu Bilişim Platformu'nda takdimi ile kamuoyunun dikkatini çekti, konunun önemi ilgili kesimler tarafından kabul gördü. Bu durumu tespit eden TBD Ankara Şube Yönetim Kurulu, Çevreci Bilişim'in sürekli çalışma grubu olarak hayata geçirilmesi kararını aldı. Ve çoğunluğu belge grubu üyelerinden oluşan kişilerin organize olmasıyla "Bilişim ve Çevre Çalışma Grubu", Yürütme, Danışma gibi kurullarını tamamlayarak çalışmalarına başladı.

Bilişim ve Çevre Çalışma Grubu'nun örgütlenmesi şöyle:

Yürütme Kurulu; Ercan Kaptanoğlu (Başkan), Ebru Altunok (Başkan Yardımcısı), Filiz Çakır (Yazman), A.Erhan Altunok, F. Leyla Ersun, Funda Koyuncu, H. Mete Çağan, Nuran Görgün, Tuğba Altınışik,

Yürütme Kurulu Yedek Üyeleri; Selin Engin, Ulaş Canatalı.

Danışma Kurulu; Ahmet Ayvalı, Cüneyt Atınç, Didem Akar, Perihan Uzdil.

Kısa adı TBD "BİL-ÇEV" olarak benimsenen Bilişim ve Çevre Çalışma Grubu'nun misyon, vizyon ve hedefleri belirlendi ve grup logosu için çalışmalara başlandı.

Misyon: Teknoloji ile yaşam kalitemizi yükseltirken; bilişim ürünlerinin çevreye duyarlı olarak üretilmesi, satılması, kullanılması ve atık yönetimi konusunda farkındalık oluşturmak.

Vizyon: Türkiye Bilişim Derneği'nin Vizyonu.

Neden “Çevreci Bilişim”?

Hatırlanacağı gibi yeryüzünün ilk bilgisayarı ENIAC'ın yapımı 6 yıl sürmüş, 1939'da yapımına başlanmış 1946'da bitirilebilmiştir. Ağırlığı 30 ton olan ENIAC'ın yapımında binlerce vakumlu tüp kullanılmıştır. Tüpler çalışırken çok ısındığından yanına devasa bir soğutucu yapılmıştır. Ben bu tarihten yaklaşık 30 yıl sonra 1977'de Petrol Ofisi'ne programcı olarak başladığımda, kurumda 1968 yılı yapımı UNIVAC 9200 bilgisayarı vardı. 8KiloBayt belleği olan UNIVAC 9200 bilgisayarın, diski, teypi ve disketi yoktu. Assembler veya RPG programlama diliyle programlanabiliyordu. Programlar ve veriler, başlangıçta 96 kolonlu kartlara delinirken daha sonraki yıllarda 80 kolonluk kartlara delinir olmuştu. Kartları delen, sıralayan, birleştiren yarı elektronik makinelerin yapımı,

genelde metallere oluşmakta idi. Yazıcıları, yanları delikli “sürekli form” dediğimiz kâğıtları kullanırdı ve yarı elektronik bu bilgisayarlar inanılmaz gürültü çıkartırdı. O dönemde BİM'de çalışan pek çok kişinin bugünlerde benim gibi duymada sorunlar yaşadığını tahmin edebiliyorum. Sözü getirmek istediğim nokta, o tarihlerde bile kullanılan bilgisayarların yapımında çok fazla metal, çok büyük elektronik kartlar ve tüpler kullanılmasıdır. Yine bu bilgisayarlar çok ısınır ve bu nedenle de devasa soğutucular odalarda bulundurulurdu. Petrol Ofisi'nin yeni bir bilgisayar edinmesi, çeşitli kez ihalelerin ertelenmesi/iptal edilmesi gibi nedenlerle 1988 yılını buldu. Eski bilgisayarların oda dışına çıkartılması, çıkartıldıktan sonra konacak yer bulunması işlemi de ayrı bir proje konusu oldu. Çünkü UNIVAC bilgisayarın ağırlığı belleği gibi 8-10 ton civarında idi. Bunun yanı sıra kaldırılması çok güç gerektiren 12 adet kart delgi makinesi ve bir yazıcı vardı, bunların da taşınması gerekiyordu. Bütün bu cihazlar kapıdan çıkartılamadığından, binanın dışından pencere ve duvarın yıkılması sonucu vinçle çıkartılarak binanın arka tarafına yerleştirilmesi ile yeni bir sorun ortaya çıktı. Bu yeni sorun, “Bu metal yığını elektronik cihazlara ne yapılacak?” idi. Ortada bir atık vardı. Benim “Bir sanat okuluna hibe edelim, öğrenciler söksünler, eski teknolojiyi

öğrensinler” şeklindeki önerime bürokratik engellerden dolayı sıcak bakılmıyordu. Ama söz konusu atıklar, mevzuat gereği çöpe de atılmıyordu. Bu nedenle yine mevzuat gereği satış ihalesine çıkıldı. İhale için ilan parası harcandı (O dönem gazete ve Resmi Gazete'de ilan yayınlanıyordu). Tabii ki, satın alan olmadı. Bu arada cihazlar üstü örtülü olarak aylarca (yaklaşık 9 ay) binanın arka kapısındaki koridor aralığında mezbelelik görünümde bekledi. Sonunda benim dediğim oldu ve bir komisyon kuruldu. Satılmayacağına kanaat getirildiğinden, Makine ve Kimya Endüstrisi'ne (MKE) hurda olarak verilmesine ya da bir eğitim kuruluşuna hibe edilmesine karar veren raporla genel müdür oluru alındı. Sanat enstitülerine taşıma onlara ait olmak üzere hibe edileceği duyuruldu. Yanlış hatırlamıyorsam Yenimahalle Sanat Enstitüsü cihazları sökerek parça parça götürdü. Ne yaptılar bilmiyorum. Belki de bazı elektronik kartlarını hâlâ öğrencilere eski teknoloji diye gösteriyorlardır. Gösteriyorlarsa çok da iyi yapıyorlar, çünkü artık başka yerde bulunması çok zor.

Yukarda söz ettiğim anekdotun, bilişim ve çevrenin ne kadar iç içe düşünülmesi gerektiğini ortaya koyan en somut örnek olduğunu sanıyorum.

Çünkü öncelikle bilgisayarlar, çok gürültü çıkartıyor ve insan sağlığını etkiliyor. Ayrıca binlerce, milyonlarca plastik alaşım kart kullanılıyor; kâğıt israf ediliyor, kullanılanlar atık oluşturuyor. Ve inanılmaz ısı yayıyorlar; soğutmak için devasa soğutucular kullanılıyor. Bunun gibi pek çok neden sayabilirim.

Bilindiği gibi 1980 yılından sonra bilgisayarlarda “chip:yonga” kullanımı, bilgisayarların hacim ve ağırlık olarak küçülmesine, buna karşılık bellek ve disk kapasitelerinin artmasına neden oldu. Ayrıca fiyatlar düştü ve üretim inanılmaz derecede hızla arttı. Doğal olarak iş yerlerine, evlere, okullara çok sayıda kişisel bilgisayarlar girdi. Teknolojinin ve üretimin hızla arttığı dünyamızda eski bilgisayarların, yazıcı gibi çevre birimlerinin nasıl değerlendirileceği ya da nasıl yok edileceği önemli bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Bilgisayarların ya da elektronik cihazların insan sağlığını en az etkileyecek şekilde üretilmesi biz insanlar için önem arz ediyor.

Çevreci Bilişim Belge Grubu'nun raporunda açıkça belirtildiği ve burada tekrar edilmesinde yarar gördüğüm iki noktayı aşağıda dikkatlerinize sunarım:

*Bir bilgisayar ve ekranının üretiminde yaşam döngüsü boyunca en az 240 kg, 2 gramlık bir 32 MB DRAM bellek yongasının üretilmesi için ise en az 1200 gram fosil yakıtı ihtiyaç duyuluyor.

*Bilişim endüstrisinde en çok CO2 salınımı, masa üstü

bilgisayarlardan ve veri depolarından (data center) yapılıyor.

Birleşmiş Milletler Çevre Programı'na (The United Nations Environment Programme -UNEP) göre dünya genelinde elektronik atık sayımında, **yılda 45 milyon ton** gibi bir rakam çıkabileceği tahmin ediliyor.

ABD Çevre Koruma Ajansı'na göre (Environmental Protection Agency-EPA) ise **hurdaya çıkacak PC sayısı, yılda 30-40 milyon adede çıkıyor.** Tahminlere göre, bilgisayar ve monitörlerin yüzde 70'i, TV'lerin ise yüzde 80'inin ömrü, çöplüklerde son buluyor.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde elektronik atık (bilgisayar, monitör, entegre devreler, cep telefonu, TV, elektronik parçalar/ cihazlar vs), sorunu çok önemli boyutlara ulaşacak. Sorun daha da büyüyüp çözümsüz hale gelmeden, geri kazanım teknolojilerinin uygulanıp yaygınlaşmasına ihtiyaç var.

Ülkemizde de elektronik atıklar, önemli sorun haline gelmeye başlamış olup, bunlardan geri kazanılabilecek kıymetli metallere (bakır, alüminyum, altın vs), güvenli bir şekilde geri dönüşümü için yöntemler geliştirilmeli ve toksik metallere (kurşun, kadmiyum, civa vs.) toprak, hava ve suya karışmadan yok edilmelidir. Bütün bunlar TBD bünyesinde kurulan “Bilişim ve Çevre Çalışma Grubu”nun yapacağı çalışmaların önemini gözler önüne seriyor. Çalışma Grubu'nun yapacağı çalışmalar, ülkemizde çevre bilişiminin yapılması ve standartlaşmasında önemli bir adım olacaktır.

TBD Çevre ve Bilişim Çalışma Grubu'na başarılar dilerim...

TBD-ANKARA ŞUBESİ

2011 yılında kurulacak olan
TBD Ormanında, sizin de
bir F DANINIZ olacak.

BİL-ÇEV

**BİLİNÇLİ BİLİŞİM,
DOĞAL DENGE!**

Dış Ticaret Müsteşarlığı İhracat Genel Müdürlüğü aracılığıyla sağlanan yazılım destekleri

II. Bölüm

Samî Dönmez
sami.donmez@ttmail.com
TBD Yazılım Çalışma Grubu Başkanı

TBD Yazılım Destekleri Çalışma Grubu'nun faaliyeti olarak, Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın (DTM) yazılım projelerine sağladığı destekleri anlatılmaya devam ediyoruz. Bu sayımızda DTM İhracat Genel Müdürlüğü'nce sağlanan desteklerin ikinci bölümünü aktarıyoruz.

4- Pazar araştırması ve pazarlama desteği²

Ülkemizde ticari ve/veya sınıai faaliyette bulunanlarla yazılım sektöründeki firmaların; potansiyel pazarlar hakkında bilgi sağlanması, yeni ihraç pazarları yaratılması, geleneksel pazarlardaki payımızın artırılmasına yönelik olarak gerçekleştirecekleri ilişkin giderlerinin belirli bir bölümünün karşılanması sağlanmaktadır.

Destek miktarı

- Ürünleri ve/veya sektörleriyle ilgili olarak gerçekleştirilen pazar araştırması projeleri giderlerinin yüzde 70'i ve en çok 10.000 dolar,
- Yurt dışına yönelik pazarlama stratejileri ve eylem planlarının oluşturulabilmesi amacıyla Müsteşarlıkça uygun görülen pazar araştırması kuruluşlarından satın alacakları Pazar araştırması raporlarına ilişkin giderler ve/veya bu kuruluşlara üyelik giderleri yüzde 50 oranında ve yıllık en çok 30.000 dolar,
- Müsteşarlık tarafından koordine edilen ve tek bir sektör ayırımında gerçekleştirilen ticaret heyeti programına katılım giderlerinin yüzde 50 oranında ve program başına en çok 10.000 dolar,
- Ürünlerin yurt dışına yönelik olarak elektronik ortamda pazarlanabilmesi amacıyla Müsteşarlıkça uygun görülen e-ticaret sitelerine üyelik giderleri için yüzde 50 oranında ve yıllık en çok 20.000 dolar.

Başvurular firmanın üyesi olduğu İhracatçı Birliği'ne veya İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi'ne (İGEME) yapılmaktadır.

Ödemeler Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan (DEFİF) yapılmaktadır. Firmaya haksız ödeme yapılmışsa, buna 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Kanunu hükümleri uygulanır.

5- İstihdam yardımı³

Sektörel dış ticaret şirketi konumuna gelmiş yazılım evlerinin faydalanabildiği bir devlet yardımı türüdür. Bu kuruluşların özellikle dış ticarete ilişkin işlemlerini yürütmek üzere, konusunda deneyimli yönetici ve eleman istihdamının sağlanması amacıyla verilmektedir.

2-Para – Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 21 Ekim 2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2006 / 6 Sayılı Tebliği.

3-Para – Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun kararı olarak Resmi Gazete'nin 29 Ocak 2000 tarihli sayısında 2000/1 sayılı Tebliği olarak yayımlanmıştır.

Destek

- Yüksek öğrenim görmüş ve konusunda deneyimli bir yönetici ve en çok iki personel,
 - En çok bir yıl süreyle,
 - Yüzde 75 oranla,
 - Yönetici için yıllık en çok 18.000 dolar,
 - Her bir eleman için yıllık en çok 9.000 dolar,
- miktarında sağlanmaktadır. İstihdam yardımı desteği için başvurular, İhracat Genel Müdürlüğü'ne yapılırken ödemeler DEFİF'ten gerçekleştiriliyor. Firmaya haksız ödeme yapılmışsa, buna 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Kanunu hükümleri uygulanır.

6- Eğitim ve danışmanlık yardımı⁴

Ülkemizde ticari ve/veya sınai faaliyette bulunanlarla yazılım sektöründeki firmaların; çalışanlarının kalite, verimlilik, yönetim teknikleri, tasarım, uluslararası pazarlama,, vb işlemleri konusundaki eğitim giderleriyle bu konularda alınacak danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderlerin ve ülkemizde düzenlenen tasarım yarışmalarında dereceye giren tasarımcıların, tasarım konusunda yurt dışı eğitim giderlerinin karşılanması amaçlanmıştır. Eğitim ve danışmanlık hizmeti desteklerinden faydalanabilmek için İGEME'ye veya firmanın üyesi bulunduğu İhracatçı Birliği'ne başvurulmaktadır. Ancak İhracat Genel Müdürlüğü'nün uygun bulması durumunda firma ilgili desteklerden faydalanabilmektedir.

a-) Eğitim

- Yurt dışı pazarlama, müzakere ve yazışma teknikleri ile fiyatlandırma,
- Dış ticarete ulusal ve uluslararası finansman sağlama teknikleri,
- Rekabet hukuku ve koşullarıyla Avrupa Birliği ve Dünya Ticaret Örgütü mevzuatı ve uluslararası tahkim,
- Teknolojik, endüstriyel, görsel, yazılım ve ambalaj tasarımı,
- Kalite, verimlilik, yönetim teknikleri, stratejik planlama, konularını kapsamaktadır.

Bu konulardaki eğitimlerin desteklenebilmesi için Müsteşarlık tarafından yetkilendirilmiş

eğitimciler tarafından verilmesi zorunludur.

Eğitimciler;

- İGEME (İhracatı Geliştirme ve Etüt Merkezi),
- İhracatçı Birlikleri,
- Üniversiteler,
- İt ticaret ve sanayi odaları ile bunların üst kuruluşları.

Firmalar bu yardımdan faydalanabilmek için İGEME veya İhracatçı birliklerine başvurabilirler.

Destek süresi ve miktarı

Program ayırımında en çok altı ay ve 80 saati geçmeyen yurt içi eğitim giderlerinin yüzde 70'i ve en çok 25.000 dolar.

b-) Danışmanlık

Firmaların, uluslararası ticarete yönelmelerinin ve rekabet edebilirliklerinin sağlanması amacıyla yukarıdaki eğitim bölümünde belirtilen konulara ve benzeri alanlara ilişkin olarak Müsteşarlıkça yetkilendirilmiş danışmanlardan almış oldukları hizmetler desteklenmektedir. Danışmanlık hizmetlerinin desteklenebilmesi için, bu hizmetin Müsteşarlık tarafından yetkilendirilmiş danışmanlar tarafından verilmesi gerekmektedir.

Ayrıca firmanın gerçekten danışmanlık hizmetine ihtiyacı olduğu hususunun da tespit edilmesi gerekmektedir. Bunun için; Müsteşarlıkça koordinasyonla ilgili olarak bir İhracatçı Birliği'ni görevlendirilmektedir. Bu koordinatör İhracatçı Birliği firmaya ilişkin; durum analizi, ön inceleme, değerlendirme çalışmaları yapar. Danışmanlık hizmetinin desteklenebilmesi için bu incelemenin olumlu sonuçlanması gerekmektedir.

Destek süresi ve miktarı

Alınan danışmanlık hizmeti; yüzde 50 oranında en fazla üç yıl süreyle ve yıllık toplam gideri 50.000 doları geçmemek üzere desteklenmektedir. Ödemeler DEFİF'ten yapılmaktadır. Firmaya haksız ödeme yapılmışsa, buna 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Kanunu hükümleri uygulanır

7- Yurt dışında ofis-mağaza açma, işletme ve marka tanıtım faaliyetleri⁵

Ülkemizde ticari ve/veya sınai faaliyette bulunanlarla yazılım sektöründeki firmaların; yurt dışı pazarlarda ürünlerinin geniş çaplı ve uzun süreli tanıtımının yapılmasını sağlamak üzere gerçekleştirecekleri tanıtım faaliyetlerine ilişkin giderleri ile yurt dışında mal ticaretine yönelik açacakları birimlerle ilgili giderlerinin uluslararası kurallara uygun şekilde destek sağlanmasıdır.

A- Mağazaların desteklenmesi

- Demirbaş ve dekorasyon giderleri yüzde 50 oranında ve en çok 40.000 dolar,
- Kira giderleri yüzde 50 oranında ve en çok yıllık 80.000 dolar.

4-Para - Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun kararı olarak Resmi Gazete'nin 28 Temmuz 2007 Tarihli Sayısında 2007/3 sayılı Tebliği olarak yayımlanmıştır.

5 - Para - Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun Kararı olarak 25 Kasım 2005 tarihli Resmi Gazete'de 2005/4 sayılı Tebliği olarak yayımlanmıştır.

B- Ofis ve sergilerin (showroom) desteklenmesi

- Demirbaş ve dekorasyon giderleri yüzde 50 oranında ve en çok 25.000 dola,
- Kira giderleri yüzde 50 oranında ve en çok 40.000 dolar.

C- Depoların desteklenmesi

- Demirbaş giderleri yüzde 50 oranında ve en çok 25.000 dolar,
- Kira ve/veya hizmet giderleri yüzde 50 oranında ve yıllık en çok 50.000 dolar.

D- Tanıtım faaliyetlerinin desteklenmesi

a-) Yurt dışı birimi bulunan, yurt dışındaki tanıtım ve pazarlama giderleri

- Yurt içi marka tescil belgesine sahip olanların yüzde 50 oranında ve yıllık en çok 150.000 dolar,
- Yurt içi marka tescil belgesi bulunmayanlar yüzde 50 oranında ve yıllık en çok 75.000 dolar

b-) Yurt dışı birimi yok ancak yurt içi ve tanıtım yapacağı ülkede marka tescil belgesi olan

- Yurt dışında gerçekleştireceği reklam, tanıtım ve pazarlama giderlerinin yüzde 50 oranında ve en çok yıllık 50.000 doları.

E- Yurt dışı marka tescil faaliyetlerinin desteklenmesi

- Yurt içi marka tescil belgesine sahip oldukları markalarının yurt dışında tescili ve korunmasına ilişkin giderleri yüzde 50 oranında ve yıllık en çok 20.000 dolar,
- Kira ve hizmet giderleri desteğinden her birim için en fazla üç yıl süresince yararlandırılır. En fazla da 7 yurt dışı birim için yararlandırılır.

DTM'nin yazılım sektörüne sağladığı desteklere ilişkin bilgiler, burada son buluyor. Önümüzdeki sayıda TÜBİTAK'ın sağladığı desteklere yer vereceğiz.

CEPİS, “dijital Avrupa”yı oluşturma çabasında

Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi, dijital ortamdaki hukuk ve güvenlik konularının yanı sıra çeşitli sertifikasyon programları ile “dijital Avrupa”yı oluşturmaya çalışıyor.

Merkezi Brüksel’de bulunan Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi (Council of European Professional Informatics Societies-CEPİS), Kasım’da Brüksel’de gerçekleştirilen 45. toplantısında Konsey’in yeni başkan, sayman ve başkan yardımcısı seçildi. 33 Avrupa ülkesinin üye olduğu ve 350 binden fazla üyesi bulunan Konsey’in, bu toplantısına CEPİS’teki TBD temsilcisi olan TBD Ankara Şube Yönetim Kurulu Üyesi R. Erdem Erkul da katıldı. 2000 yılından bu yana CEPİS’e (www.cepis.org) üye olan Türkiye Bilişim Derneği (TBD), Avrupa bilişim politikalarına yön veren Konsey’de, Erkul aracılığıyla görüş ve Türkiye deneyimlerini anlattı. Avrupa’daki bilişim derneklerinin karşılaştığı zorluklar ve çözüm önerilerinin tartışıldığı CEPİS toplantısında yapılan panele Tone Dalen (Dansk IT), Djordje Dukic (JISA) (tbc), Peter Federer (GI), Fernando Piera Gomez (ATI) ile birlikte konuşmacı olarak katılan Erkul, TBD’nin çözüm önerilerinden söz etti.

Erkul, CEPİS’in dijital ortamdaki hukuki ve güvenlik konularının yanı sıra çeşitli sertifikasyon programları ile “dijital Avrupa’nın” yaratılması konularında çalıştığına işaret etti. Konseyde diğer

tartışılan konular ise, Kadın ve Bilişim; Çevreci Bilişim; Kişisel Verilerin Korunması ve Avrupa vatandaşlık inisiyatifi oldu.

Erkul, Konsey’de tartışılan birçok konunun TBD’nin çeşitli çalışma gruplarında Avrupa ile eşzamanlı çalışılmaya başlanmış olmasından dolayı mutlu olduğunu söyledi. Erkul, toplantıda tartışılan konu başlıkları ile ilgili olarak TBD’nin konseyde daha aktif olarak yer alacağını da vurguladı.

Her yıl, “Avrupa e-devlet ödülleri”ni düzenleyen Avrupa Komisyonu Bilişim Portalı’nın (www.epractice.eu) Resmi Olmayan Uzmanlar Komitesi üyeliğine de seçilen Erkul, portalın geliştirilmesine katkı sağlayacak 6 kişiden biri oldu. Erkul, daha önce de www.epractice.eu web sayfasına katkı veren 23 bin uzman arasına girmişti.

Kasım 2010’da Microsoft Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve Eğitim Programları yöneticiliğine getirilen Erkul, 1980’de Ankara’da dünyaya geldi.

1999’da Türkiye’nin ilk web ve medya portalı olan Türktop’ta “Kent Haberleri Muhabiri” olarak çalışan Erkul, 2003’te Hacettepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü’nde Araştırma Görevlisi oldu. 2005’te e-devlet ve bilişim portalı olma özelliğine sahip www.digitaldevlet.net web sitesini kuran Erkul, 2008-2009 akademik yıllarında doktora burslusu olarak Harvard Üniversitesi’nde bir proje sonucu kurulan ve Prof. Jane Fountain’ın direktörlüğünde çalışmalarına devam eden National Center For Digital Government’ta çalışmalarda bulundu.

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi Kamu Yönetimi Bölümü Yönetim Bilimleri Anabilim dalında doktora tez çalışmalarına devam eden Erkul, 2007 ve 2010 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Rektör Danışmanlığı yaptı. Avrupa Komisyonu Bilişim Portalı (www.epractice.eu) resmi olmayan uzmanlar komitesi üyesi olan Erkul, merkezi Brüksel’de bulunan Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi’nde (www.cepis.org) TBD temsilcisi ve Türk-Amerikan Bilim Adamları Derneği (TASSA) üyesi.

Türkiye'nin ilk kişisel sağlık takip sistemi

Online ortamda kişisel sağlık kayıtlarının oluşturulması, saklanması, izlenmesi ve paylaşılmasını sağlayan mymediks ile, tansiyon, şeker ölçüm değerleri cep telefonundan sisteme aktarılabilir.

Tekimed ve Intel işbirliğiyle kişisel sağlık kayıtlarının oluşturulması, saklanması, izlenmesi ve paylaşılması amacıyla online bir servis geliştirildi. Türkçe kişisel sağlık takip sistemi olarak hazırlanan mymediks, kronik hastalıkların takibini kolaylaştıracak. USB Flash belleklerde kullanılacak bir versiyonu da bulunan mymediks kullanıcıları, kişisel sağlık kayıtlarını kendileri oluşturabiliyorlar. mymediks ile ölçüm aletlerinden veri toplayarak hatalı veri girişine son verilebilecek. Tansiyon, kandaki şeker, kandaki oksijen ve vücut ağırlığı değerlerini kablolu ve kablosuz

cihazlarla ölçmek ve ölçüm değerlerini cep telefonu ve/veya İnternet aracılığıyla kişisel sağlık kayıtlarına online olarak veya USB Flash belleklerdeki kişisel sağlık kayıtlarına anında aktarmak mümkün.

Günün 24 saati erişilebilen bu kayıtlar sayesinde, sağlık uzmanları hasta hakkında doğru ve yerinde sağlık kararları alabilecek ve çok daha etkili tedavi ve bakım seçenekleri oluşturabilecek.

Sistemle ilgili bilgi veren Tekimed Genel Müdürü Gülara Tırpançeker, özellikle kronik

hastalıklarda test, tahlil, tedavi planı, alınacak ilaç, doktor ziyaretleri ve diğer tüm bilgilerin yakın ve sürekli takibinin çok önemli olduğuna değindi. Ek bir önlem alınmazsa, bu yıl 17 milyon insanın kronik bir hastalık nedeniyle zamanından önce öleceğine dikkat çeken Tırpançeker, kronik hastalıkları yönetmek, tıbbi hataları azaltmak, evde bakım hizmeti vermek için yeni yaklaşımlar geliştirildiğini ve sağlığın kişiselleştiğini belirtti. Tırpançeker, bu yeni modellerin temel taşı ise kişisel sağlık kayıtları ve mymediks gibi kişisel sağlık takip sistemlerinin oluşturduğunu vurguladı.

Tıp Bilişimi Derneği İstanbul Şubesi Başkanı ve Acıbadem Hastanesi Bilgi Sistemleri Grup Müdürü Kemal Kaplan ise, mymediks Kişisel Sağlık Takip Sistemi'nin Türkiye sağlık sektöründe önemli bir boşluğu doldurduğunu söyledi. Kişisel sağlık kaydı ve kişisel sağlık takibi uygulamalarının Türkiye'de de yaygınlaşmasıyla sağlık hizmetlerinin kalitesinin daha da artacağına işaret eden Kaplan, bu tür girişimlerin teşvik edilmesinin sağlık sektörünün gelişimi açısından son derece önemli olduğunun altını çizdi.

Intel Türkiye Genel Müdürü Çiğdem Ertem ise, sağlık sektörü de dahil olmak üzere pek çok farklı sektörde bilişimle ilgili girişimlere destek verdiklerini anlattı. "Her ne kadar Türkiye'de yaşlı nüfus oranı Batı ülkelerine kıyasla düşük de olsa, Türkiye'de kronik hastalık bakımı ile ilgili teknolojik çözümlerin şimdiden tasarlanması gerekiyor" diyen Ertem, yurtdışındaki yerleştirilmemiş çözümlerin, hem maliyetli olduğu hem de çözüm odaklı olmadığını belirtti.

Teknolojide gençlerin sözü geçiyor

Ailelerin yarısından fazlası, birçok teknolojik ürünü alırken kendilerinden daha bilgili olduğu düşüncesiyle çocuklarına danışıyor.

Pazarlama şirketi Youth Republic'in araştırma kuruluşu Synovate ile birlikte gerçekleştirdiği Türkiye'nin en büyük gençlik araştırmasına göre, ailelerin yarısından fazlası cep telefonundan otomobile birçok teknolojik ürünü çocuklarına danışarak alıyor. Çünkü aileler teknoloji konusunda çocuklarının kendilerinden daha bilgili olduğunu düşünüyor. Türkiye'deki 15 milyon gencin yaklaşık 3 milyonu üniversite öğrencisi, 5 milyonu lise öğrencisiyken, 7 milyonu ise çalışan gençlerden oluşuyor. Nüfusun yüzde 20'sini oluşturan gençlerin kendi alım güçlerinin yanı sıra tüketim konusunda ailelerini yönlendirme gücüne de sahip olmaları, gençlerin yönelimleri hakkında yapılan araştırmaların önemini artırıyor. Youth Republic'in Synovate işbirliği ile gerçekleştirdiği "Yeni Nesil Gençlik Araştırması", gençlerin tüketim alışkanlıkları, hayat görüşleri ve trendlerini mercek altına aldı. Araştırmaya göre ailelerin yüzde 77'si kendilerine cep telefonu alırken genellikle ya da her zaman çocuklarına danışıyor. Eve televizyon alınırken ailelerin yüzde 61'i çocuklarının fikrini alırken, kendilerine araba satın almaları durumunda bu oran yüzde 64 oluyor. Ailelerin yüzde 70'i çocuklarının bilgisayar ve cep telefonu gibi konularda kendilerinden daha bilgili olduklarına inandıkları için karar sürecinde onlara danışma ihtiyacı duyuyor. Üstelik bu durum, yalnızca teknoloji ürünleriyle sınırlı değil. Evdeki ortak kullanım alanları için mobilya alınırken bile, gençler ailelerini yönlendiriyor. Araştırma kapsamında yeni nesil araştırma yöntemleri kullanılarak 16 farklı ilden 3.119 üniversite ve lise öğrencisiyle ve 1.533 okumayan/çalışan genç ve gençlerin aileleriyle görüşüldü. Öğrenci evlerine kameralar yerleştirildi, gençlere harcama günlükleri tutturuldu. Araştırmayla ilgili daha ayrıntılı bilgiye www.harclikpazari.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Gençler hakkında bunları biliyor musunuz?

- Çalışan gençlerin sadece 3'te 1'inin sosyal güvencesi var.
- Çalışan gençlerin ortalama geliri 635 TL, yani üniversite öğrenci harçlığından sadece biraz daha fazla.
- Çalışan gençlerin yüzde 85'i İnternet kullanıyor. Kullananların da yüzde 82'si İnternet kullanım amaçları arasında "Facebook'ta zaman geçirmeyi" sayıyor.
- Çalışan gençlerin yüzde 44'ü Türkiye dışında bir yerde yaşamak istiyor. Yaşamak istedikleri ülkelerin başında Amerika, Almanya ve İngiltere geliyor.

“En hızlı 500” listesinde 28 Türk firması

Orta Doğu, Afrika ve Avrupa’da son beş yılın en hızlı büyüyen teknoloji firmaları arasında 28 Türk şirketi yer aldı.

Her yıl geleneksel olarak Orta Doğu, Afrika ve Avrupa (EMEA) bölgesinde en hızlı büyüyen 500 şirketinin belirlendiği Deloitte Teknoloji Fast500 EMEA Programı’nın sonuçları açıklandı. Londra Arsenal Futbol Kulübü’nde (Emirates Stadium) gerçekleşen ödül törenine listede yer alan 28 Türk teknoloji şirketi de katıldı. Son beş yılda en hızlı büyüyen şirketler arasına giren 28 Türk şirketinin 13’ünün yazılım şirketi olması dikkat çekti.

Deloitte Teknoloji Fast50 Türkiye 2010 Programı’nda ilk üç sırada yer alan Promer, Digital Planet ve Sahibinden.com, Deloitte Teknoloji Fast500’de EMEA Programı’nda en hızlı büyüyen ilk 50 şirket arasında yer aldı. Sağlık sektörü için yazılım, donanım ve altyapı çözümleri sunan Promer yüzde 4.967 büyüme oranıyla 12. sıraya yerleşti. Müşteri ilişkileri yönetim sistemleri üzerine çözüm sunan Digital Planet yüzde 4.515’lik büyüme oranıyla 16. sıraya yerleşirken, seri ilanlar ve elektronik alışveriş konularında faaliyet gösteren Sahibinden.com yüzde 2.394 büyüme oranıyla 46. sırada yer aldı. Deloitte Teknoloji Fast500 EMEA Programı’nın birincisi ise yüzde 26.885 büyüme oranıyla İngiliz Mobile Interactive Group Ltd oldu.

Deloitte. Technology Fast500 EMEA

Deloitte Teknoloji Fast500 EMEA Programı’nda yer alan Türk teknoloji firmaları şöyle:

Sıra/Firma adı/Faaliyet alanı/Büyüme oranı

- 12 Promer/Yazılım/ yüzde 4967
- 16 Digital Planet/Yazılım/ yüzde 4515
- 46 Sahibinden.com/İnternet /yüzde 2394
- 64 BİOTEKNO/Telekomünikasyon-Ağ Hizmetleri/ yüzde 1993
- 71 MCD Telekom/Telekomünikasyon-Ağ Hizmetleri yüzde 1833
- 72 Ericom/Telekomünikasyon-Ağ Hizmetleri /yüzde 1831
- 86 BİLGİNİT/Yazılım /yüzde 1654
- 96 CETECH/Telekomünikasyon-Ağ Hizmetleri /yüzde 1492
- 111 Arvento Mobile Systems / Telekomünikasyon-Ağ Hizmetleri /yüzde 1331
- 135 Vodasoft/Telekomünikasyon-Ağ Hizmetleri/ yüzde 1177
- 163 EES/Yazılım /yüzde 1012
- 176 Gittigidiyor/İnternet /yüzde 953
- 186 BNB/ İletkenler-Bileşenler-Elektronik /yüzde 910
- 221 Figen Yazılım/Yazılım /yüzde 799
- 245 FONET BİLGİSAYAR/Yazılım /yüzde 733
- 293 STM Savunma Teknolojileri/Yan iletkenler-Bileşenler-Elektronik/ yüzde 614
- 302 SMARTSOFT/Yazılım /yüzde 596
- 312 Mobiliz/Telekomünikasyon-Ağ Hizmetleri /yüzde 575
- 338 Airties/Telekomünikasyon-Ağ Hizmetleri /yüzde 537
- 349 Mobisis/Telekomünikasyon-Ağ Hizmetleri/ yüzde 517
- 390 IBTECH/Yazılım /yüzde 457
- 391 İnnova/Yazılım /yüzde 457
- 414 BIS/Yazılım /yüzde 431
- 440 Hitit Bilgisayar Hizmetleri Dış. Tic./Yazılım /yüzde 393
- 452 Millenicom/Telekomünikasyon-Ağ Hizmetleri /yüzde 383
- 456 Hitit Bilgisayar Hizmetleri Ltd.Şti./Yazılım/ yüzde 379
- 479 PROLINE/Bilgisayarlar-Bilgisayar yan ürünleri /yüzde 359
- 485 SESTEK/Yazılım/ yüzde 349

İpek yolu, “İnternet yolu” olacak

Superonline ile birlikte 5 ülkeden 7 operatörün işbirliğinde kurulacak 7 bin 750 km’lik kesintisiz karasal İnternet altyapısı ile, dünyada 2 milyar kişiye İnternet hizmeti verilecek.

Turkcell Grup şirketi Superonline'ın yer aldığı, 5 ülkeden 7 operatör işbirliğinde gerçekleştirilecek karasal İnternet altyapısı kurulmasına yönelik Bölgesel Kablo Şebekesi (Regional Cable Network-RCN) anlaşması 16 Aralık 2010'da Ankara'da imzalandı. Hilton Otel'de gerçekleştirilen RCN Projesi imza törenine, Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, Proje Konsorsiyum Başkanı Ali Amiri, konsorsiyumda yer alan yabancı şirketlerin genel müdürleri, Turkcell Grup CEO'su Süreyya Ciliv ve Superonline Genel Müdürü Murat Erkan katıldı. Proje, doğu ile batı arasındaki en uzun ve yüksek kapasiteli İnternet omurgası olacak.

Birleşik Arap Emirlikleri'nden Etisalat, Suudi Arabistan'dan Mobily, Ürdün'den Ürdün Telekom/Orange Jordan ve Mada-Zain ortaklığı, Suriye'den Suriye Telekom İdaresi ve Türkiye'den Superonline işbirliğinde gerçekleştirilen proje için 1 milyar TL'lik yatırım yapılacak. Bölgedeki 2 milyar insan için İnternet kapısı açacak proje ile Birleşik Arap Emirlikleri'nin Fuceyre kentinden başlayıp Riyadh (Suudi Arabistan), Amman (Ürdün) ve Tartus'tan (Suriye) geçerek İstanbul'a ulaşacak fiber optik kablo hattı, Ortadoğu'da ilk defa Körfez bölgesinin tamamını kapsayacak. Geçtiği ülkelerin İnternet ihtiyacını karşılayacağı ve hattın yol aldığı tüm ülkelerde tercih edilen transit trafik rotası olacağı öngörülen hat, 2011'in 3. çeyreğinde kullanıma açılacak.

Kuş uçuşu 3 bin 875 kilometre olan ve yedekli yapısıyla toplam 7 bin 750 kilometreyi bulan RCN Projesi, su altı ve fiber kabloların en yoğun birleşme noktalarından biri olan Fuceyre ve Batı arasında en uzun karasal fiber optik altyapısını getirecek. Bulgaristan sınırında hazır durumda olan yaklaşık 15 bağlantı noktası üzerinden Avrupa'ya ulaşma fırsatı da yaratacak RCN altyapısı, saniyede 12,8 terabit veri taşıma kapasitesine sahip olacak. Fiber optik kabloların izleyeceği iki farklı rotada ilk aşamada saniyede 2,4 terabit kapasite aktif hale getirilecek.

Benzerlerinden farklı olarak RCN'de yer alan tüm operatörler ilk günden itibaren her iki fiber optik kabloyu da yalnızca bu iş için ayıracak ve bu sayede hem bir hatta çıkan sorun diğerine yansımayacak, hem de altyapının gerektiğinde güncellenmesi çok daha kolay hale gelecek.

Turkcell Grup CEO'su Ciliv, İnternet'in ortaya çıkardığı fırsat eşitliğini ülkenin yanı sıra bölgeye de yaymak konusunda dev bir adım attıklarını anlattı. Proje ile Türkiye üzerinden Avrupa ve Amerika ile Asya ve Uzak Doğu'nun birbirine bağlanacağını bildiren Ciliv, RCN'nin İnternet hızı açısından eşsiz bir kapasiteye sahip olduğunu ve İstanbul'u bir İnternet merkezine dönüştüreceğini vurguladı.

Projenin Birleşik Arap Emirlikleri adına ortağı ve Konsorsiyumun Başkanı olan Amiri, yaptığı sunumda, projenin, sadece teknolojik ilerlemeyi değil aynı zamanda, içerisinde yer alan ülkelerdeki ekonomiyi de olumlu yönde etkileyeceğini belirterek "Rota ve kapasite konusunda eşsiz bir proje hazırladık" dedi.

İmza törenine katılan Ulaştırma Bakanı Yıldırım ise, proje ile bölgesel işbirliğinde önemli bir adım atıldığını söyledi. Türkiye'nin coğrafi konumunun getirdiği sorumluluğu yerine getirdiğini anlatan Yıldırım, şirketlerin devletten devlete işbirliğinin daha önüne geçtiğini ve daha hızlı işbirlikleri kurabildiğine dikkat çekti.

Hikmet Temel Akarsu'dan Ekolojik Masallar: “Çevreci Peri”

Kitabın künyesi:

Hikmet Temel Akarsu
Resimleyen: Zeynep Özatalay
Çizmeli Kedi Yayınları
İstanbul 2010, 1.Basım - Masal
96 sayfa

Edip Koraylı
edipkorayli@gmail.com

Edebiyat duyarlılığı taşıyan, dünyanın geldiği noktaya üzülen ve hatta kaleme aldığı roman, öykü, oyun ve makalelerde de halihazırda bu konuları işleyen bir yazarın ortaya koyacağı çocuk edebiyatı da kaçınılmaz olarak bu konular hakkında olacaktır, öyle değil mi?

Şehirli avangard öykü ve romanları ile cyberpunk tadındaki bilim kurgu romanlarıyla tanıdığımız yazar Hikmet Temel Akarsu, 2005 yılında Can Yayınları'ndan çıkan ilk çocuk öyküleri kitabı “Güzelçamlı'nın Kayıp Panteri”nin ardından ikinci çocuk kitabını Çizmeli Kedi Yayınları'ndan yayımladı: “Çevreci Peri.”

“Çevrecilik” kavramının bir alay konusu ya da küçüme yordamı (aramızdan kaç kişi çevre konusunda bir uyarıda bulunduğumuzda, “Çevreci misin?” sorusunu duymadık ki?) olduğu ülkemizde edebiyatımızda çok da yer bulmamış bir konu üzerine bir eser ortaya çıkarma kararı almış Akarsu. Ve bu yolda da yurtdışında örneklerine uzun süredir ulaşılabilen bir çocuk kitabı yazmayı uygun görmüş. (Amazon.com sitesinde “Environment & Nature” başlığı altında “Juvenile Fiction,” yani “Çocuk Edebiyatı” diye aratıp, gelen sonuçların sayısına şaşırabilirsiniz.) Yazar, yapılan sayısız haber, belgesel ve film ile yazılan kitaplara rağmen yetişkinlerde “çevre” konusunda bir hareket yaratmanın imkansız gözüktüğü bu günde, doğru yerin çocuklar olduğunu iyi tahlil etmiş. (Kendinize sorun: Uluslararası bir çalışma olan Yann Arthus-Bertrand'ın “Yuva” belgeseli bütün insanlığa bir çağrıydı ama kaç yetişkin orada söylenenleri ciddiye aldı?)

Öykülerde “periler” gibi fantastik öğeler kullanılarak ekosistemin ve ülkemizdeki doğal zenginliklerin korunması konusunda çocuklara dersler verilmektedir. Bu ifadeden, kuru bir didaktiklikte ekoloji dersleri verildiği sanılmasın: Öykülerin şirin kurgusuyla basit bir arıtma sistemiyle denizlerin temizlenebileceği, trolle değil de kontrollü balıkçılıkla denizlerdeki canlılığın korunabileceği ve bacalara filtre koyularak atmosfer kirliliğinin önüne geçilebileceği dile getirilmektedir. Kitabın sonundaki esprili test ile çocuklar kitap boyunca öğrendikleri bilgileri de pekiştirme imkanına erişmektedir.

Akarsu bu çevrecilik öykülerinde, çoğu yerde ıskalanan, belki de konu hakkındaki en önemli mesajı da dile getiriyor: dünyanın ve insanlığın birbirleriyle olan yadsınamaz bağları. Akarsu, yeryüzünün herhangi bir yerindeki kirliliğin ve zararın dünyanın başka bir yerini farklı bir açıdan etkilediğini çocukların zihinlerine kazımayı bilmiş. Bu, ne yazık ki, birçoğumuzun bilmediği, bilse de göz ardı etmek istediği bir gerçek. Dolayısıyla, “Ağaç yaşken eğilir,” prensibiyle çocuklara ekolojinin bu hassas dengesi de aktarılmış oluyor.

Bunların dışında, ilginç bir şekilde, “Çevreci Peri” öyküleri içinde Akarsu edebiyatından tatlar ve imgeler bulmak da hoş. Yazarın temel konularından olan iyilik/kötülük çatışması veya sanat tutkusu (“Kar Perisi” öyküsünde bir peri sanatı “dokunduğu her şeyi güzelleştiren şey” diye

tasvir eder) gibi kavramlar çocukların bilinçlenmesinde faydalı olurken, ilkokul öncesi çocuklarına bu öyküleri okuyan ebeveynleri de gülümsetecektir.

Beş kitaplık bir serinin ilki olan “Çevreci Peri”nin çocuklarda çevrecilik bilincinin oluşmasında öncü olmasını ve bu tarz eserlere de önyak olmasını diliyoruz.

Yayınevinden verilen bilgiye göre Çevreci Peri Masalları beş cilt olacakmış. İkinci cilt Peri Şarkıları'nın desentleri bile hazırmış ve matbaaya gitmek üzereymiş. Yazar beş kitabın tamamını hazırlayıp yayınevine teslim etmiş. Üçüncü kitabın adı ise Periler Ağlar Yağmurlar Yağar. Söz konusu beş kitap basıldıktan sonra Çizmeli Kedi Yayınları onları özel tasarımı bir kutu içinde de satışa sunacakmış. Böylece çevrecilik konusunu temel alan beş yüz sayfayı aşkın bir masal külliyyatına sahip olacağız.

Çevreci Peri Masalları beyaz kağıda kaliteli baskısıyla özellikle 7-11 yaş grubu çocuklarda çevre bilincini oluşturmak için mükemmel bir kaynak oluşturacak gibi gözüküyor.

**SABAHLARI UYANIRSINIZ, HAVA TERTEMİZ,
GÖKYÜZÜ MASMAVİ! BÜTÜN BUNLAR KİMİN ESERİ?**

Peri Okulu'nda dünyanın dört bir yanından periler toplanmış. İçlerinde tuhaf öğrenciler de oluyormuş hani. Fabrika bacalarındaki atıkları temizlediği için yüzü gözü kapkara, “koh, koh!” diye öksüren mi istersin... Yok “yağmurları yıkadım”, yok “kutup ayılarına buzul buldum” diye anlatan mı... Mavi bir kuşa, mavi bir tavşana dönüşen mi... Artan plastik kullanımının önüne geçmek için canla başla çalışan mı... Peri Okulu'nun bütün üyeleri, insanlara iyilik yapmak üzerine dersler alıyorlarmış. Ama bu yeni perilerin herkesten farklı ve önemli bir amaçları varmış: Yeryüzündeki çevre kirliliğini ortadan kaldırmak.

Çevreci Peri'de, çocuklarda çevre bilinci oluşturan beş masal yer alıyor.

**ÇEVRECI PERİ
TESTİ İLAVELİ**

ISBN: 978-605-5871-45-7
6,00 TL

Hikmet Temel Akarsu Amazon.com'da: <http://www.amazon.com/-/e/B004G8YGEI>

Studio Rodeo'dan Çizgi Roman Yıllığı: Totem

80 Sayfa – Kuşe – Albüm
Yayıma Hazırlayan: Murat Mihçioğlu

Türkiye’de sanata dair algılar daima şaşkıncı oluyor. Bu şaşkıncılık umumiyetle nâkıs anlamda. İnsanlığın, en başından beri en önemli yarattığı olan edebiyatın şu yarım yüzyılı geçmeyen post-modern çağda başına gelenler pişmiş tavuğun başına gelmedi. İmaj ve imge tacirliğiyle; geniş kitleleri yanılsamalara düşürecek olağandışı sunum teknikleriyle, edebiyatı endüstrileştiren alışılmadık uygulamalarıyla; düpedüz kendi öz felsefesiyle söz konusu çağ edebiyatı tam manasıyla ibretlikti.

Bu dönemde sanata dair keskin çizgiler de yok edildi. Melez türler ortaya çıktı. Kimi zaman bunlar olumlu bulunduysa da genelde netice kafa karışıklığından ibaretti. Artık herkesin bildiği bu genel geçer görüşleri neden tekrarlıyoruz? Çünkü geçtiğimiz iki yılda bu tarzda garip bir serüven daha yaşandı. Klasik edebiyat şaheserlerinin çizgi roman tekniğiyle yeniden üretilip güçlü reklam kampanyalarıyla piyasaya sürüldüğü garip bir dönem yaşadık. Bu, oldukça tuhaf bir durumdu. Çünkü eksperler gayet iyi bilirler ki; klasik yapıt ünvanını alabilecek eser üniktir. Dokunulamaz. Orijinalliği bozulamaz! Ve Türkiye’de en önemli klasikleri bile kimseciklerin okumadığını biliyorduk.

O nedenle, bu yeni uygulama buraya çok uydu. Klasiklerden alelusül alınma birkaç tumturaklı ifadenin altına usta çizerlerden birkaç desen atıyorsun; kitabın adı da klasik eserin aynısı; okur bunu duyduğunda koşup gidip kitabı alıyor ve şipinişi klasik devriliyor. Kafkalar, Shakespeare’ler ayak

üstü; yalapaş okunuyor. Alan memnun satan memnun. Kime anlatacağın klasik eser böyle yaklaşılamayacağını, bu tür bir okumanın o eseri ve yazarı anlamının ötesinde tam tersine ona dair tüm derinliği yok ettiğini, çizgi romanın bambaşka bir mantığı ve tekniği olduğunu; olmak zorunda olduğunu...

Mış gibi yapmacalar üstadı toplumumuz tüm klasikleri bir çırpıda devirdi bu sayede anlayacağınız. Çizgi roman marifetiyle...

Oysa ülkemizdeki çizgi romanın kendi öz mazisi beklenmedik başarılarla doludur. Suat Yalaz’ın Karaoğlanı, Sezgin Burak’ın Tarkan’ı gibi toplumda derin izler bırakmış büyük yaratılar geçmişte milyonlarca okura ulaşabiliyordu. 60’lı yıllarda, henüz televizyonların herkesin dünyasını tutsak almadığı zamanlarda çizgi roman bir fenomendi. İtalyan spagetti westernler elimizden düşmezdi. Daha sonra Serpieri, Manara gibi ustaların özgün tarzları, Amerikan Heavy Metal tarzı ve Japon Mangaları ortaya çıktı.

Hikmet Temel Akarsu
htakarsu@gmail.com
www.myspace.com/
hikmettemelakarsu

Bu dönemler Türkiye’de çizgi roman açısından birazcık fetret devri özelliği taşır. Çünkü o yıllarda çizgi romanımız karikatür dünyasının, Gırgır-Fırt ekolünün etkisi altına giriyor ve tamamen gülmeceye yaslanan, politik hiciv ve farslarla bezeli ikincil, popüler bir yaratıdan ibaret hale geliyordu. Giderek Türk çizgi romanı mevzi kaybediyor ve sonunda tastamam karikatür ve mizah dergilerinin sultasına boyun eğiyordu. O dönemin yaklaşık on yıl ardından ortaya çıkan bazı sanatçılar dünya ölçeğinde sanatsal değeri olan işler ortaya çıkarmıyor muydu? Kuşkusuz çıkarıyordu. Yıldırım Çınar, Suat Gönülây gibi müstesna yetenekler bu sanatsal yaratının dünya ölçeğinde örneklerini vermeyi başarıyorlardı. Fakat gariptir; yerli çizgi roman piyasası öldüğü ya da mizah çizerlerine teslim olduğu için bunlar yerel piyasada gölgede kalıyor; en niteliklileri; -örneğin Yıldırım Çınar -artık doğrudan yabancı yayınevlerine çalışıyorlardı. Doğrudan Amerikalılara çiziyorlardı.

İşte bu olumsuzluklar sırasında çizgi roman tutkusunu ve bunun universal kriterlerini özümsemiş bir mecra olan Studio Rodeo’dan Rodeo Strip adlı bir dergi çıkıyordu. Tamamen Batılı türdeşleri gibi olaya yaklaşan nitelikli bir çizgi roman dergisiydi Rodeo Strip ve çizgi roman bilincini ülkeye taşımaya çalışıyordu. Bu girişimin başında Murat Mihçioğlu vardı. Çizgi roman konusunda aleladelîğe kayış yılları boyunca Rodeo Strip ne kadar çırpındıysa da, tek başına bir dönüşüm yaratamadı, olayı ana mecrasına döndürmekte başarılı olamadı. Çok olumlu izler bırakarak yayın hayatından çekildi. Fakat Rodeo Strip’in yaratıcıları yılmamışlardı. Eksi Seksen ve Zombistan adlı iki başarılı albümün ardından şimdi de Totem adlı bir seçki çıkarmışlar. Totem adlı seçkide on altı kısa çizgi roman bir almanak halinde sunuluyor. Ülkemizde gerçek çizgi romanın ölmediğini, bu türün dünya ölçeğinde başarılı yaratıcılarının var olduğunu ve yaratılarını sürdürmekte olduklarını kanıtlayan kitap besbelli ki adanmışlık duygularıyla ve belli bir misyonla hazırlanmış. Kuşe kağıda, büyük boy ve renkli basılmış. Yatırımını bu koşullarda geri vermesi olanaksız. Ama; “Ben Türkiye’de,

dünya ölçeğindeki algıyla at başı giden çizgi roman yaratıcılarının dünyasından bir kesit görmek istiyorum,” diyenlerin bu albümü edinmesini öneririm. Belki başlı başına bir sanatçıya ait bir albüm okumuş oldukları zamanki hazzı alamayacaklardır; ama çok yetkin pek çok çizerle karşılaşacaklarını rahatlıkla söyleyebilirim.

Kitaba katkıda bulunan yazar ve çizerler arasında Cem Özuduru, Ergün Gündüz, Yalçın Didman, Filip Andronik, Bahadır Barış Özsoy, Roberto Diso, Emir Pasanoviç ve Murat Mihçioğlu gibi isimler var. Hemen fark edileceği gibi bazı İtalyan, Makedon ve Bosnalı çizerlerle bizimkiler ortak üretime girişmişler. İsmi sayılanlar arasında eminim ki Roberto Diso’yu da hemen fark etmişsinizdir. Roberto Diso ülkemizde de çok sevilen İtalyan spagetti tarzı Mister No çizgi romanının ana çizeridir. Bu seçkide de bir Murat Mihçioğlu öyküsünü desenlemiş: İstanbitch.

Totem seçkisini çıkaran Murat Mihçioğlu edebiyatın özgün kanallarında gezinen okurlar için tanıdık gelebilir. Kendisini ilk olarak Türkiye Bilişim Derneği’nin her yıl düzenlediği Bilim-Kurgu öykü yarışmalarında jüri üyeliği yaparken tanıdım. Aşağı yukarı öyküleri her yıl finale kalır. Birkaç defa da dereceye girmişliği vardır. Mihçioğlu’nun öyküleri hem bilim-kurgu hem de çizgi roman dünyasına çok yatkındır. Konseptli ve nettir. Temaları çok değişik unsurlara yaslanır ama hepsinin sonunda kısa öykü anlatıcılarının o çok sevdiği keskin vurgu vardır. Seçkideki pek çok çizgi hikâyenin yazarı Mihçioğlu. Muhtelif çizerlerle çalışmış. Belli ki onlardan öyküleri için birkaç sayfalık işler yapmalarını istemiş. Sonra da bunları bu seçkide toplamış. Doğrusu kitap biraz fragmanter olduğu için hikâyelerin derinliğine girilemiyor ve sonuç çabucak bağlanıyor. Ama bu seçkide amaç, uzun soluklu bir çizgi romanı sunmak değil zaten. Bu alanda bir seçki ya da yıllık hazırlamak.

Seçkideki diğer hikâyeler de ilginç. Öne çıkan isimler Cem Özuduru ve Yalçın Didman. Her ikisinin de hem yazıp hem de çizdikleri

hikâyelerinde başarılı olduklarını söyleyebilirim. (Kozalaklar ve Ayılı Adam) Kimi zaman da Mihçioğlu öykülerini çizmişler. Ergün Gündüz’ün de klasik yetkin üslubunu iki Mihçioğlu öyküsünde (Organik Kadın - Bir Ölü Bunu Yapabilir mi?) başarıyla konuşturduğunu görüyoruz. Roberto Diso’nun tarzını zaten herkes bilir. Filip Andronik’in siyah beyaz desenleri de ayrı bir aksiyon katmış seçkiye.

Genelde konuşma balonlarındaki yazıları uzun buldum. Bu, akıcılığı biraz engelliyor. Anlaşıldığı kadarıyla, seçkide kısa kısa hikâyeler yayımlama zorunluluğundan dolayı bunun böyle olması gerekmiş. Öykülerde finale çok çabuk gidildiği gözlemleniyor. Bu çok olumlu bir şey değil. Ama aynı nedenle bunun da makul karşılanması gerekir. Seks ve şiddet unsuru tadında ve dozunda kullanılmış. Öykülerin ana temaları ilginç. Desenler ve çizgi roman tekniği ise genelde olumlu.

Neticede, ülkemizdeki gerçek çizgi roman sanatının varmış olduğu teknik seviye hakkında bilgi edinmek isteyenlerin ilgiyle izleyeceği bir karma albüm çıkmış ortaya. Klasikleri zombileştirmektense çizgi roman üretmeye çabalayan bu insanlara projektör tutmanın, destek olmanın daha faydalı olacağı kanaatindeyim.

